

rijksuniversiteit
groningen

faculteit gedrags- en
maatschappijwetenschappen

sociologie

Slachtofferschap van huiselijk geweld

*Prevalentieonderzoek naar de omvang, aard, relaties en gevolgen van
slachtoffer- en plegerschap*

Opdrachtgever:

Wetenschappelijk Onderzoeks- en Documentatiecentrum

Ministerie van Justitie en Veiligheid en het Ministerie van Volksgezondheid,

Welzijn en Sport

Uitgevoerd door:

Lienja van Eijkern, Róisín Downes, & René Veenstra

© 2018; Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum. Auteursrechten voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, digitale verwerking of anderszins, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het WODC.

Slachtofferschap van huiselijk geweld

Prevalentieonderzoek naar de omvang, aard, relaties en gevolgen van slachtoffer- en plegerschap.

Aanleiding

In 2010 heeft het WODC het laatste prevalentieonderzoek naar huiselijk geweld uitgevoerd. Een overkoepelend syntheserapport (Van der Veen & Bogaerts, 2010) werd opgesteld op basis van verschillende deelonderzoeken naar de omvang van huiselijk geweld met behulp van een vangst-hervangst methode (Van der Heijden, Cruyff, & Van Gils, 2009), zelfrapportage van slachtoffers met behulp van een online panel en verdiepende face-to-face interviews met slachtoffers (Van Dijk, Van Veen, & Cox, 2010) en zelfrapportage van plegers met behulp van een online panel en secundaire analyse van reclasseringsdata (Van der Knaap, El Idrissi, & Bogaerts, 2010). Dat onderzoek uit 2010 is herhaald waarbij deels gebruik wordt gemaakt van dezelfde methoden en technieken, maar deels ook aangepaste en nieuwe deelonderzoeken worden uitgevoerd. Het onderhavige onderzoek is een deelonderzoek uit dit meeromvattende onderzoek.

Het doel van dit deelonderzoek is om de aard en omvang van slachtoffer- en plegerschap van huiselijk geweld in Nederland te schatten op basis van zelfrapportage-onderzoek onder de Nederlandsprekende bevolking (18+), en daarbij voor zover mogelijk ook te rapporteren over de eventuele ontwikkeling daarin sinds het vorige onderzoek uit 2010. Dit rapport doet verslag van de analyses met betrekking tot de aard en omvang van huiselijk geweld. Het WODC heeft de volgende vraag geformuleerd:

Wat is, op basis van zelfrapportage, de actuele aard en omvang van huiselijk geweld in Nederland en hoe heeft dit zich ontwikkeld sinds het vorige prevalentieonderzoek?

Onderzoeksopzet

De prevalentie van huiselijk geweld is geschat middels cross-sectioneel surveyonderzoek. Het onderzoek is in 2017 gelijktijdig uitgevoerd onder twee steekproeven, die van elkaar verschillen in surveydesign. Enerzijds heeft CentERdata gegevens verzameld via een op kans gebaseerd online panel (verder: het LISS panel), anderzijds heeft het CBS data verzameld via een aselechte bevolkingssteekproef. Vooropgesteld dat beide datasets hun sterke kanten hebben, is omwille van

de leesbaarheid van het rapport, gekozen om hoofdzakelijk over de CBS-data te rapporteren. Deze keuze voor de CBS-data is gebaseerd op twee verschillen tussen de datasets, te weten het steekproefontwerp en het bijgeleverde weegmodel, waardoor de CBS-steekproef de beste mogelijkheden biedt om verantwoord naar de populatie te generaliseren. Een uitgebreide methodologische vergelijking staat beschreven in een separaat deelrapport met een vergelijking tussen de CBS-steekproef en het LISS panel (Lauret, Veenstra, Van Duijn, 2018).

Resultaten

Prevalentie van slachtofferschap

Van de CBS-respondenten heeft 5,5 procent aangegeven slachtoffer te zijn geweest van huiselijk geweld in de afgelopen vijf jaar. Meer dan de helft van het gerapporteerde huiselijk geweld is geweld tussen partners en ex-partners. Huiselijk geweld is vaker één tot enkele keren voorgevallen dan dat het structureel van aard is en een conflict tussen het slachtoffer en de pleger ligt vaak ten grondslag aan het geweld.

Huiselijk geweld is genderspecifiek; meer vrouwen (6,2 procent van de vrouwelijke respondenten) dan mannen (4,7 procent van de mannelijke respondenten) zijn slachtoffer van huiselijk geweld. Daarbij maken vrouwen ook meer diverse voorvallen mee. Vrouwen zijn voorts vaker slachtoffer van structureel geweld, vrouwen lopen daarbij vaker (tijdelijk) letsel op, durven minder vaak over het geweld te praten en zijn bang dat het opnieuw gebeurt. Bovendien zijn vrouwelijke respondenten vaker slachtoffer van (ex-)partnermishandeling dan mannelijke respondenten.

Gevolgen van slachtofferschap

Volgens de slachtoffers waren kinderen in 23,5 procent van de voorvallen getuige van huiselijk geweld. Van de slachtoffers houdt 10,7 procent tijdelijk letsel over aan het geweld en 6,7 procent blijvend letsel. Van de voorvallen die hebben geleid tot letsel, is bij ruim 40 procent een behandeling van een huisarts of in het ziekenhuis nodig geweest. Voor het meest recente voorval van lichamelijk of seksueel geweld geldt dat in 17,1 procent van de gevallen melding werd gedaan bij de politie. Er wordt vaker melding gedaan bij de politie wanneer er sprake is van letsel. Slachtoffers geven aan het meest te praten over het geweld met hun informele netwerk. Wanneer er met het formele netwerk wordt gesproken is dit voornamelijk met de huisarts, maar nauwelijks met instanties die er speciaal voor zijn zoals Veilig Thuis. Een vijfde van de slachtoffers praat niet over het geweld. Mannelijke respondenten geven van alle redenen het vaakst aan dat zij zich medeschuldig voelen aan het probleem en daarnaast dat zij niet wisten aan wie zij het moesten vertellen. Vrouwelijke

respondenten geven het meest aan dat zij zich er voor schamen en dat zij zich medeschuldig voelen aan het probleem.

Partnermishandeling

Van alle voorvallen van geweld gepleegd door partners en ex-partners betreft uitsluitend 72,1 procent lichamelijk geweld, 13,0 procent uitsluitend seksueel geweld en 14,9 procent beiden. Als verantwoordelijke voor het lichamelijk geweld waarover gerapporteerd is, wordt significant vaker een ex-partner dan een partner genoemd. In geval van seksueel geweld wordt het vaakst de mannelijke ex-partner genoemd. Van alle slachtoffers van partnermishandeling is 37,6 procent afhankelijk van de kostwinner/pleger terwijl dat onder niet-slachtoffers met een relatie 47,2 procent is. (Ex-)Partnergeweld is genderspecifiek: vrouwen worden vaker emotioneel mishandeld, alleen vrouwen geven aan geïntimideerd te worden door hun partner en vrouwen zijn vaker slachtoffer van structurele (ex-)partnermishandeling dan mannen.

Binnen de (echt)paren die in het LISS panel gerapporteerd hebben over slachtofferschap en plegerschap van huiselijk geweld rapporteert 3 procent van de vrouwen en 2 procent van de mannen slachtoffer te zijn geweest van partnermishandeling in de afgelopen vijf jaar. De mate waarin vrouwen aangeven pleger te zijn tegen mannen, komt overeen met de mate waarin mannen rapporteren slachtoffer te zijn van vrouwen. Daarentegen geven vrouwen vaker aan slachtoffer te zijn van een man dan dat mannen dat zelf als pleger aangeven. De mate waarin mannen plegerschap tegen vrouwen rapporteren lijkt daarmee een onderschatting te zijn.

Prevalentie van plegerschap

Van de respondenten heeft 3,5 procent aangegeven pleger te zijn geweest van huiselijk geweld in de afgelopen vijf jaar. Er zijn geen significante verschillen tussen mannen en vrouwen, het gaat respectievelijk om 3,4 en 3,6 procent. Plegers rapporteren voornamelijk over lichamelijk geweld en nauwelijks over seksueel geweld. De helft van de plegers rapporteert geweld tegen (ex-)partners, ruim een vijfde rapporteert geweld tegen broers en zussen en bijna een vijfde rapporteert geweld tegen kinderen. Vrouwen rapporteren significant vaker plegerschap tegen (ex-)partners dan mannen doen. Geweld tegen broers wordt significant vaker door mannen gemeld. Conflict of ruzie met het slachtoffer is het meest voorkomende motief voor het plegen van geweld (35 procent). Dit is in overeenstemming met de motieven die slachtoffers rapporteerden. Het eigen drugsgebruik wordt veruit het meest gerapporteerd als het gaat om motieven voor seksueel geweld. Verder hebben mannen vaker dan vrouwen contact met de politie als verdachte van zowel huiselijk geweld als geweld buiten de huiselijke kring.

Gecombineerd slachtoffer- en plegerschap

Van de respondenten rapporteert 1,6 procent dat zij zowel slachtoffer als plegerschap zijn geweest in de afgelopen vijf jaar. Daarnaast rapporteert 3,9 procent uitsluitend slachtofferschap en 1,8 procent uitsluitend plegerschap. Het meeste van dit geweld is wederkerig, wat inhoudt dat respondenten plegerschap zijn tegen degenen waar zij ook slachtoffer van zijn geworden. Wederzijds (ex-)partnergeweld vormt de grootste groep, gevolgd door geweld tussen broers of zussen. Veruit de meeste respondenten geven aan dat zij in dezelfde periode zowel slachtoffer als plegerschap waren. Bij wederzijds (ex-)partnergeweld geven meer mensen aan dat zij eerst ooit slachtoffer werden en later plegerschap, dan andersom. In tegenstelling tot (ex-)partnergeweld geven respondenten bij wederzijds broer/zus-geweld vaker aan dat ze eerst plegerschap zijn en later slachtoffer. De meest genoemde motieven zijn voor gecombineerd slachtoffer- en plegerschap niet anders dan bij eenzijdig slachtoffer- of plegerschap.

Vergelijking tussen 2010 en 2017

Het zelf gerapporteerde slachtofferschap in 2017 is gedaald ten opzichte van 2010. Destijds werd slachtofferschap door 10,1 procent gemeld, tegenover 5,5 procent onder CBS-respondenten en 6,8 procent onder LISS-respondenten in 2017. Verschillen in het onderzoeksdesign kunnen echter invloed hebben op de geobserveerde verschillen tussen de data uit 2010 en 2017. In dat licht moet er voorzichtig worden omgegaan met het spreken van een daling van de prevalentie bij het vergelijken van de resultaten. Respondenten rapporteren net als in 2010 dat zij het vaakst slachtoffer zijn van hun (ex-)partner. Lichamelijk geweld wordt relatief vaker gemeld bij de politie dan in 2010. Het percentage politiemeldingen van seksueel geweld is relatief stabiel gebleven. Bij vrienden en partners wordt het meest een luisterend oor gezocht. Wel worden partners in 2017 relatief iets minder vaak genoemd en vrienden iets vaker. Ten opzichte van 2010 geven relatief meer CBS-respondenten aan dat zij met niemand hebben gesproken over het seksuele geweld waar zij slachtoffer van zijn geweest.

Discussie

Beperkingen van het onderzoek

Het onderzoek kent enkele beperkingen, die invloed gehad kunnen hebben op de verzamelde data en daarmee de bevindingen. Een kleine, maar belangrijke groep is op voorhand uitgesloten van deelname. Het gaat om personen die in instituties en opvangcentra verblijven en personen die niet Basisregistratie Personen (BRP) staan ingeschreven. Verder is het van belang zicht te krijgen op de context van het geweld om de impact ervan te kunnen duiden. Dat lukt minder goed omdat de

gehanteerde dataverzamelmethode, namelijk surveyonderzoek, per definitie een methode is die weinig opties biedt om naar context, details en impact te vragen.

Een belangrijke beperking ten aanzien van de vergelijkbaarheid met het onderzoek uit 2010 zijn de methodologische verschillen tussen de onderzoeken uit 2010 en 2017. Dit leidt ertoe dat de verandering in prevalentie mogelijk (deels) aan methodologische verschillen tussen de studies moet worden toegeschreven.

Aanbevelingen voor toekomstig onderzoek

Het is waardevol om de prevalentie van huiselijk geweld door de tijd te blijven meten. In de toekomst kan een combinatie van kwantitatief en kwalitatief onderzoek zorgen voor meer inzicht in de aard van de problematiek en de impact ervan. Voor toekomstig prevalentieonderzoek zou het kunnen helpen om daarnaast een informantstudie te doen naar slachtofferschap van huiselijk geweld. Professionals uit het werkveld kunnen bevolkingsonderzoek aanvullen om zo een meer volledig beeld te krijgen van de omvang van de problematiek. Daarnaast is het raadzaam bij toekomstig onderzoek een aparte sectie over (ex-)partnermishandeling op te nemen in de vragenlijst. Met behulp van schaalvragen kan er een meer genuanceerd beeld worden geschetst van de impact en de ernst van het geweld. Ook opvattingen over relaties en huiselijk geweld zijn interessante indicatoren voor de waarneming van het geweld. Ten slotte zou specifieke aandacht voor het uitvragen van geweld tussen broers- en zussen raadzaam zijn gezien de mate waarin dit voorkomt.

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
Voorwoord	10
Leeswijzer	11
HOOFDSTUK 1 INLEIDING	12
1.1 Aanleiding	12
1.2 Doelstelling en onderzoeksvragen	14
1.3 Definitie huiselijk geweld	16
HOOFDSTUK 2 ONDERZOEKSOPZET	17
2.1 Steekproefontwerp	18
2.2 De vragenlijst	19
2.3 Het veldwerk	20
2.4 Steekproef en (non)respons	21
2.5 Dataverwerking	22
2.6 Vergelijkingen door de tijd	23
2.7 Weging	23
2.8 Operationalisatie	24
2.9 Politiegegevens	32
HOOFDSTUK 3 DE CONTEXT VAN HET ONDERZOEK	34
3.1 Verschillen in operationalisatie en daarmee in uitkomsten	34
3.2 Maatschappelijke perceptie van, en aandacht voor, huiselijk geweld	35
3.3 Huiselijk geweld in een internationaal kader	37
3.4 Conclusie	38
HOOFDSTUK 4 PREVALENTIE VAN SLACHTOFFERSCHAP	40
4.1 Prevalentie van slachtofferschap	40
4.2 Aard van de relatie tussen slachtoffer en pleger	41
4.3 Minderjarige slachtoffers en slachtoffers van 65 jaar en ouder	42
4.4 Frequentie van de voorvallen van huiselijk geweld in de afgelopen 5 jaar	43
4.5 Motieven voor het geweld volgens de slachtoffers	44
4.6 Samenvatting	45
HOOFDSTUK 5 GEVOLGEN VAN SLACHTOFFERSCHAP	46
5.1 Kinderen als getuigen van geweld	46
5.2 Letsel als gevolg van het meest recente geweld	47
5.3 Behandeling in het ziekenhuis	48
5.4 Melding bij de politie van het geweld	48
5.5 Vergelijking met politiegegevens	50

5.6	Met wie praten slachtoffers over het geweld?	51
5.7	Redenen om niet over het geweld te praten	52
5.8	Samenvatting	53
HOOFDSTUK 6	(EX-)PARTNERGEWELD	55
6.1	Voorvallen van huiselijk geweld meegemaakt de afgelopen vijf jaar	55
6.2	Macht en controle	57
6.3	Verschillende typen relaties	59
6.4	Analyse op koppels uit LISS	60
6.5	Samenvatting	62
HOOFDSTUK 7	PREVALENTIE VAN PLEGERSCHAP	64
7.1	Zelf-gerapporteerd plegerschap van huiselijk geweld	64
7.2	Aard van de relatie tussen pleger en slachtoffer.....	65
7.3	Motieven voor het geweld volgens de plegers	67
7.4	Gevolgen van het gepleegde geweld.....	68
7.5	Samenvatting	69
HOOFDSTUK 8	DE COMBINATIE VAN SLACHTOFFER- EN PLEGERSCHAP.....	70
8.1	De mate van gecombineerd van slachtoffer- en plegerschap	70
8.2	Aard van de relaties binnen gecombineerd slachtoffer- en plegerschap	71
8.3	Volgorde van slachtoffer- en plegerschap	72
8.4	Motieven.....	74
8.5	Samenvatting	74
HOOFDSTUK 9	VERGELIJKING TUSSEN 2010 EN 2017	76
9.1	Ontwikkeling in slachtofferschap sinds 2010.....	77
9.2	Verandering van meldingsgedrag bij de politie.....	80
9.3	Vergelijking van hulpzoekgedrag	81
9.4	Samenvatting	82
HOOFDSTUK 10	CONCLUSIE EN DISCUSSIE	83
10.1	Belangrijkste resultaten	83
10.2	Beperkingen van het onderzoek	88
10.3	Aanbevelingen voor toekomstig onderzoek	89
10.4	Afsluitende samenvatting	90
Literatuur.....		92
Bijlagen.....		99
Bijlage 1	Samenstelling begeleidingscommissie.....	100
Bijlage 2	Overzicht van overheids campagnes in de aanpak van huiselijk geweld	101
Bijlage 3	Analyse van de opmerkingen van respondenten aan het eind van de vragenlijst....	103

Bijlage 4	Populatieschattingen prevalentie slachtofferschap	108
Bijlage 5	Vragenlijst Persoonlijke Veiligheid	111

VOORWOORD

In de zomer van 2017 hebben bijna 13.000 Nederlanders een vragenlijst ingevuld over huiselijk geweld. De vragenlijst had tot doel te meten in welke mate er sprake is van huiselijk geweld onder de Nederlandse bevolking, wanneer het geweld plaatsvond, wie de pleger of het slachtoffer was, welk motief de pleger had voor het geweld en welke gevolgen het geweld heeft gehad. Al deze gegevens zijn, in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC), geanalyseerd en de uitkomsten ervan worden in dit rapport beschreven.

Hoewel er met enige regelmaat onderzoek wordt gedaan naar huiselijk geweld blijft het altijd weer bijzonder dat mensen bereid zijn om hun ervaringen over dit pijnlijke onderwerp te delen. Daar zijn wij alle respondenten dankbaar voor. Het zijn hun ervaringen die ons helpen meer inzicht te krijgen en beter te begrijpen wat er gedaan kan worden aan huiselijk geweld.

We hebben geprobeerd zo gewetensvol als mogelijk te rapporteren over deze ervaringen, rekening houdend met het sensitieve karakter ervan. Omdat het een prevalentieonderzoek betreft was het niet altijd mogelijk vervolgvragen die de data opriepen te beantwoorden omdat het immers geen diepte-onderzoek betreft. Niettemin hebben we geprobeerd een zo genuanceerd mogelijk beeld te schetsen. Daarbij hebben we zoveel mogelijk vragen aan de hand van de ingevulde vragenlijsten geprobeerd te beantwoorden.

Deze exercitie was niet gelukt zonder de hulp van een betrokken opdrachtgever en een ondersteunende begeleidingscommissie. Daarvoor spreken wij onze grote dank uit. De begeleidingscommissie bestond uit: mevrouw dr. A. ten Boom van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum; mevrouw prof. dr. J.G.M. de Bruijn van de Vrije Universiteit Amsterdam - Faculteit der Sociale Wetenschappen; mevrouw dr. S. Dijkstra van Bureau Dijkstra; de heer dr. J.W.S. Kappelhof van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP); mevrouw drs. A. Tiems van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport - Directie Maatschappelijk Ondersteuning; mevrouw H.A.T. Verleg MSc. van het Ministerie van Justitie en Veiligheid - Directie Sanctietoepassing en Jeugd en mevrouw dr. K. Wittebrood van Meer ruimte in je hoofd.

Lienja van Eijkern,

Róisín Downes,

René Veenstra.

September 2018

Hoofdstukken

Hoofdstuk 1 presenteert de aanleiding, doelstelling en de onderzoeksvragen van deze studie. Hoofdstuk 2 beschrijft de onderzoeksopzet, waaronder de dataverzameling, steekproef, (non)respons en operationalisatie. Hoofdstuk 3 bespreekt de bredere context waarbinnen dit onderzoek plaatsvindt. Hier worden de verschillende operationalisaties van huiselijk geweld in de tijd besproken en de gevolgen daarvan, de maatschappelijke perceptie van huiselijk geweld en hoe huiselijk geweld in een internationaal kader kan worden geplaatst. Het vierde hoofdstuk beschrijft de prevalentie van slachtofferschap in de afgelopen vijf jaar, relaties tussen slachtoffer en pleger en de frequentie van het geweld. Hoofdstuk 5 gaat in op de gevolgen van slachtofferschap van huiselijk geweld. Kinderen die getuige zijn van geweld, politiemeldingen en hulpzoekgedrag worden hier geanalyseerd. Hoofdstuk 6 gaat in op een veelvoorkomende vorm van huiselijk geweld, namelijk (ex-)partnergeweld. Er wordt geprobeerd de mate waarin macht en controle meespeelt in kaart te brengen, evenals het type relatie. Hoofdstuk 7 beschrijft de prevalentie van plegerschap, de relaties tussen plegers en slachtoffers, de beweegredenen voor - en de gevolgen van - het geweld. Hoofdstuk 8 laat zien in welke mate er gecombineerd slachtoffer- en plegerschap. Hoofdstuk 9 vergelijkt het prevalentieonderzoek uit 2010 met de huidige metingen van CBS en LISS. Hoofdstuk 10 sluit af met een conclusie, discussie, beperkingen van het onderzoek en aanbevelingen.

Tabellen

In het hele rapport wordt verwezen naar resultaten in tabellen. De tabellen beginnen met het cijfer van het betreffende hoofdstuk, gevolgd door een letter. Vanwege de veelheid aan tabellen zijn deze niet in dit rapport verwerkt, maar online te vinden. De tabellen zijn per hoofdstuk in Excel bestanden terug te vinden op de website van het WODC (www.wodc.nl).

Analyses

Er zijn verschillende toetsen uitgevoerd om te bepalen of gevonden resultaten significant van elkaar verschillen. Dat wil zeggen dat het gevonden verschil met 95 procent zekerheid niet op toeval berust. Bij het vergelijken van twee groepen is de chi-kwadraat toets toegepast. Wanneer meer dan twee groepen worden vergeleken, is éénweg-variantieanalyse toegepast. Bij het gelijktijdig uitvoeren van verschillende toetsen, is er een kans dat er onterecht een significant verschil wordt gevonden. Met behulp van de *Bonferroni* correctie wordt hiervoor gecorrigeerd.

In het rapport en de Excel tabellen worden aantallen kleiner dan vijf niet getoond, in verband met de anonimiteit van de respondenten.

1.1 Aanleiding

In 2010 heeft het WODC het laatste prevalentieonderzoek naar huiselijk geweld uitgevoerd. Een overkoepelend syntheserapport (Van der Veen & Bogaerts, 2010) werd opgesteld op basis van verschillende deelonderzoeken naar schatting van de omvang van huiselijk geweld met behulp van een vangst-hervangst methode (Van der Heijden, Cruyff, & Van Gils, 2009), zelfrapportage van slachtoffers met behulp van een online panel en verdiepende face-to-face interviews met slachtoffers (Van Dijk, Van Veen & Cox, 2010) en zelfrapportage van plegers met behulp van een online panel en secundaire analyse van reclasseringsdata (Van der Knaap, El Idrissi, & Bogaerts, 2010).

Dit onderzoek is herhaald waarbij deels gebruik wordt gemaakt van dezelfde methoden en technieken maar deels ook aangepaste en nieuwe deelonderzoeken worden uitgevoerd. Het onderhavige onderzoek is een deelonderzoek uit dit meeromvattende onderzoek.

Andere deelonderzoeken zijn:

- vooronderzoek naar bronnen en methoden voor omvangschatting huiselijk geweld en kindermishandeling (Snippe, Boendermaker, Mennes, & Bieleman, 2016);
- scholierenonderzoek naar kindermishandeling (Schellingerhout & Ramakers, 2017);
- informantenstudie naar kindermishandeling (Alink e.a., 2018);
- literatuurverkenning naar de samenloop van huiselijk geweld en kindermishandeling in gezinnen (Ten Boom & Witkamp, 2016);
- onderzoek naar plegers van huiselijk geweld en kindermishandeling (Woicik e.a., 2019);
- vangst-hervangst omvangschatting van huiselijk geweld (Van der Heijden e.a., 2019);
- advies om de gendersensitiviteit van prevalentieonderzoek naar huiselijk geweld te verbeteren (De Vaan, Dijkstra, & Witkamp, 2016).

Het geheel wordt afgesloten met een syntheserapport.

Er wordt in Nederland sinds dertig jaar grootschalig onderzoek gedaan naar de aard en omvang van huiselijk geweld. In 1989 voerde Römken een onderzoek uit naar omvang, aard, achtergronden en gevolgen van geweld tegen vrouwen in heteroseksuele relaties. Dat was de opmars naar meer onderzoek naar huiselijk geweld. Daarbij zijn de inzichten over op welke manier en met welke definities onderzoek over dit onderwerp uitgevoerd dient te worden, in de loop van de tijd veranderd.

Zo vond in 1997 wederom een prevalentieonderzoek naar slachtofferschap van huiselijk geweld plaats maar deze keer werden niet alleen vrouwen maar ook mannen meegenomen in de onderzoekspopulatie (Van Dijk, Flight, Oppenhuis, & Duesmann, 1997). In dat onderzoek van 1997 werd een brede definitie van huiselijk geweld gebruikt, waarbij het ging om geweld in het gezin of huishouden dat zich niet beperkt tot geweld van (ex-)partners tegen vrouwen. Zo kan er sprake zijn van mishandeling binnen de huiselijke kring van en door kinderen, (ex-)partners, ouders, (stief)broers en (stief)zussen, andere familieleden en huisgenoten. Daarbij is niet de plek waar het geweld zich afspeelt van belang, maar bepaalt de relatie tussen de pleger en het slachtoffer of er sprake is van 'huiselijk' geweld.

In 2010 is opnieuw landelijk onderzoek uitgevoerd naar de prevalentie van huiselijk geweld (Van der Veen & Bogaerts, 2010). Hierbij werd wederom de brede definitie van huiselijk geweld gehanteerd maar werd huiselijk geweld op een andere manier geoperationaliseerd dan in 1997. Een aantal wetenschappers (De Vaan e.a., 2016, Bijlage 2, pp. 57-60) heeft naar aanleiding van dat onderzoek hun zorgen geuit over de gebruikte methode en definities en de gevolgen daarvan, omdat het afwijkt van Europees onderzoek. In concreto waren er bijvoorbeeld zorgen over de methode van onderzoek, zoals het gebruik van een online panel en de gehanteerde definitie van huiselijk geweld waaronder ook psychisch geweld werd geschaard. Een probleem van het onderzoek werd ook gevonden de tendens tot seksneutraliteit: in de rapportage werd volgens de wetenschappers ten onrechte overeenkomsten tussen mannen en vrouwen benadrukt. Het onderzoek zou op gespannen voet staan het door Nederland getekende VN-Vrouwenverdrag (Convention on the Elimination of all Forms of Discrimination against Women (CEDAW), 2007 en 2010). Dit verdrag vraagt om het inzichtelijk maken van de aard en omvang van *gender based violence*. Ten tijde van het voornemen om het prevalentieonderzoek naar huiselijk geweld te herhalen heeft het WODC, vanwege bovengenoemde kritiek, advies gevraagd hoe de gendersensitiviteit van het prevalentieonderzoek huiselijk geweld ten opzichte van vorige keer te versterken. Dit advies is afgerond (De Vaan e.a., 2016) en bevat verscheidene aanbevelingen om de gendersensitiviteit van de omvangschatting van huiselijk geweld te verhogen. Aan dat advies wordt verder gerefereerd als het genderadvies.

Het genderadvies heeft geleid tot een aantal aanpassingen van het onderzoek uit 2010, waaronder het genderspecifiek maken van de vragenlijst. Met genderspecifiek wordt in de context van dit prevalentieonderzoek bedoeld dat we in de analyses en rapportage differentiëren naar vrouwelijk en mannelijk slachtoffer- en daderschap van huiselijk geweld en dat we de impact van het gepleegde geweld zichtbaar maken. We hebben op die manier geprobeerd het genderadvies zoveel mogelijk op te volgen (De Vaan e.a., 2016).

1.2 Doelstelling en onderzoeksvragen

Doelstelling

Het doel van dit onderzoek is om op genderspecifieke wijze de aard en omvang van het slachtoffer- en plegerschap van huiselijk geweld in Nederland te schatten op basis van zelfrapportage-onderzoek onder de Nederlandssprekende bevolking (18+) en daarbij voor zover mogelijk ook te rapporteren over de eventuele ontwikkeling daarin sinds het vorige onderzoek uit 2010. Dit rapport doet verslag van de analyses met betrekking tot de aard en omvang van huiselijk geweld.

Een parallelle opdracht is van methodologische aard. Het veldwerk voor dit onderzoek is in 2017 simultaan uitgevoerd onder twee steekproeven: een panel en een aselechte bevolkingssteekproef. Het WODC wil een methodologische vergelijking van data die zijn verzameld onder enerzijds het LISS panel en anderzijds een aselechte bevolkingsteekproef van het CBS. Daarnaast is het van belang hoe de mogelijke verschillen tussen de twee steekproeven verklaard kunnen worden. Op basis daarvan wil het WODC weten welke adviezen kunnen worden gegeven voor toekomstige metingen. Over deze parallelle opdracht wordt in een separate deelrapportage gerapporteerd.

Onderzoeksvragen

Het WODC heeft de volgende vraag geformuleerd: *Wat is, op basis van zelfrapportage, de actuele aard en omvang van huiselijk geweld in Nederland en hoe heeft dit zich ontwikkeld sinds het vorige prevalentieonderzoek?*

Vervolgens zijn de volgende deelvragen geformuleerd:

1. Wie pleegt in de huiselijke kring welk geweld tegen wie?

- a) Wat zijn de kenmerken van slachtoffers en plegers van huiselijk geweld en verschillen de kenmerken tussen deze twee groepen ten opzichte van elkaar en ten opzichte van de kenmerken van de Nederlandse bevolking (opleidingsniveau, leeftijd, sekse)?
  - b) Wat is de aard van de relatie tussen slachtoffers en plegers (in elk geval (ex-)partners, (stief)ouders en (stief)kinderen, broers en zussen), gedifferentieerd naar sekse van slachtoffer en pleger?
  - c) Hoe vaak is er sprake van voorvallen van (evident) huiselijk geweld, gedifferentieerd naar aard van de relatie tussen slachtoffer en pleger, sekse en de aard van het voorval?
2. Wat is het effect van het gepleegde huiselijk geweld?
- a) Hoe vaak heeft het geweld geleid tot letsel, gedifferentieerd naar de aard van de relatie tussen slachtoffer en pleger, sekse, leeftijd en de aard van het voorval?
  - b) Hoe vaak is er medische behandeling nodig geweest naar aanleiding van het huiselijk geweld, gedifferentieerd naar de aard van de relatie tussen slachtoffer en pleger, sekse, leeftijd en de aard van het voorval?
  - c) Hoe vaak hebben kinderen jonger dan 18 jaar iets van het voorval gemerkt, gedifferentieerd naar de aard van de relatie tussen slachtoffer en pleger, sekse, leeftijd en de aard van het voorval?
  - d) Wat is de samenhang tussen de angst bij het slachtoffer waardoor deze er met niemand over durfde te spreken, de aard van de relatie tussen slachtoffer en pleger, sekse, leeftijd, de aard van het voorval en de motieven van de pleger?
3. Wat is de eventuele rol van macht, dwang en controle bij (ex-)partnergeweld?
- a) Van welk type geweld, volgens de typologie van Johnson (2008), is er sprake bij de gerapporteerde (ex-)partnermishandeling?
  - b) Is er samenhang tussen type geweld (volgens Johnson) en economische afhankelijkheid van het slachtoffer ten opzichte van de pleger, de angst van het slachtoffer voor negatieve consequenties van het geweld, zoals (ernstig) letsel en angst, en de motivatie van de pleger?
4. Wat zijn de ontwikkelingen sinds de vorige meting in 2010?
- a) Is de omvang van huiselijk geweld tussen 2010 en 2017 gestegen, gedaald of gelijk gebleven, gedifferentieerd naar sekse, leeftijd en de aard van de relatie tussen slachtoffers en plegers?

- b) Zijn er verschillen tussen 2010 en 2017 in de verdeling van de onderzoekspopulatie naar de aard van de relatie tussen slachtoffers en plegers, gedifferentieerd naar sekse en leeftijd?
  - c) Is het meldingsgedrag van slachtoffers veranderd ten opzichte van 2010 voor wat melding maken bij de politie van het meest recente voorval betreft, gedifferentieerd naar sekse en leeftijd?
  - d) Zijn er verschillen met 2010 ten aanzien van de mate waarin en bij wie (officiële instanties of in de informele sfeer) hulp of een luisterend oor is gezocht, gedifferentieerd naar sekse en leeftijd?
5. In hoeverre is er sprake van samenloop van huiselijk geweld en kindermishandeling binnen het gezin?
- a) Hoe vaak geven respondenten aan zowel slachtoffer als pleger van huiselijk geweld te zijn of van meer dan één pleger slachtoffer te zijn of pleger van huiselijk geweld tegen verschillende slachtoffers of een combinatie hiervan, gedifferentieerd naar sekse en leeftijd?
  - b) Wat is de aard van de relaties waarbinnen zich deze samenloop afspeelt?

1.3 Definitie huiselijk geweld

In Nederland is er een brede beleidsdefinitie van huiselijk geweld: geweld dat door iemand uit de huiselijke of familiekring van het slachtoffer gepleegd is. Deze kring bestaat uit (ex-)partners, gezinsleden, familieleden en huisvrienden (Van Dijk e.a., 1997; Van der Veen, & Bogaerts, 2010). De term 'huiselijk geweld' verwijst naar de relatie tussen pleger en slachtoffer en staat los van waar het geweld plaatsvindt. Het gaat bij huiselijk geweld om lichamelijke, seksuele en psychische vormen van geweld.

Op basis van de beleidsdefinitie heeft voor het vorige prevalentieonderzoek de operationalisering van huiselijk geweld plaatsgevonden en is een vragenlijst opgesteld (zie hierover Van der Veen & Bogaerts, 2010; Van Dijk e.a., 2010). Deze vragenlijst vormde ook bij dit onderzoek het uitgangspunt, met dien verstande dat alleen voorvallen van lichamelijk en seksueel geweld meegenomen worden in de operationalisatie van huiselijk geweld.

HOOFDSTUK 2   ONDERZOEKSOPZET

In dit hoofdstuk wordt het steekproefontwerp, de manier waarop de dataverzameling heeft plaatsgevonden, de steekproef en respons-analyse, operationalisaties en de koppeling met politiegegevens beschreven.

Het rapport betreft de analyse van data die niet door onszelf zijn verzameld. Ten behoeve van het onderzoek is data verzameld door CBS op basis van een steekproef getrokken door CBS onder de Nederlandse bevolking van 18 jaar en ouder en het LISS panel. Het LISS panel is een huishoudpanel waarvan de leden van 18 jaar en ouder geselecteerd zijn voor dit onderzoek. Er is, simultaan aan dit onderzoek, een rapportage verschenen waarin een methodologische vergelijking is gemaakt tussen de twee steekproeven. Er worden mogelijk verklaringen gegeven voor de verschillende resultaten tussen de data van CentERdata en het CBS. Op basis daarvan worden adviezen gegeven voor toekomstig prevalentieonderzoek, met betrekking tot het gebruik van een online panel versus een aselechte steekproef.

Vooropgesteld dat beide datasets hun sterke kanten hebben is, omwille van de leesbaarheid van het rapport, gekozen om hoofdzakelijk over de CBS-data te rapporteren. Deze keuze voor de CBS-data is gebaseerd op twee verschillen tussen de datasets, te weten: het steekproefontwerp en het bijgeleverde weegmodel.

Ten eerste is er een verschil in steekproefontwerp, waarbij CentERdata gebruik maakt van een probability-based online huishoudpanel (LISS panel) en het CBS van een bevolkingssteekproef. De eenheid van selectie bij LISS is het huishouden, waardoor het LISS panel zich beter leent voor het doen van uitspraken over personen binnen huishoudens. Het CBS daarentegen gebruikt personen als eenheid om een steekproef uit te trekken. Vanwege de onderzoeksvraag, het schatten van prevalentie van huiselijk geweld onder de Nederlandse bevolking, is het steekproefontwerp van het CBS geschikter. Ook is het aantal ondervraagden in het CBS-onderzoek groter dan in het LISS panel, wat vanwege de lage prevalentie van huiselijk geweld een voordeel is.

Daarnaast werd bij het CBS-databestand een solide weegmodel geleverd om de representativiteit van de steekproef te verhogen. Het LISS panel is sinds 2007 vele malen aangevuld met nieuwe leden om uitval van andere leden op te vangen (Lugtig, Das & Scherpenzeel, 2014). Voor probability-based panels kan er wel gewogen worden om de populatie te schatten, maar er dient voor elke nieuwe golf panelleden een afzonderlijk weegmodel te worden toegepast. Omdat de selectiekans voor elke

nieuwe golf verschilt, is het toepassen van afzonderlijke weegmodellen voor de respondenten complex.

Verder zijn ook de non-responsdata van het CBS te koppelen aan registerdata, bijvoorbeeld aan politiegegevens, waardoor het mogelijk is om te onderzoeken hoe vaak respondenten en niet-respondenten bij de politie geregistreerd staan. Tot slot heeft CBS een mixed-mode dataverzamelmethode gehanteerd waardoor er een kans bestaat dat een andere groep is bereikt. Steekproefpersonen is eerst gevraagd om de enquête online in te vullen en vervolgens is er een papieren enquête gestuurd naar de non-respondenten. Zo betreft de responsgroep van CBS meer ouderen (50+) en meer laagopgeleide respondenten dan LISS, maar minder niet westerse allochtonen. Conditioneringseffecten en incentives kunnen leiden tot een grotere motivatie bij LISS panelleden om de vragen eerlijk te beantwoorden (Lauret e.a., 2018). Aan de andere kant blijken de responsgroepen van LISS en CBS niet noemenswaardig van elkaar af te wijken. Methodologisch biedt CBS, door mixed-mode dataverzameling en omdat het een eenmalige deelname vraagt van de respondent, de mogelijkheid een bredere groep aan te spreken met het onderzoek.

Om deze redenen is ervoor gekozen om de analyses hoofdzakelijk uit te voeren op de dataset van CBS. Er worden twee uitzonderingen gemaakt in het rapport, waarbij de data van LISS wel worden geanalyseerd. In het hoofdstuk over partnermishandeling (hoofdstuk 6) worden koppels geanalyseerd die beide deelgenomen hebben aan het onderzoek. De mogelijkheid om relaties binnen huishoudens te onderzoeken komt zelden voor bij kwantitatief bevolkingsonderzoek en is daarom van toegevoegde waarde. LISS komt ook in hoofdstuk 9 terug, wanneer de prevalentie van huiselijk geweld in 2010 wordt vergeleken met die van 2017. Om het verschil in prevalentie beter te kunnen duiden is het interessant om de drie verschillende metingen te vergelijken.

2.1 Steekproefontwerp

Het CBS heeft een aselechte steekproef getrokken die bestaat uit personen van 18 jaar of ouder, die woonachtig zijn in Nederland en deel uitmaken van particuliere huishoudens. Om te voorkomen dat er personen werden getrokken die ook lid waren van het LISS panel zijn deze personen uitgesloten. De steekproef van CBS is een gestratificeerde tweetrapssteekproef. In de eerste trap zijn per zogeheten COROP-gebied (Coördinatie Commissie Regionaal Onderzoeksprogramma) deelgemeenten geselecteerd met kansen evenredig aan hun inwonertal. De tweede trap is een steekproef van personen van 18 jaar of ouder in de geselecteerde deelgemeenten (voor een uitgebreide beschrijving van de dataverzameling en verwerking: Boonstra e.a., 2017). In totaal zijn er in juni 2017 naar 18.918 mensen brieven gestuurd met een uitnodiging om deel te nemen aan het

onderzoek. De geselecteerde personen kregen het verzoek om via Internet de vragenlijst in te vullen. Twee weken na het aanschrijven is aan de personen die niet gereageerd hadden, een rappelbrief verstuurd. Bij deze brief is een papieren vragenlijst toegevoegd, die ook kon worden gebruikt om deel te nemen aan het onderzoek. Drie weken na het eerste rappel is een tweede rappel verstuurd, ook bij deze zat weer een papieren vragenlijst. Anderhalve week na de tweede rappelbrief is aan personen zonder respons telefonisch gevraagd om alsnog deel te nemen. Uiteindelijk hebben 6.835 mensen de vragenlijst ingevuld, waarvan 3.507 online en 3.328 middels de papieren vragenlijst (Boonstra e.a., 2017). Hiermee is het streven naar een netto steekproef van 6.000 respondenten goed gelukt.

2.2 De vragenlijst

CBS heeft een vragenlijst uitgezet, gebaseerd op de vragenlijst uit 2010 (Van Dijk e.a., 2010). Er zijn kleine aanpassingen gedaan in de vragenlijst:

- De sekse van plegers en slachtoffers wordt uitgevraagd.
- Vragen over motieven voor gepleegde voorvallen worden ook aan plegers gesteld.
- De antwoordcategorieën bij de vraag of het slachtoffer wel eens met iemand over het voorval gesproken heeft en wie dit dan was is geactualiseerd. Zo is Veilig Thuis als mogelijke antwoordcategorie opgenomen.
- Sommige zinsdelen zijn vereenvoudigd, bijvoorbeeld 'hebben plaatsgevonden' is vervangen door 'zijn gebeurd'.
- Vragen met betrekking tot bereidheid om deel te nemen aan een interview worden niet meer gesteld.

De vragenlijst bevat, naast enkele algemene vragen, vragen over 21 verschillende voorvallen van huiselijk geweld: acht voorvallen van psychisch geweld (bespot of gekleineerd; voortdurend in de gaten gehouden of gevolgd; niet mogen uitgaan; niet mogen praten met anderen op feestjes; geen afspraak mogen maken met iemand; iemand met opzet uw spullen kapot gemaakt of vernield; uw (ex-)partner bedreigd de relatie te verbreken; andere vorm van psychisch geweld), negen voorvallen van lichamelijk geweld (slachtoffer van dreigen lichamelijk pijn te doen; een voorwerp naar u gooien; met een voorwerp geslagen; op een pijnlijke of angstaanjagende wijze geduwd of gegrepen, uw arm omgedraaid of aan uw haar getrokken; geslagen, geschopt, gebeten of gestompt; poging tot verstikken, gewurgd of gebrand; bedreigd met een mes of een wapen; verwond met een mes of een wapen; een andere vorm van lichamelijk geweld) en vier voorvallen van seksueel geweld (verkracht;

geprobeerd seks op te dringen; gedwongen seksuele handelingen te verrichten; een andere vorm van seksueel geweld).

Wanneer een respondent slachtoffer is geweest, wordt gevraagd wanneer dat was. Wanneer dit in de afgelopen vijf jaar was, werd eveneens gevraagd naar wie de pleger was, met welke frequentie de pleger het geweld pleegde en wat het slachtoffer denkt dat de motieven zijn van de pleger. Bij de online afgenomen vragenlijst was het mogelijk per voorval 28 verschillende plegers te noemen. In de papieren versie werd gevraagd welke pleger het voorval het vaakst pleegde. Van deze pleger werden de motieven en de frequentie waarop de pleger het voorval pleegde uitgevraagd. Daarnaast konden respondenten in de papieren versie nog een tweede pleger opgeven. Van deze pleger werd alleen de frequentie uitgevraagd en niet meer zijn of haar motieven.

Vervolgens werd aan de hand van het enige of meest recente voorval in de afgelopen vijf jaar nog een aantal vervolgvragen gesteld:

- Hebben op enig moment kinderen, jonger dan 18 jaar, iets gemerkt van dit voorval?
- Heeft u aan het voorval letsel overgehouden?
- Heeft u naar aanleiding van het voorval behandeling van een huisarts of in een ziekenhuis nodig gehad?
- Heeft u melding gedaan over het voorval bij de politie?
- Met wie heeft u na het voorval hierover gesproken, omdat u hulp wilde of een luisterend oor?

In het tweede deel van de vragenlijst is de respondent gevraagd of hij of zij zelf wel eens in een situatie terecht was gekomen, waarin hij of zij een ander iets heeft aangedaan. Alle 21 voorvallen zijn uitgevraagd. Wanneer een respondent aangaf pleger te zijn geweest, is gevraagd in welk jaar dit was, wie het slachtoffer was en waarom de respondent dit deed. Vervolgens werd gevraagd:

- Heeft iemand uit uw huiselijke kring de afgelopen vijf jaar wel een als gevolg van door u gepleegd geweld een behandeling van een huisarts of in een ziekenhuis nodig gehad? Zo ja, in welk jaar/welke jaren was dat?
- Heeft de politie wel eens contact met u gehad als verdachte van huiselijk geweld?
- Heeft de politie wel eens contact met u gehad als verdachte van geweld buiten de huiselijk kring?

2.3 Het veldwerk

De vragenlijst is bij de steekproef van CBS deels online afgenomen en deels zijn er papieren vragenlijsten ingevuld.

De papieren vragenlijst van CBS die twee weken na het eerste aanschrijven is verzonden aan de personen die tot dan toe niet gereageerd hadden, verschilt van de vragenlijst zoals die via Internet ingevuld kon worden. De papieren vragenlijst vraagt per voorval welke pleger het voorval het vaakst pleegde en wat zijn of haar motieven waren en met welke frequentie het voorval plaatsvond. Daarna kon alleen een tweede pleger opgegeven worden waarbij over deze pleger alleen gevraagd is naar de frequentie waarmee dit voorval plaatsvond. Dat betekent dat er informatie ontbreekt ten aanzien van het aantal plegers wanneer er sprake is van meer dan een pleger per voorval en ten aanzien van het gemiddeld aantal plegers per voorval.

2.4 Steekproef en (non)respons

Van de 18.918 personen die benaderd zijn, hebben er 6.835 de vragenlijst ingevuld, wat betekent dat het responspercentage 36,1% bedraagt (6.835 van de 18.918). Van deze 6.835 volledige responsen zijn er 3.507 die online via pc, tablet of telefoon (CAWI) hebben gereageerd en 3.328 die hebben gereageerd via een papieren antwoordformulier (PAPI).

Tot de non-respons behoren degenen die hebben aangegeven niet (online of aan de hand van een papieren vragenlijst) te willen deelnemen, degenen die niet hebben gereageerd, degenen die behoren tot de administratieve non-respons (taalbarrières, verhuisd) en degenen die de vragenlijst niet volledig hebben afgemaakt op de computer.

Om na te gaan in hoeverre de respons in bepaalde bevolkingsgroepen over- of ondervertegenwoordigd is, zijn in Tabel 2.1 de achtergrondkenmerken van de totale Nederlandse populatie van 18 jaar en ouder, de uitgezette steekproef en de respons weergegeven. Wat bij de respons naar voren komt, is dat vrouwen, 50-plussers, personen met een Nederlandse achtergrond, gehuwden zonder kinderen en personen met een HBO-opleiding of hoger zijn oververtegenwoordigd. Mannen, jongeren, personen met een migratie achtergrond en personen in zeer sterk stedelijke gebieden zijn ondervertegenwoordigd (voor een volledige beschrijving van de respons en het veldwerk zie Boonstra e.a., 2017).

Tabel 2.1 Verdeling populatie, uitzet (bruto steekproef) en respons (netto steekproef) CBS 2017

	Populatie (%)	Uitzet (%) (n=18.918)	Respons (%) (n=6.835)
<i>Geslacht</i>			
Man	49,3	49,4	47,0
Vrouw	50,7	50,6	53,0
<i>Leeftijd</i>			
18 - 24	10,8	10,2	6,8
25 - 34	15,7	14,9	10,8
35 - 49	24,6	24,6	22,1

50 - 64	26,1	26,3	30,5
65+	22,7	24,1	29,8
<i>Herkomst</i>			
Nederlands	77,9	78,8	86,8
Migrant, westers	10,5	10,1	8,4
Migrant, niet-westers	11,6	11,1	4,8
<i>Opleidingsniveau</i>			
Laag (<i>Basisonderwijs/</i> <i>VMBO</i>)	31,8	15,3	31,4
Middel (<i>HAVO, VWO/MBO</i>)	38,6	22,3	29,3
Hoog (<i>HBO/WO</i>)	28,2	15,1	35,7
Onbekend	1,4	47,2*	3,5
<i>Type huishouden</i>			
Eenpersoonshuishouden	22,0	21,8	18,3
(On)gehuwd, zonder kind(eren)	33,0	34,0	42,8
(On)gehuwd, met kind(eren)	37,5	36,7	34,3
Alleenstaande, met kind(eren)	6,7	6,5	4,0
Anders of onbekend	0,8	0,9	0,6
<i>Stedelijkheid van de woongemeente</i>			
Zeer sterk	23,9	23,3	19,4
Sterk	30,3	30,5	31,0
Matig	16,5	16,8	18,1
Weinig	20,7	20,8	22,2
Niet	8,5	8,6	9,2

---

* De verdeling van opleidingsniveau in de bruto steekproef wijkt sterk af van de verdeling in de populatie, omdat deze data niet verrijkt zijn. Hierdoor is een groot deel van het opleidingsniveau onbekend.

2.5 Dataverwerking

De online ingevulde vragenlijsten (CAWI) kennen een range- en routingcontrole welke zijn ingebouwd in de elektronische vragenlijsten. Dat geldt niet voor de papieren vragenlijsten (PAPI). De papieren vragenlijsten zijn door CBS ingevoerd in het elektronische systeem van CBS in eerste instantie zonder correcties te plegen. Na de verwerking zijn verschillende correcties en imputaties uitgevoerd op de data. Dit betreft dus correcties op de data afkomstig van de ingevulde papieren vragenlijsten. Antwoorden van respondenten zijn gecorrigeerd op basis van randomisatie, wanneer de respondent bijvoorbeeld verscheidene antwoorden invult, waar maar één antwoord gevraagd werd. Of dat een vraag is beantwoord zonder dat een voorgaande vraag is beantwoord, terwijl de

beantwoorde vraag betrekking heeft op de onbeantwoorde vraag. Of de respondent vult niets in bij een voorval maar vult wel een frequentie in waarmee het voorval plaatsvond. Bij alle velden (van het voorval, de pleger, de frequentie en het motief) wordt in dat geval – onbekend – ingevuld.

Vervolgens heeft verrijking van de data door CBS plaatsgevonden met registerinformatie uit de Basisregistratie Personen (BRP), het gebiedsindeling register (GIR) en het Sociaal Statistisch Bestand (SSB). Dit betreft postcode, landsdeel, provincie, stedelijkheid, sociaaleconomische categorie van de persoon, positie in het huishouden ten opzichte van de hoofdkostwinner, economische zelfstandigheid en politiegegevens huiselijk geweld en geweld- en seksuele delicten. Dit laatste betreft informatie of personen slachtoffer of verdachte zijn geweest van gewelds- of seksuele delicten.

Ten slotte heeft CBS een aantal afgeleide variabelen aan het databestand toegevoegd op verzoek van het WODC (zie voor een overzicht daarvan zie Boonstra e.a., 2017). Er zijn op het opgeleverde bestand verder geen correcties of imputaties meer uitgevoerd.

2.6 Vergelijkingen door de tijd

Bij de vergelijkingen met 2010 worden gewogen data gebruikt, verzameld onder het online panel van Intomart GfK in 2008. De data zijn ten behoeve van de analyses voor het rapport van 2010 (Van Dijk et al., 2010) gewogen op de volgende wijze:

1. Autochtonen zijn gewogen op de kenmerken geslacht, leeftijd, opleiding en regio.
2. Allochtonen zijn gewogen op de kenmerken geslacht, leeftijd en regio.
3. Weegfactoren zijn achteraf gecorrigeerd om populatiegetrouwe verhoudingen tussen de afzonderlijke etnische herkomst-groepen te krijgen.

2.7 Weging

Om te corrigeren voor de onder- of oververtegenwoordiging van bepaalde groepen op basis van kenmerken die bekend zijn voor de gehele populatie, zijn de data van CBS gewogen.

CBS heeft de volgende weegvariabelen gebruikt: leeftijd, geslacht, landsdeel, opleidingsniveau, herkomst, burgerlijke staat en inkomen. Voor een uitgebreide rapportage omtrent de weging door CBS zie Boonstra e.a. (2017). In het hele rapport wordt gerapporteerd aan de hand van de gewogen data.

2.8 Operationalisatie

Huiselijk geweld

Het WODC heeft, op grond van de kritiek op eerder prevalentieonderzoek en ter inhoudelijke verbetering van het onderzoek, besloten dat in het huidige prevalentieonderzoek psychisch geweld niet meegenomen dient te worden in de operationalisatie van huiselijk geweld. Huiselijk geweld wordt daarom geoperationaliseerd aan de hand van de dertien uitgevraagd items voor lichamelijk en seksueel geweld:

<i>Voorvallen lichamelijk geweld</i>	<i>Voorvallen seksueel geweld</i>
Iemand dreigde u lichamelijk pijn te doen	U bent verkracht
Een voorwerp werd naar u gegooid	Er is geprobeerd u seks op te dringen
U werd geslagen met een voorwerp	U bent door uw huidige of ex-partner of ex-echtgeno(o)t(e) gedwongen seksuele handelingen te verrichten
U bent op een pijnlijke of angstaanjagende wijze geduwd of gegrepen, uw arm is omgedraaid of u aan uw haar bent getrokken	U heeft te maken gehad met een andere vorm van seksueel geweld
U bent geslagen, geschopt, gebeten of gestompt	
Er is geprobeerd u te verstikken, te wurgen of te branden	
U bent bedreigd met een mes of een wapen	
U bent verwond met een mes of een wapen	
U heeft te maken gehad met een andere vorm van lichamelijk geweld	

Om de resultaten van ons onderzoek te kunnen vergelijken met die van 2010 zijn analyses over de data uit 2010 opnieuw uitgevoerd, zodat ook in dat onderzoek huiselijk geweld wordt beperkt tot de dertien voorvallen van lichamelijk en seksueel geweld.

Bij rapportage over huiselijk geweld wordt onderscheiden of een respondent slachtoffer of pleger is van huiselijk geweld. Daarnaast wordt gerapporteerd of een respondent ook verschillende voorvallen

van huiselijk geweld heeft meegemaakt. Daarmee gaat het dus niet om de frequentie van huiselijk geweld maar de diversiteit van de voorvallen van huiselijk geweld.

Subtypen van huiselijk geweld

- *(Ex-)partnermishandeling*

(Ex-)partnermishandeling kan worden geconstrueerd aan de hand van wie de pleger of het slachtoffer is. De respondent kan slachtoffer of pleger zijn van geweld door een echtgenoot/mannelijke partner, een echtgenote/vrouwelijke partner, een ex-echtgenoot/mannelijke ex-partner, een ex-echtgenote/vrouwelijke ex-partner. De verwachting is dat de prevalentie van (ex-)partnermishandeling onder de bevolking van 18 jaar en ouder volledig geschat zou moeten kunnen worden (onderzoekstechnische belemmeringen en onderrapportage buiten beschouwing gelaten) omdat respondenten bevraagd worden over geweld door zowel partners als ex-partners.

- *Kindermishandeling*

In andere deelstudies wordt getracht de omvang van kindermishandeling binnen huiselijke kring te schatten. In dit onderzoek kan zicht worden gekregen op een klein deel van de kindermishandeling, te weten:

- Respondenten kunnen aangeven dat bepaalde voorvallen tegen hen zijn gepleegd door (stief)ouders in een bepaalde periode. In combinatie met informatie over de leeftijd van deze respondenten kan worden vastgesteld of zij ten tijde van het voorval minderjarig waren.
- Volwassen respondenten kunnen aangeven bepaalde voorvallen van huiselijk geweld te hebben gepleegd tegen hun (stief)kinderen.

- *Oudermishandeling*

In dit onderzoek moet de prevalentie van slachtofferschap van oudermishandeling geschat kunnen worden. Hierbij zal het gaan om (stief)ouders die aangeven dat hun (stief)kinderen geweld tegen hen gebruiken.

Binnen het gerapporteerde plegerschap zou oudermishandeling enkel in gevallen waarbij de pleger ouder dan 18 jaar is meegenomen kunnen worden.

- *Ouderenmishandeling*

Een andere studie onderzoekt de omvang van ouderenmishandeling. In dit onderzoek wordt uitsluitend gekeken in welke mate respondenten van 65 jaar of ouder slachtoffer of plegger zijn geweest van geweld.

- *Overig geweld in huiselijke kring*

Dit betreft geweld tussen (stief)broers en (stief)zussen, andere familieleden en niet-familieleden maar wel personen die behoren tot de huiselijk kring.

Verschillende relaties waarbinnen geweld plaatsvond

Gekozen is om zoveel mogelijk aan te geven binnen welke relatie geweld plaats vond, wanneer respondenten daar de afgelopen vijf jaar slachtoffer van zijn geworden. De pleggers die aangewezen konden worden in het onderzoek, zijn onder te verdelen in zes groepen:

- *(Ex-)partners:* echtgenoot / mannelijke partner, echtgenote / vrouwelijke partner, ex-echtgenoot / mannelijke ex-partner, ex-echtgenote / vrouwelijke ex-partner
- *(Stief)ouders:* vader, moeder, stiefvader, stiefmoeder
- *(Stief)Broer of zus:* broer, zus, stiefbroer, stiefzus
- *(Stief)kinderen:* zoon, dochter, stiefzoon, stiefdochter
- *Andere familieleden:* oom, tante, opa, oma, ander mannelijk familielid, ander vrouwelijk familielid
- *Niet-familieleden:* huisgenoot, huisgenote, huisvriend, huisvriendin, ander mannelijk persoon uit de huiselijke kring, ander vrouwelijk persoon uit de huiselijke kring

Kinderen als getuigen

De vraag of kinderen getuige waren van het recente geweld, is van belang vanwege de effecten op de ontwikkeling van het kind. Het bijwonen van huiselijk geweld tussen ouders - of het opgroeien in een huis waar huiselijk geweld plaatsvindt - heeft vaak schadelijke gevolgen voor het kind.

Internaliserende problemen (waaronder angst en depressie), externaliserende problemen (zoals agressie en delinquentie) en somatische klachten worden in hogere mate gevonden bij kinderen die getuige zijn van huiselijk geweld dan bij kinderen die opgroeien in een geweldloze thuissituatie (Edleson,1999; Kitzmann, Gaylord, Holt, & Kenny, 2003). Bij kinderen die recentelijk huiselijk geweld

tussen hun ouders hadden bijgewoond, bleek het effect van recent partnergeweld op problematiek bij de kinderen niet af te hangen van de hevigheid of eerdere frequentie van het huiselijk geweld (Jouriles, McDonald, Norwood, Ware, Spiller, & Swank, 1998). Dit laat zien dat ook het uitvragen van alleen recente voorvallen betekenisvol is op dit vlak. In hoofdstuk 5, over de gevolgen van huiselijk geweld, zal aandacht zijn voor de mate waarin kinderen getuige zijn geweest van het gerapporteerde geweld.

Stalking

De definitie van stalking in het Verdrag inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (artikel 34) luidt: opzettelijke gedragingen tot herhaaldelijke bedreiging van een ander, hetgeen haar of hem doet vrezen voor haar of zijn veiligheid.

In de National Violence Against Women Survey (Tjaden & Thoennes, 2000) zijn de gedragingen verder uitgewerkt: het betreft gedrag, gericht op een specifieke persoon, waarbij sprake is van herhaaldelijke lichamelijke of visuele nabijheid; communicatie zonder wederzijdse instemming; verbale, geschreven of impliciete bedreigingen; of een combinatie daarvan wat angst veroorzaakt bij een redelijk persoon (waarbij met *herhaaldelijk* bij twee of meer gelegenheden wordt bedoeld). Stalking wordt in de hierboven genoemde survey uitgevraagd aan de hand van 8 verschillende voorvallen.

In de vragenlijst van de Internationale Violence Against Women Survey wordt stalking niet uitgevraagd. Dit kan ermee te maken hebben dat plegers van stalking niet altijd tot de huiselijk kring behoren zoals gedefinieerd in de definitie van huiselijk geweld. Stalking wordt ook in het onderhavige onderzoek niet grondig uitgevraagd (zie ook het genderadvies, pagina 25). Het enige op stalking duidende item is: u werd voortdurend in de gaten gehouden of gevolgd. Dit is onvoldoende om stalking mee te nemen in het onderzoek maar kan wel degelijk een controlerende gedraging betreffen en wordt op die manier meegenomen in het verdiepende hoofdstuk over (ex-)partnermishandeling (hoofdstuk 8).

Gendersensitiviteit bij onderzoek naar (ex-)partnermishandeling

Bij onderzoek naar huiselijk geweld is het betrekken van gender bij de analyse van onderzoeksuitkomsten noodzakelijk. Gender wordt daarbij gedefinieerd als de sociaal-culturele rollen die aan de twee seksen gekoppeld zijn en de verschillen in macht die daaruit voortvloeien (De Vaan, De Boer & Vanoni, 2014). Zoals aangegeven in het genderadvies (De Vaan e.a., 2016) is gender iets anders dan sekse. Gender verwijst naar de betekenissen die sekse krijgt in een specifieke

context. Wanneer bijvoorbeeld sprake is van traditionele opvattingen over rolpatronen in een relatie, wordt de opvoeding en verzorging van kinderen en het huishouden vaak toebedeeld aan vrouwen terwijl mannen de rol van kostwinner toebedeeld krijgen. Wanneer sprake is van een dergelijke opvatting heeft dit invloed op de gelijkheid tussen mannen en vrouwen. Vrouwen zijn dan vaak economisch afhankelijk van hun partner. Geweld heeft in de context van deze ongelijkheid een andere dynamiek en andere consequenties dan wanneer geweld gebruikt wordt tussen gelijken (Stark, 2010). De verwachting is dat in geval van (ex-)partnermishandeling vrouwen vaker slachtoffer zijn als ze economisch afhankelijk van hun partner zijn. Uit onderzoek blijkt verder dat ernstig geweld vaker gepleegd wordt tegen vrouwen dan tegen mannen (Walby, Towers & Francis, 2014; Van Eijkern, Baan & Veenstra, 2011). En dat de gevolgen voor vrouwen ernstiger zijn dan voor mannen (Walby, 2004).

Typologieën van (ex-)partnermishandeling en de invloed van controlerend geweld

Genderongelijkheid kan partnermishandeling niet volledig verklaren (Langhinrichsen-Rohling, 2010). Het is waarschijnlijk dat er verschillende vormen van partnermishandeling bestaan. Johnson (2008) onderscheidt drie belangrijke types:

- *Controlerende mishandelaars/ Intiem terrorisme* – het meest ernstige type van mishandeling, het betreft een patroon van emotionele gewelddadige intimidatie, dwang en controle al dan niet tezamen met fysiek geweld.
- *Gewelddadig verzet* – wanneer de (meestal vrouwelijke) pleger geweld gebruikt om zich te verzetten tegen, of het ontwijken van, dwangmatig controlerend geweld door de partner.
- *Situationele partnermishandeling* – het meest voorkomende type van geweld onder getrouwde/ samenwonende partners. Geweld treedt op in conflictsituaties en in geval van overmatige stressvolle omstandigheden.

Hoewel mannen en vrouwen in vergelijkbare mate slachtoffer zijn van situationeel geweld, zijn vrouwen ontegenzeggelijk vaker het slachtoffer van intiem terrorisme (Myhill, 2015). Omdat macht en controle de basis kunnen vormen voor de samenhang tussen gender en huiselijk geweld is het van belang macht en controle te meten en mee te nemen in de analyses van partnermishandeling. Hiermee wordt gepoogd een enigszins genderspecifiek beeld te schetsen van de prevalentie van verschillende types partnermishandeling.

In het genderadvies wordt verder aangegeven dat het betrekken van contextinformatie bij de analyse van geweld belangrijk is. Factoren die daarbij een rol spelen, zijn de duur van de mishandeling, de frequentie, de ernst maar ook de gevolgen van het geweld. Dit is verschillend voor mannen en vrouwen. Zo zijn de verwondingen bij vrouwen vaak ernstiger dan bij mannen (Archer, 2000). Het alleen meten van gewelddadige gedragingen geeft niet voldoende inzicht in wat het gedrag precies behelst (Lindhorst & Tajima, 2008).

Met de ons beschikbare data is getracht een deel van de situationele context te koppelen aan de gedragingen, te weten de frequentie en negatieve consequenties ervan, evenals de motivatie van de pleger volgens het slachtoffer. De data bieden niet de mogelijkheid om het type 'gewelddadig verzet' te analyseren omdat zelfverdediging tegen een geweldpleger als motief voor geweld geen antwoordoptie was. De data bieden wel mogelijkheden om indicaties van intiem terrorisme en situationeel geweld te vinden. De verwachting is dat in de meeste gevonden gevallen van (ex-)partnermishandeling het situationeel geweld betreft en dat intiem terrorisme in een bevolkingsstudie lastig te vangen is. Het is onwaarschijnlijk dat veel actuele slachtoffers van intiem terrorisme deelnemen aan bevolkingsonderzoek naar huiselijk geweld uit angst voor represailles van de pleger en voor plegers van intiem terrorisme geldt dat zij bang zijn geïdentificeerd te worden door politie of organisaties als pleger (Johnson, 2008). Mochten er toch aanwijzingen zijn voor intiem terrorisme, dan is de verwachting dat het vaker door mannen dan door vrouwen wordt gepleegd en dat macht en controle de basis van de samenhang vormt tussen dit type geweld en de sekse van de respondent.

Voor de operationalisatie van *macht en controle* wordt gebruik gemaakt van het zogeheten wiel van macht en controle (Pence & Paymar, 1993). Dit wiel ligt ten grondslag aan het Duluth model, een van de belangrijkste modellen voor de aanpak van huiselijk geweld in de Verenigde Staten. Van de acht onderscheiden factoren zijn er vijf in meer of mindere mate uitgevraagd in het huidige onderzoek te weten: (1) economische macht en controle; (2) het isoleren van het slachtoffer; (3) emotionele mishandeling; (4) dwang en dreigen; (5) intimidatie.¹

Voor de operationalisatie van deze factoren wordt op het eerste aspect na gebruik gemaakt van de vragen naar psychisch geweld:

- *Economische macht en controle* wordt geconstrueerd binnen de groep (ex-)partnermishandeling door het item: *positie in het huishouden ten opzichte van de hoofdkostwinner*.

¹ De andere drie factoren zijn: opvattingen over de positie van mannen en vrouwen; macht en controle via de kinderen; het verkleinen, ontkennen van incidenten of de schuld bij het slachtoffer leggen.

- *Isoleren* wordt gemeten door de items: U mocht vaker dan een keer per maand² ... (1) *niet uitgaan*; (2) *niet met anderen praten op feestjes*; (3) *geen afspraak met iemand maken*.
- *Emotionele mishandeling* wordt geoperationaliseerd met de items: Vaker dan een keer per maand werd u..(1) *bespot of gekleineerd*; (2) *spullen van u met opzet kapot gemaakt of vernield*.
- *Dwang en dreigen* wordt geoperationaliseerd aan de hand van: Vaker dan een keer per maand dreigde (1) *uw huidige of ex-partner de relatie te verbreken*; (2) *uw partner u lichamelijk pijn te doen*.
- *Intimidatie* wordt gemeten door het item: *u werd voortdurend in de gaten gehouden of gevolgd*.

Voor economische macht en controle is een aandachtspunt dat bij partnermishandeling niet specifiek bekend is of de geweldpleger nog altijd de *huidige* partner is, terwijl de data over economische macht en controle over economische afhankelijkheid van de huidige partner gaan. Daarom zal, wanneer de mate van dwang en controle onderzocht wordt, een selectie plaatsvinden naar type huishouden, waarbij alleenstaanden worden verwijderd. Over de andere categorieën kan met meer zekerheid aangenomen worden dat een eventuele geweldpleger de huidige partner betreft.

De items die gebruikelijk zijn in het onderzoeken van de mate van controle bij partnermishandeling, zijn items uit de Modified Conflict Tactics Scale van Johnson (2008). Daarbinnen kan de mate van verbaal geweld, dwang en dreiging aanwijzen of er wellicht sprake is van een specifiek type pleger van geweld. Deze items zijn onvoldoende uitgevraagd waardoor we enkel verkennende analyses kunnen uitvoeren op de typologie van Johnson (2008) door te onderzoeken in hoeverre de volgende kenmerken van een type voorkomen bij plegers en slachtoffers van (ex-)partnermishandeling:

- *Intiem terrorisme:*

Economische afhankelijkheid van het slachtoffer ten opzichte van de pleger, hoge mate van isoleren, emotionele mishandeling, dwang en dreigen en intimidatie. Motivatie is pleger vindt het normaal en/of vindt dat het slachtoffer het verdient.

- *Situationeel geweld:*

² Alleen voorvallen die meer dan enkele malen zijn voorgekomen worden meegerekend omdat in dat geval er een indicatie is dat er sprake is van meer structurele gedragingen van de pleger.

Lage mate van isoleren en intimidatie, alcoholmisbruik, vaker ongehuwd. Motivatie voor het geweld is conflict. De verwachting is dat dit type geweld vooral gevonden gaat worden gezien het type onderzoek.

Huiselijk geweld in homoseksuele en lesbische relaties

Er is niet gevraagd aan de respondenten of zij een relatie hebben met een man of een vrouw. In geval van slachtofferschap door een (ex-)partner is wel aangegeven of dit een man of een vrouw betrof. In combinatie met het geslacht van de respondent kan geanalyseerd worden in welke mate respondenten geweld in homoseksuele en lesbische relaties gerapporteerd hebben.

Frequentie en duur van huiselijk geweld

- *Frequentie*

Er zijn verschillende frequenties uitgevraagd waarmee voorvallen van huiselijk geweld zich voordoen. Zo kan er sprake zijn van een eenmalig voorgekomen voorval of voorvallen die enkele malen, één tot drie keer per maand, één tot drie keer per week of elke dag voorkomen. Enkele keren geweld hebben meegemaakt door dezelfde pleger kan niet gerekend worden tot een incident. Het lijkt de potentie te hebben om meer structureel van aard te zijn maar stopt kennelijk na enkele keren. Dat kan zijn omdat het geweld stopt binnen de relatie maar het kan eveneens voorkomen dat geweld stopt, omdat de relatie verbroken wordt. Hierover is geen verdere informatie beschikbaar en daarom is gekozen 'enkele malen' als tussencategorie op te nemen:

- *Incidenteel geweld:* Een eenmalig voorgekomen voorval wordt tot incidenteel geweld gerekend.
- *Enkele malen geweld:* Wanneer een voorval enkele malen is voorgevallen, is dit op deze manier opgenomen in de rapportage.
- *Structureel geweld:* Wanneer voorvallen één tot drie keer per maand, één tot drie keer per week of elke dag voorkomen is er sprake van structureel huiselijk geweld.

- *Duur*

Verder is de duur van het geweld een belangrijke indicator van de ernst en impact van huiselijk geweld. In de analyses is dit echter niet meegenomen. Slachtoffers (en plegers) kunnen aangeven of het geweld in '2016 en/of 2017', '2014 en/of 2015', '2012 en/of 2013' en 'eerder dan 2012' gepleegd is. Dat zijn te ruime categorieën om zeker te kunnen zijn hoe lang het geweld geduurd heeft. Zo

kunnen '2016 en/of 2017' en '2014 en/of 2015' zijn aangegeven. Dit kan een duur betekenen van twee tot vier jaar. Als respondenten enkel '2016 en/of 2017' hebben aangegeven kan dat twee jaar lang zijn maar ook slechts een dag. Deze marges zijn te groot om uitspraken over de duur te kunnen doen.

- *Recent of afgelopen vijf jaar*

Er wordt, ten aanzien van de prevalentie van slachtofferschap, onderscheid gemaakt tussen recent geweld (uit 2016 en/of 2017 tot de datum van afname van de vragenlijst in de zomer van 2017) en geweld dat heeft plaatsgevonden in de afgelopen vijf jaar (2012 tot en met 2017). Aangezien de dataverzameling plaatsvond in de zomer van 2017 gaat het hier ruim om vijf jaar en half jaar. Om de leesbaarheid van dit rapport te vergroten, wordt er gesproken over de afgelopen vijf jaar.

Een combinatie van slachtoffer- en plegerschap

Er is sprake van een combinatie van slachtoffer- en plegerschap, wanneer een respondent heeft aangegeven, dat deze in de afgelopen vijf jaar minstens één voorval heeft meegemaakt en minstens één voorval heeft gepleegd. Binnen *deze combinatie* kan er sprake zijn van wederkerig geweld en overdracht van geweld. Bij wederkerig geweld pleegt het slachtoffer geweld tegen de pleger. Ook kan de pleger later zelf slachtoffer worden van het geweld. Overdracht van geweld houdt in dat iemand slachtoffer wordt en later geweld pleegt tegen een andere persoon dan de pleger. Het is ook mogelijk dat iemand geweld pleegt, maar later zelf slachtoffer wordt van een derde.

2.9 Politiegegevens

Politiegegevens: respons versus non-respons

CBS heeft een non-responsanalyse uitgevoerd met gekoppelde politiegegevens. Dit betreft informatie over of een (non)respondent voorkomt in de politieregistraties als slachtoffer en/of verdachte van huiselijk geweld. Deze informatie kan inzicht geven in de selectiviteit van de respons. Uit deze analyses blijkt dat onder de non-respons procentueel twee keer zoveel personen geregistreerd staan bij de politie als slachtoffer van huiselijk geweld dan bij de respons (respectievelijk 0,4 procent en 0,9 procent). CBS concludeert uit de analyses daarnaast dat het aandeel geregistreerde slachtoffers relatief laag is en dat dit erop kan duiden dat slachtoffers minder responderen (Boonstra e.a., 2017). Het aantal verdachten is vele malen lager binnen de

responsgroep dan bij de non-respons groep. Dit geldt zowel ten aanzien van verdachten van gewelds- en/of seksuele misdrijven (respectievelijk 0,3 en 2,0 procent) als ten aanzien van verdachten van huiselijk geweld (respectievelijk 0,1 en 0,7 procent). In hoofdstuk 5 zijn de uitkomsten van de analyses opgenomen.

Politiegegevens versus zelfrapportage

De periodes van de politieregistraties en van de zelfrapportage lopen niet helemaal gelijk. Zo is aan de respondenten gevraagd naar ervaringen van huiselijk geweld in 2012 tot en met de datum van afname van de vragenlijst, in de zomer van 2017. De gekoppelde politiegegevens zijn gegevens uit 2012 tot en met 2016. Dat betekent dat eventuele opname als slachtoffer of verdachte in de politieregistraties uit 2017 niet meegenomen kunnen worden in de analyses.

Prevalentieonderzoek naar huiselijk geweld kent een aantal uitdagingen. Deze uitdagingen hebben te maken met de operationalisatie van huiselijk geweld, de maatschappelijke perceptie versus de complexiteit en de verschillende vormen van huiselijk geweld, en ten slotte de internationale kaders rond huiselijk geweld. In dit hoofdstuk wordt hier op in gegaan.

3.1 Verschillen in operationalisatie en daarmee in uitkomsten

Onderzoek naar slachtofferschap of plegerschap van huiselijk geweld is vaak bedoeld om kennis te genereren die nodig is om beleid te kunnen formuleren om huiselijk geweld te voorkomen of te stoppen. Bij prevalentieonderzoek leveren verschillende onderzoeksmethoden en technieken verschillende uitkomsten op ten aanzien van hetzelfde onderwerp. Welke methode van operationalisatie de omvang van huiselijk geweld het beste in kaart brengt is onderwerp van discussie, en aan verandering onderhevig, ook bij dit onderzoek. Illustratief ten aanzien van de keuzes voor operationalisatie zijn de verschillen in uitkomsten van de onderzoeken uit 1997 en 2010 (Van Dijk e.a., 1997, 2010).

Zo bleek uit het prevalentieonderzoek uit 1997 dat 53 procent van de Nederlandse bevolking ooit te maken heeft gehad met minstens één van in totaal 32 voorvallen van huiselijk geweld. Vervolgens werd huiselijk geweld nader gedefinieerd door voorvallen niet mee te tellen als (1) het voorval zich een keer of hooguit enkele keren had voorgedaan; (2) er geen sprake was van lichamelijk letsel; (3) er geen noemenswaardige gevolgen waren; (4) het tijdelijk voorkwam (in een periode korter dan een jaar). Na deze aanscherping bleek 45 procent van de Nederlandse bevolking ooit slachtoffer te zijn geweest van huiselijk geweld, dus 8 procent minder. Daarbij bleek 27 procent van de Nederlanders wekelijks of dagelijks slachtoffer van minstens één vorm van huiselijk geweld (Van Dijk e.a., 1997).

In het onderzoek uit 2010 (Van Dijk e.a., 2010) is het aantal voorvallen dat werd uitgevraagd teruggebracht van 32 naar 21. Door deze inkorting werd de vragenlijst beter vergelijkbaar met een internationaal ontwikkelde vragenlijst (International Violence Against Women Survey). Wanneer in dat onderzoek gekeken werd naar hoeveel respondenten ten minste één voorval van huiselijk geweld had meegemaakt, bleek dit 50 procent van de respondenten te zijn, wat ongeveer overeenkwam met de 53 procent van 1997. Vervolgens werd 'evident' huiselijk geweld geconstrueerd waarbij, net als in 1997, incidenten uit de omvangmetingen werden gehaald. Hierbij werd echter een andere methode gebruikt: aan de hand van een componentenanalyse werden vier groepen voorvallen onderscheiden. De eerste twee componenten (voornamelijk ernstig lichamelijk en seksueel geweld) werden tot

evident huiselijk geweld gerekend. De andere voorvallen (een combinatie van psychisch en lichter lichamelijk geweld) werden tot evident huiselijk geweld gerekend wanneer zij tien of meer keren voorkwamen. Daarnaast werd uitsluitend gekeken naar voorvallen die in de afgelopen vijf jaar plaatsvonden. Met het weglaten van incidenten van genoemd psychisch en lichter geweld en het terugbrengen van de rapportageperiode van ooit naar vijf jaar bleek dat 9 procent van de respondenten in de afgelopen vijf jaar te maken had gehad met evident huiselijk geweld (Van Dijk e.a., 2010).

3.2 Maatschappelijke perceptie van, en aandacht voor, huiselijk geweld

In dit rapport wordt een brede definitie van huiselijk geweld gebruikt die dateert uit 1997: geweld dat door iemand uit de huiselijke of familiekring van het slachtoffer gepleegd is. Deze kring bestaat uit (ex-)partners, gezinsleden, familieleden en huisvrienden (Van Dijk e.a., 1997). Gebruik maken van een brede definitie van huiselijk geweld brengt risico's met zich mee. Het kan specifieke kenmerken van vormen van huiselijk geweld verbloemen zoals mogelijke macht en controle binnen een relatie van partnermishandeling of verwaarlozing van een kind door diens ouders. Tegelijkertijd kan het voor het formuleren of het aanscherpen van beleid te weinig helderheid geven over de precieze aard en omvang van specifieke groepen van plegers en slachtoffers, waardoor het beleid zich niet kan richten op de kern van het probleem. De overkoepelende term voor huiselijk geweld uit 1997 (Van Dijk e.a., 1997) benadrukt vooral de brede huiselijke kring waarbinnen het geweld zich kan afspelen. Hoewel de definitie ook kindermishandeling en oudermishandeling probeert te vangen, is huiselijk geweld in de volksmond toch vooral (ex-)partnermishandeling.

De verbreding van de definitie van huiselijk geweld uit 1997 (Van Dijk e.a., 1997) bracht het risico met zich mee dat het niet langer duidelijk was wat er onder huiselijk geweld werd verstaan. In de volksmond en de media wordt met huiselijk geweld vaak (ex-)partnermishandeling bedoeld, terwijl het in het onderzoek uit 1997 een optelsom was van geweld in verschillende 'huiselijke' situaties. Wittebrood en Veldheer (2005) signaleerden deze verwarring ook en voerden een secundaire analyse uit op data van het prevalentieonderzoek uit 1997. Onderzocht werd onder meer of de vooronderstelling klopt, dat huiselijk geweld vooral geweld tegen (ex-)partners betreft. Uit de analyse bleek dat nog geen kwart van het ooit voorgekomen huiselijk geweld en 37 procent van het huiselijk geweld in de laatste vijf jaar (ex-)partnermishandeling betrof. Uit het daaropvolgende prevalentieonderzoek uit 2010 (Van Dijk e.a., 2010) blijkt dat partners en ex-partners zeker niet de enige maar wel de grootste categorie geweldplegers is van huiselijk geweld.

Er zijn dus diverse vormen van relationeel geweld: (ex-)partnermishandeling, kindermishandeling, en oudermishandeling. Maar ook kan er sprake zijn van geweld tussen broers- en zussen of geweld tussen andere familieleden. De mate waarin, en het moment waarop, aandacht is ontstaan voor die diverse vormen van relationeel geweld verschilt.

Zo is er sinds de tweede helft van de negentiende eeuw aandacht voor kindermishandeling. Filantropen, vrijwilligers uit de gegoede burgerij of evangelisten en de voorlopers van het maatschappelijk werk bemoeiden zich met gezinnen uit de lagere sociale klassen ter bestrijding van armoede, om te voorkomen dat de jeugd opgroeide tot 'misdadige jeugd' én om de jeugd te beschermen tegen de bandeloosheid van ouders die daar zelf niet toe in staat waren (Brinkgreve & Van Daalen, 1991). De zorg voor jeugdigen werd vertaald in wetgeving omtrent leerplicht en ondertoezichtstelling van kinderen bij verwaarlozing door ouders. In de jaren die volgden professionaliseerde de maatschappelijke hulpverlening en de hulpverlening bij de verzorging en opvoeding van kinderen terwijl kindermishandeling als maatschappelijk thema steeds verder op de achtergrond raakte. Omstreeks 1960 nam de aandacht voor kindermishandeling weer toe. Zo stelden artsen fysieke kindermishandeling aan de kaak. Röntgenologen ontdekten botbreuken bij kinderen die konden wijzen op kindermishandeling. Psychologen maakten melding van de schadelijke gevolgen van emotionele verwaarlozing en psychisch geweld. Sindsdien is er, in meer of mindere mate, steeds aandacht voor kindermishandeling in het maatschappelijke en politieke debat gebleven.

De eerste aandacht voor (ex-)partnermishandeling dateert van de jaren zeventig en dan vooral als geweld tegen vrouwen. In die jaren bracht de vrouwenbeweging op grote schaal getuigenissen van vrouwen naar buiten over fysiek geweld, verkrachtingen en incest. De vrouwenbeweging zocht oorzaken in sekseongelijkheid en geweld die een uitvloeisel was van de machtspositie van de man. De in de jaren tachtig uitgevoerde prevalentieonderzoeken gaven aan dat een zesde van de Nederlandse vrouwen voor hun zestiende seksueel misbruikt was (Draijer, 1990) en een achtste van de vrouwen ervoer fysiek of seksueel geweld van hun huidige partner (Römkens, 1989). Deze hoge percentages hielpen om het probleem op de maatschappelijke, en later, politieke agenda te krijgen. In de laatste decennia heeft er een verschuiving plaatsgevonden en is mishandeling van mannen door hun (ex-)partner eveneens onderkend als probleem. Sinds jaren zijn er, als gevolg van verschillen in onderzoeksdesign, verschillen in de uitkomsten van prevalentieonderzoek naar huiselijk geweld. Enerzijds laat onderzoek grote gendersymmetrie zien ten aanzien van (ex)partnermishandeling (Straus, 2010; Straus, 2011; Langhinrichsen-Rohling, 2009), anderzijds laat onderzoek uitkomsten zien die wijzen op genderspecifiek geweld: vrouwen zijn veel vaker slachtoffer van (ex)partnergeweld dan mannen (Stark, 2010; Johnson, 2008; Myhill, 2015). Verschillen in onderzoeksuitkomsten over in welke mate mannen en vrouwen slachtoffer en pleger zijn van (ex-

)partnermishandeling hebben in Nederland ruimte gelaten voor een hoge mate van genderneutraliteit zowel in het debat als in onderzoeken.

Het eerste Nederlandse semiwetenschappelijke artikel over oudermishandeling dateert uit 1984 (Van Oosten & Wurfbain-Douqué, 1984). Een vergelijkbaar onderzoek werd uitgevoerd door Hauber en Senten (1990). Daarna is het lange tijd stil rond dit thema. Wanneer de Steunpunten Huiselijk Geweld een toename signaleren van incidenten van geweld tegen ouders, wordt in 2014 een verkennend onderzoek naar huiselijk geweld door kinderen en jongeren tegen hun ouders uitgevoerd door TNO en Movisie (Vink e.a., 2014). Uit dit onderzoek komt naar voren dat het in Nederland nog ontbreekt aan een eenduidige definitie van oudermishandeling. Voor oudermishandeling kunnen er verschillende oorzaken zijn, zoals psychische of verslavingsproblemen bij het kind of de jongere of een geschiedenis van huiselijk geweld in het gezin waar het kind of de jongere getuige van is geweest. Dat maakt het lastig het thema te agenderen, registreren, aan te pakken en te onderzoeken (Vink e.a., 2014).

Na enkele onderzoeken naar de prevalentie van ouderenmishandeling in de laatste decennia van de vorige eeuw (De Lege, 1989; Comijs, 1996), is er lange tijd geen onderzoek uitgevoerd op dat thema. In het kader van het Actieplan 'Ouderen in veilige handen' van VWS in 2015 is alle bestaande kennis bij elkaar gebracht in een bundel, uitgebracht door het Sociaal Cultureel Planbureau (De Klerk, de Boer, Plaisier, Schijn & Kooiker 2015). De redacteurs van de bundel concludeerden dat het lastig is een volledig beeld te krijgen van de problematiek. Daarnaast ontbrak het aan een 'onderliggend causaal model' voor de verklaring van het ontstaan van ouderenmishandeling in thuissituaties en zorginstellingen (De Klerk e.a., 2015). Zij geven aan dat bij ouderenmishandeling gepleegd door familieleden of vrienden, het vaak gaat om vrijwillige zorg die door overbelasting, onkunde of onwetendheid ondermaats is. Goede zorg slaat sluipenderwijs om in verwaarlozing, verkeerde behandeling of afnemende betrokkenheid. Onlangs is er een nieuwe prevalentiestudie naar de aard en omvang van ouderenmishandeling uitgevoerd door Regioplan (Bakker e.a., 2018).

Voor geweld door broers en zussen, andere familieleden dan partners en ouders en kinderen, niet-familieleden die wel tot de huiselijke kring behoren is tot nu toe weinig specifieke aandacht in onderzoeken.

3.3 Huiselijk geweld in een internationaal kader

Op internationaal niveau zijn er twee verdragen opgesteld die Nederland heeft geratificeerd: het VN Vrouwenverdrag en het Verdrag van Istanbul.

VN Vrouwenverdrag

In 1979 kwam het "Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie jegens vrouwen" tot stand bij de Verenigde Naties. Dit verdrag - in Nederland meestal aangeduid als "het VN Vrouwenverdrag" - verplicht de lidstaten alle vormen van discriminatie van vrouwen uit te bannen én om op alle gebieden, in het bijzonder op politiek, sociaal, economisch en cultureel gebied, beleid en wetgeving tot stand te laten komen om de volledige ontplooiing en ontwikkeling van vrouwen te verzekeren, opdat hun mensenrechten en fundamentele vrijheden worden gewaarborgd. De naleving van het verdrag is in handen van het Verdragscomité, het CEDAW. Het Koninkrijk der Nederlanden (Nederland, Aruba, Curaçao, Sint Maarten en de bijzondere gemeenten Bonaire, Sint Eustasius en Saba) is sinds augustus 1991 partij bij het VN-Vrouwenverdrag tegen Discriminatie van Vrouwen.

Verdrag van Istanbul

Op Europees niveau werd het Verdrag van de Raad van Europa op 11 mei 2011 te Istanbul inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld opgesteld. In 2016 is het verdrag in Nederland in werking getreden. Volgens dit verdrag moet het Nederlandse beleid rond geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld gendersensitief zijn. Er moeten maatregelen worden genomen om geweld te voorkomen en mannen en jongens moeten actief betrokken worden bij het bestrijden van huiselijk geweld. In het onderwijs moet aandacht komen voor gendergelijkheid, stereotypen en geweldloze conflicthantering. Daarnaast moet er bescherming en ondersteuning geboden worden aan slachtoffers. Hun mensenrechten en veiligheid dienen daarbij centraal te staan en beleid dient zich te richten op het voorkomen van herhaling van slachtofferschap, op eigen kracht en economische zelfstandigheid van vrouwen.

Kortom, internationaal zijn er verwachtingen die van invloed zijn op de aanpak van en het onderzoek naar aard en omvang van huiselijk geweld. Gendersensitiviteit is daarbij een belangrijke aanbeveling, voor zowel beleid als voor dit onderzoek.

3.4 Conclusie

Inzicht in de omvang van huiselijk geweld draagt bij aan het bepalen van de urgentie ervan. Inzicht in de aard van huiselijk geweld helpt om beleid te kunnen formuleren om het te stoppen of te voorkomen. Herhaling van hetzelfde onderzoek is daarbij van groot belang. Gezien de kritische vragen rond het onderzoek van 2010 en de wens toch uitkomsten te kunnen vergelijken tussen dit onderzoek en het onderzoek uit 2010 is een aantal keuzes gemaakt. Zo is de vragenlijst meer

genderspecifiek maar inhoudelijk gelijk gebleven met de vragenlijst uit 2010. Dat geeft de mogelijkheid om de schattingen ten aanzien van hoeveel Nederlanders in de afgelopen vijf jaar te maken hebben gekregen met een of meer voorvallen van huiselijk geweld uit 2010 en dit onderzoek te vergelijken. De maat voor (evident) huiselijk geweld is in dit onderzoek wel aangepast. Zo is er voor gekozen psychisch geweld niet meer mee te nemen in de constructie voor (evident) huiselijk geweld. Om toch te kunnen vergelijken met de uitkomsten uit 2010 is gekozen de data van 2010 opnieuw te analyseren aan de hand van de herziene operationalisatie.

Een ruime definitie van huiselijk geweld kan bijdragen aan misconceptie, algemeenheden of verwarring rond het thema. In het hoofdstuk over de prevalentie van geweld, hoofdstuk 4, zal gerapporteerd worden binnen welke relatie het geweld plaatsvond. Daarnaast is er een apart hoofdstuk over partnermishandeling opgenomen in het rapport (hoofdstuk 6). In dat hoofdstuk wordt beschreven wie tegen wie, hoe vaak, met welke intentie en met welke gevolgen geweld pleegde.

Een ander belangrijke conclusie is dat het van belang is dat in het rapport nadrukkelijk over de uitkomsten op genderspecifieke wijze gerapporteerd wordt. Dit doet recht aan zowel de afspraken in de internationale verdragen als het genderadvies (De Vaan e.a., 2016).

HOOFDSTUK 4 PREVALENTIE VAN SLACHTOFFERSCHAP

De resultaten in dit hoofdstuk gaan over slachtofferschap van geweld in huiselijke kring. In de eerste paragraaf gaat het daarbij om prevalentie van slachtofferschap van huiselijk geweld in de afgelopen vijf jaar. Onder huiselijk geweld wordt lichamelijk en seksueel geweld gerekend. In paragraaf 2 wordt specifiek gekeken wie de slachtoffers genoemd hebben als pleger van het geweld en in paragraaf 3 of de respondent op het moment dat het voorval zich afspeelde, minderjarig was, of juist 65 jaar of ouder. Vervolgens wordt in paragraaf 4 gekeken hoe vaak slachtoffers aangaven dat een voorval van huiselijk geweld voorkwam en in paragraaf 5 wordt ingegaan op de motieven die plegers hadden voor het geweld volgens de slachtoffers. Ten slotte worden, in paragraaf 6, de belangrijkste resultaten samengevat.

4.1 Prevalentie van slachtofferschap

Deze paragraaf beschrijft hoeveel respondenten te maken hebben gehad met lichamelijk of seksueel geweld. Hierbij is het belangrijk op te merken dat hier nog niet gespecificeerd is wie de pleger van het geweld was.

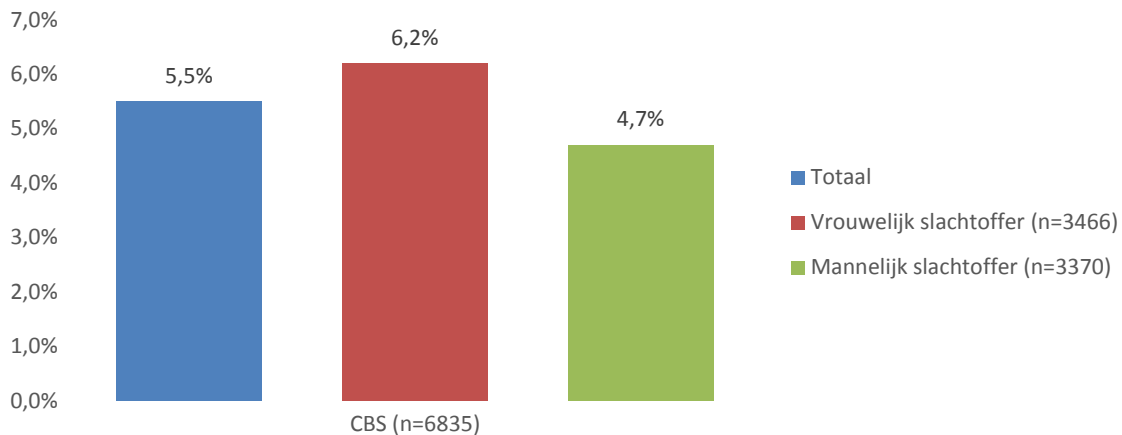
Van de respondenten geeft 24,6 procent aan ooit slachtoffer te zijn geweest van ten minste één voorval van huiselijk geweld (zie Tabel 4A). Figuur 4.1 laat zien dat 5,5 procent van alle respondenten van CBS in de afgelopen vijf jaar slachtoffer is geweest van ten minste één voorval van huiselijk geweld. In de meest recente periode die is uitgevraagd, dat wil zeggen 2016 en 2017 tot het moment dat de enquête werd afgenomen (juli-augustus), betreft het percentage slachtoffers 2,7 procent; 3,1 procent vrouwelijke en 2,3 procent mannelijke respondenten (zie Tabel 4C).

Een significant hoger percentage van de vrouwelijke dan de mannelijke respondenten geeft aan slachtoffer te zijn geweest van huiselijk geweld in de afgelopen vijf jaar. Vrouwelijke respondenten zijn ook vaker slachtoffer van meer verschillende voorvallen van huiselijk geweld (zie Tabel 4B). In de meest recente periode zijn vrouwelijke respondenten ook vaker slachtoffer van twee of meer verschillende voorvallen dan mannelijke respondenten (zie Tabel 4C).

Een deel van de respondenten weet niet meer wanneer het geweld plaatsvond (8,2 procent), zie Tabel 4A. Een ruime meerderheid van de respondenten geeft aan nooit slachtoffer te zijn geweest van huiselijk geweld (67,8 procent). Daarnaast geeft 7,7 procent van de respondenten aan niet te

weten of niet te willen zeggen of ze slachtoffer zijn geweest van ten minste één voorval van huiselijk geweld.

Figuur 4.1 Mate van slachtofferschap in de afgelopen vijf jaar aangeven door slachtoffers

Respondenten van 18 tot 25 jaar geven vaker aan de afgelopen vijf jaar een voorval te hebben meegemaakt dan respondenten van 25 jaar en ouder. Respondenten van 50 jaar en ouder geven minder vaak aan een of meer voorvallen mee te maken dan jongere respondenten, zie Tabel 4B.

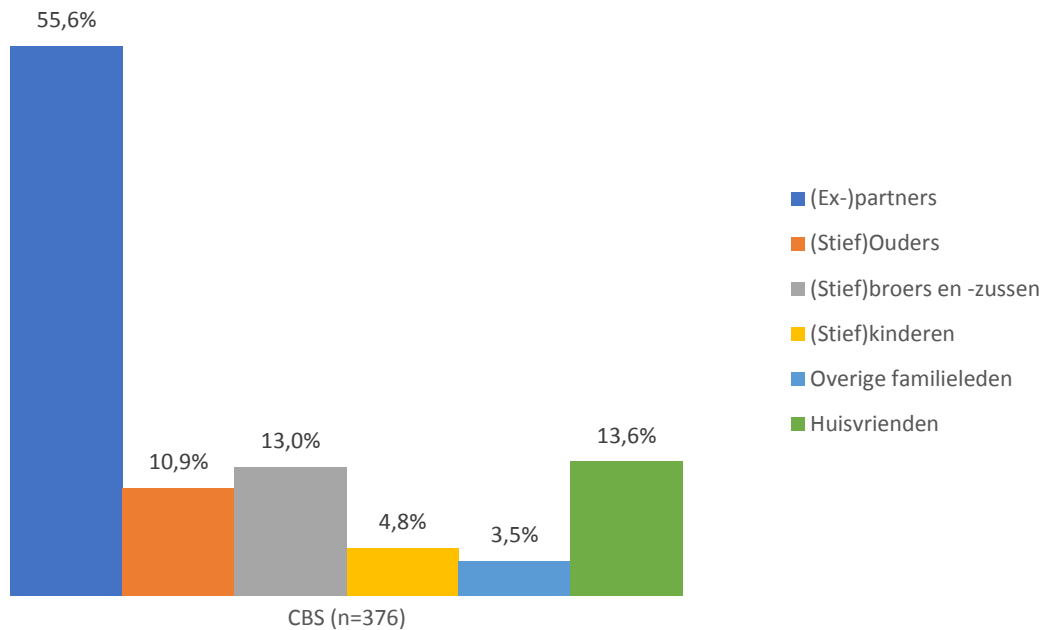
De laagopgeleide respondenten geven minder vaak aan een voorval te hebben meegemaakt in de afgelopen vijf jaar dan respondenten met een middelbaar of hoger opleidingsniveau. Wanneer gekeken wordt naar hoeveel verschillende voorvallen respondenten meemaken verdwijnt dat verschil tussen respondenten met verschillende opleidingsniveaus (zie Tabel 4B).

Wanneer gekeken wordt naar de verschillende mogelijke voorvallen van geweld is zichtbaar dat vrouwen significant vaker dan mannen op een pijnlijke of angstaanjagende wijze zijn geduwd of gegrepen, de arm is omgedraaid of aan de haren is getrokken, is geprobeerd te verstikken, wurgen of branden, verkracht, geprobeerd seks op te dringen, gedwongen door (ex-)partner seksuele handelingen te verrichten of een andere vorm van seksueel geweld (zie tabel 4D). Mannen worden daarentegen significant vaker bedreigd met een mes of een wapen.

4.2 Aard van de relatie tussen slachtoffer en pleger

Voor elk voorval van huiselijk geweld konden respondenten aangeven wie verantwoordelijk was voor het geweld. Zoals uit Figuur 4.3 blijkt wordt een (ex-)partner door slachtoffers verreweg het meest

genoemd als pleger van huiselijk geweld. Van de 5,5 procent van de respondenten die heeft aangegeven slachtoffer te zijn geweest, geeft meer dan de helft van de slachtoffers aan mishandeld te zijn geweest door (ex-)partner. Daarbij zijn vrouwen significant vaker slachtoffer van geweld door de (ex-)partner dan mannen. Dat geldt ook wanneer de pleger een (stief)ouder is. Mannen zijn significant vaker slachtoffer van lichamelijke geweld door huisvrienden of huisgenoten (zie Tabel 4E). Tabel 4F laat zien dat, in geval van partnermishandeling, vrouwen vaker de ex-partner noemen als pleger dan mannen, namelijk in 31,0 versus 12,6 procent van de gevallen.

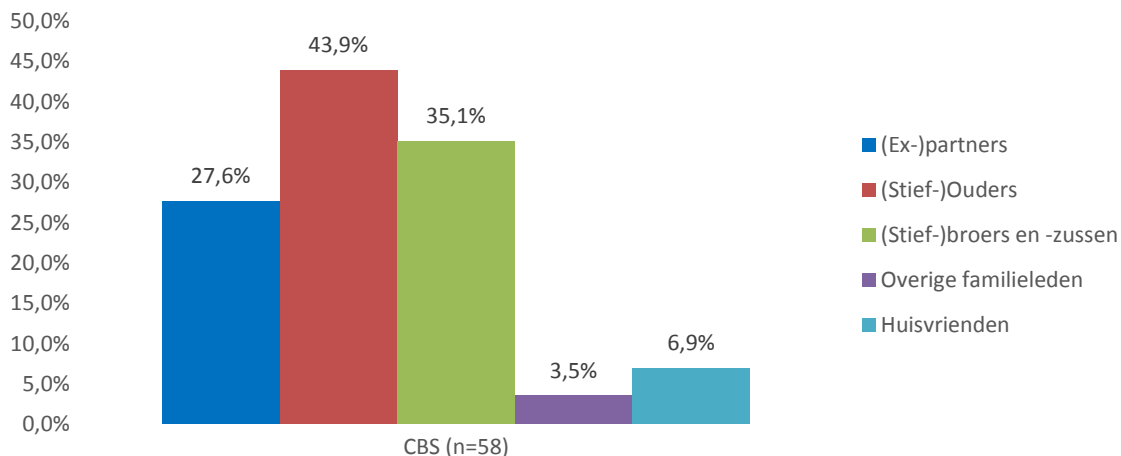

Figuur 4.3 Plegers van huiselijk geweld zoals aangegeven door slachtoffers (n=376)

4.3 Minderjarige slachtoffers en slachtoffers van 65 jaar en ouder

Dit onderzoek richt zich, zoals aangegeven in hoofdstuk 2, niet op het schatten van de prevalentie van kindermishandeling of ouderenmishandeling. Dat neemt niet weg dat het interessant is te onderzoeken of er slachtoffers onder de respondenten zijn die op het moment dat het voorval plaatsvond minderjarig waren of 65 jaar en ouder. En, wanneer dit het geval is, wie zij als pleger van het geweld aangewezen hebben.

Uit Figuur 4.4 blijkt dat 58 respondenten ten tijde van het voorval minderjarig waren. De respondenten noemen vooral (stief)ouders als pleger van het geweld. Daarna is voor vrouwelijke respondenten de (ex-)partner de meest genoemde pleger, voor mannelijke respondenten zijn dat (stief)broers en zussen (zie Tabel 4G).

Figuur 4.4 Plegers van huiselijk geweld tegen minderjarige slachtoffers

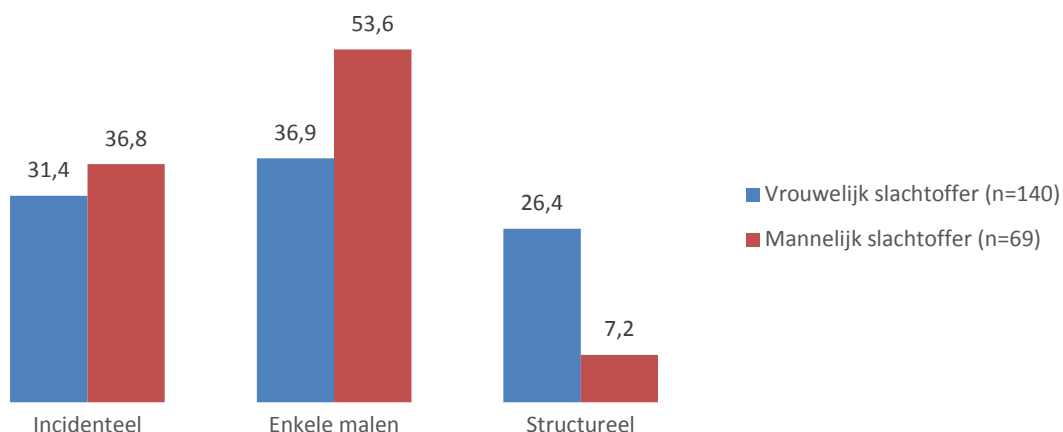
Van de respondenten van 65 jaar en ouder gaven 21 mensen aan slachtoffer te zijn geweest van voorvallen van huiselijk geweld. Daarvan werd in acht gevallen de (ex-)partners genoemd als pleger. Gezien deze kleine aantallen is hier geen verdere analyse op uitgevoerd (zie Tabel 4G).

4.4 Frequentie van de voorvallen van huiselijk geweld in de afgelopen 5 jaar

In deze paragraaf wordt weergegeven of het ondervonden geweld een incident was of dat het vaker voorkwam en in die zin meer structureel van aard was. Het meeste huiselijk geweld vindt incidenteel of enkele malen plaats (zie Tabel 4H). Daarbij maakt het niet uit wie de pleger van het geweld was (zie Tabel 4I).

In geval van eenmalig lichamelijk geweld bestond het geweld er volgens de respondenten het vaakst uit dat een pleger gooide met een voorwerp naar de respondent. Wanneer er sprake was van gewelddadige gedragingen die enkele malen of zelfs structureel voorkwamen dan betrof dat het vaakst dreigen door de pleger dat hij of zij de respondent lichamelijk pijn zou doen. Het meest frequente seksuele geweld bestond eruit dat de pleger probeerde seks op te dringen aan de respondent (zie Tabel 4H).

In geval van (ex-)partnermishandeling laat Figuur 4.5 zien dat het geweld door (ex-)partners eerder één keer of enkele malen voorkwam dan dat het structureel van aard was. In de meeste gevallen komt het geweld echter wel enkele malen voor. Vrouwelijke respondenten gaven procentueel vaker aan slachtoffer te zijn van structureel geweld door hun (ex-)partner dan mannelijke respondenten (zie Tabel 4J).

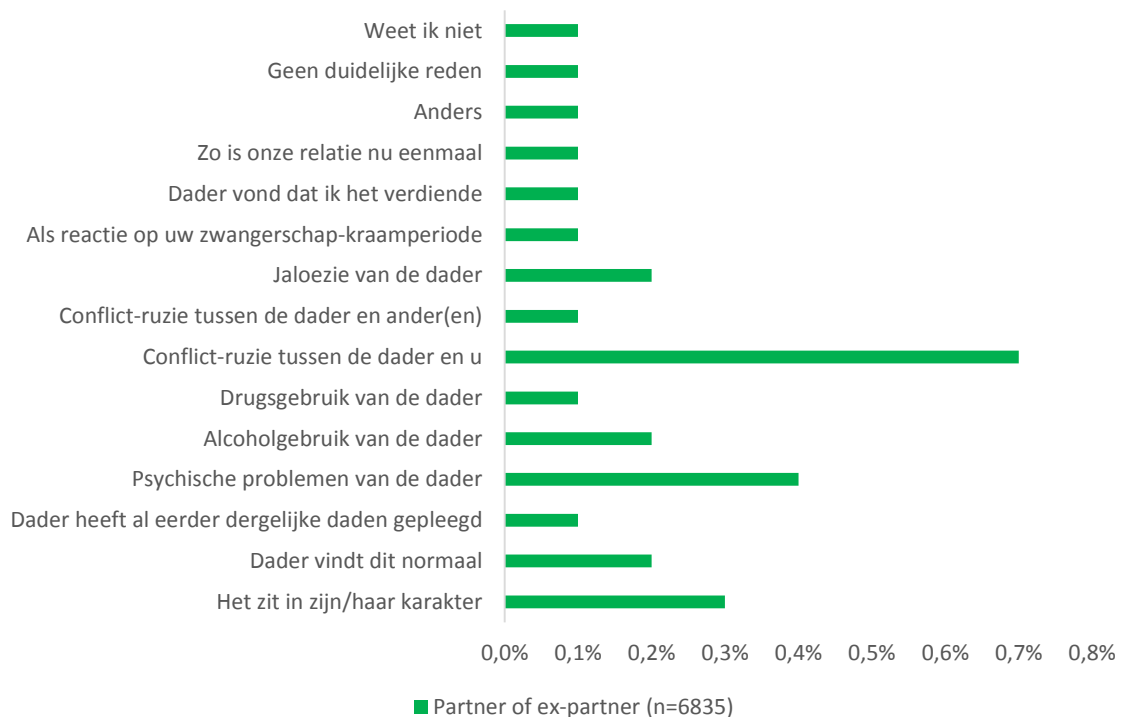

Figuur 4.5 Frequentie van huiselijk geweld gepleegd door (ex-)partners gedifferentieerd naar sekse respondent

4.5 Motieven voor het geweld volgens de slachtoffers

Ongeacht wie het slachtoffer rapporteerde als pleger: een conflict tussen het slachtoffer en de pleger wordt vrijwel in alle gevallen het meest genoemd als reden voor het huiselijk geweld door slachtoffers (zie Tabel 4K). Figuur 4.6 laat zien dat ook geweld door (ex-)partners volgens slachtoffers vaak het resultaat is van een conflict tussen het slachtoffer en de pleger. Andere genoemde redenen voor het geweld zijn volgens het slachtoffer dat de pleger psychische problemen heeft en dat het in het karakter van de pleger zit. Bij (ex-)partners speelt verder jaloezie een rol. Ten slotte noemen slachtoffers vaak dat de pleger het geweld normaal vindt en dat alcoholgebruik van de pleger een rol speelt.

Wanneer (stief)ouders als plegers werden genoemd, zijn andere motieven dat het in hun karakter zit, dat de (stief)ouders vonden dat het slachtoffer het verdiende en dat zij het normaal vinden. Bij de (stief)broers en zussen als pleger wordt ook genoemd dat het in het karakter zit van de pleger, dat de pleger vond dat het slachtoffer het verdiende, zo is nu eenmaal de relatie tussen het slachtoffer en de pleger en de pleger vindt het geweld normaal. Voor plegers die geen familie zijn maar wel tot de huiselijke kring behoren, worden de volgende motieven het meest genoemd door slachtoffers: het zit in het karakter van de pleger en de aanleiding was een conflict tussen de pleger en het slachtoffer (zie Tabel 4K).

Figuur 4.6 Motieven van de (ex-)partner voor het geweld genoemd door het slachtoffer

4.6 Samenvatting

- 5,5 procent van de respondenten heeft aangegeven slachtoffer te zijn geweest van huiselijk geweld, 6,2 procent van de vrouwelijke respondenten en 4,7 procent van de mannelijke respondenten.
- Vrouwelijke slachtoffers maken meer (verschillende soorten) voorvallen van geweld mee dan mannelijke slachtoffers.
- Meer dan de helft van alle huiselijk geweld is gepleegd door partners en ex-partners (55,6 procent).
- Vrouwelijke respondenten zijn vaker slachtoffer van ex-partnermishandeling dan mannelijke respondenten.
- Huiselijk geweld is vaker één tot enkele keren voorgevallen dan dat het structureel van aard is.
- Mannen geven procentueel gezien vaker aan slachtoffer te zijn van één of enkele malen gepleegd (ex-)partnergeweld dan dat vrouwen dat doen. Vrouwen geven procentueel vaker aan slachtoffer te zijn van structureel (ex-)partnergeweld dan dat mannen dat aangeven.
- Het meest genoemde motief voor huiselijk geweld is dat er een conflict was tussen de respondent en de pleger van het geweld.

HOOFDSTUK 5 GEVOLGEN VAN SLACHTOFFERSCHAP

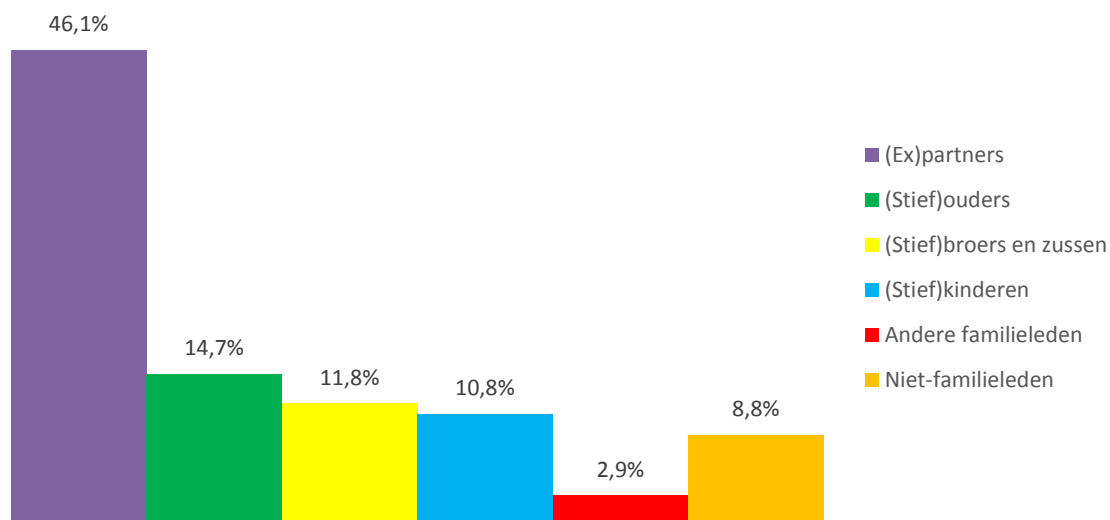

In dit hoofdstuk wordt, aan de hand van het door de respondenten aangegeven meest recente voorval van lichamelijk of seksueel geweld, gekeken naar de gevolgen van het geweld. Dit is een voorval wat is voorgevallen in de afgelopen vijf jaar. Er wordt steeds gedifferentieerd naar wie de pleger was van het geweld.

In de eerste paragraaf wordt gekeken of kinderen getuige waren van het geweld. Daarna wordt, in paragraaf 2, ingegaan op de gevolgen voor de respondent zelf: of een respondent letsel heeft overgehouden aan het geweld en in paragraaf 3 of behandeling in het ziekenhuis of van een huisarts heeft plaatsgevonden. Vervolgens wordt gekeken of de respondent heeft aangegeven melding te hebben gedaan van het geweld bij de politie in paragraaf 4. In paragraaf 5 worden de gegevens uit de enquête vergeleken met gegevens uit de politieregistraties. Daarna wordt gerapporteerd met wie respondenten over het geweld praten in paragraaf 6, over welk geweld de respondenten wel en niet praten en in paragraaf 7 waarom respondenten er niet over praten. Tenslotte worden, in paragraaf 8, de belangrijkste uitkomsten samengevat.

5.1 Kinderen als getuigen van geweld

Slachtoffers geven aan dat bij 63,1 procent van de recente voorvallen van geweld kinderen niets gemerkt hebben van het geweld. In 23,5 procent van de gevallen zijn kinderen wel getuige van het geweld geweest, 4,4 procent van de slachtoffers weet niet of de kinderen getuige waren en 9,0 procent van de respondenten heeft hier geen antwoord op gegeven, zie Tabel 5A.

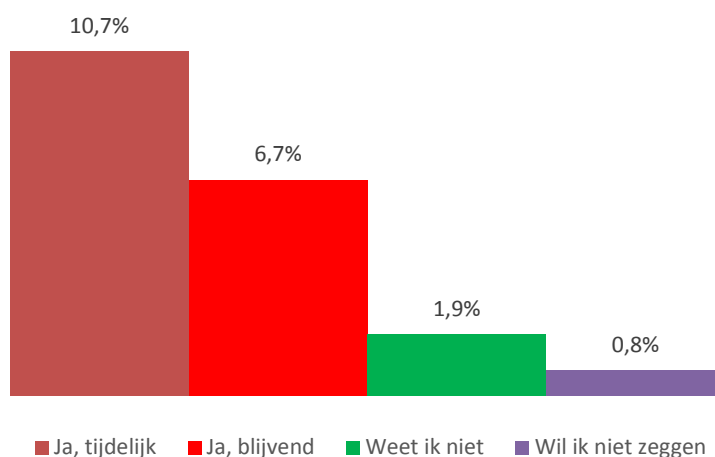
Figuur 5.1 Plegers van het geweld waarvan kinderen getuige van zijn geweest (n=102)

Kinderen zijn vooral getuige geweest van geweld tussen hun ouders en/of tussen een van hun ouders en diens (ex-)partner. Hoewel in mindere mate, zijn kinderen ook getuige geweest van geweld tussen broers en/of zussen of van geweld door broers of zussen tegen hun ouders. En 14,7 procent is getuige van geweld van (een) ouder(s) tegen andere kinderen in het gezin, zie Tabel 5B.

Partnermishandeling is het meest voorkomende type huiselijk geweld (in 55,6% van de gevallen). Daarom is het logisch dat kinderen hier absoluut gezien het vaakst getuige van waren. Wanneer gekeken wordt naar de verhouding tussen de mate waarin een specifiek type geweld voorkomt en de mate waarin kinderen daar getuige van waren blijkt dat kinderen relatief iets vaker dan verwacht getuige waren van geweld door (stief)ouders of (stief)kinderen (zie Tabel 5B).

5.2 Letsel als gevolg van het meest recente geweld

Verreweg de meeste slachtoffers (71,2 procent) hebben geen letsel overgehouden aan het meest recente geweld (zie Tabel 5C). Figuur 5.2 laat zien dat het letsel voor 10,7 procent van de slachtoffers tijdelijk letsel betrof en voor 6,7 procent blijvend letsel. Vrouwen rapporteren vaker tijdelijk of blijvend letsel dan mannen, maar dit verschil is niet significant (zie Tabel 5C). Van de verschillende voorvallen van geweld heeft slaan, schoppen, bijten of stompen en het gooien van een voorwerp het vaakst geleid tot letsel (zie Tabel 5D).

Figuur 5.2 Mate van letsel naar aanleiding van het geweld (n=376)

Respondenten geven aan dat het meeste letsel (zowel tijdelijk als blijvend) overgehouden wordt aan geweld door (ex-)partners en huisvrienden, zie Tabel 5E.

5.3 Behandeling in het ziekenhuis

Van alle respondenten die aangeven welk voorval hen als enige of als meest recente is overkomen, geeft 11,4 procent aan dat zij behandeling van een huisarts of in het ziekenhuis nodig hadden naar aanleiding van het geweld (zie Tabel 5F). Een huisarts- of ziekenhuisbehandeling is het meest nodig geweest bij slachtoffers die aangeven dat ze zijn, geslagen, geschopt, gebeten of gestompt of dat er een voorwerp naar hen werd gegooid (zie Tabel 5G).

In ruim veertig procent van de voorvallen die hebben geleid tot letsel, is een behandeling van een huisarts of in het ziekenhuis nodig geweest. Dat betrof vaker blijvend letsel dan tijdelijk letsel, zie Tabel 5H.

Het geweld leidde volgens de respondenten het vaakst tot huisarts- of ziekenhuisbehandeling wanneer het geweld gepleegd werd door de (ex-)partner of door een zogeheten huisvriend of huisgenoot. Mannen en vrouwen hebben even vaak behandeling van een huisarts of in het ziekenhuis nodig in geval van huiselijk geweld (zie Tabel 5J). Uit Tabel 5I blijkt daarbij dat vrouwen vaker behandeling van een huisarts of in het ziekenhuis nodig hadden van geweld door een (ex-)partner terwijl mannen vaker naar een huisarts of ziekenhuis moesten na geweld door een broer of een zus.

Wanneer per type relatie wordt gekeken naar hoe vaak relatief gezien een ziekenhuisbehandeling nodig was, dan blijkt dat geweld door (stief)ouders en huisvrienden vaker tot ziekenhuisbehandeling leidde dan geweld door andere plegers (zie Tabel 5I).

5.4 Melding bij de politie van het geweld

Van de meest recente voorvallen van lichamelijk of seksueel geweld, geeft 17,1 procent van de respondenten aan melding te hebben gedaan bij de politie (zie Tabel 5K). Slachtoffers maakten vooral melding van het geweld bij de politie wanneer het werd gepleegd door familieleden die niet direct tot het gezin behoren en huisvrienden (respectievelijk 38,5 en 31,4 procent). In geval van (ex-)partnermishandeling wordt slechts in 14 procent van de gevallen een melding gedaan bij de politie.

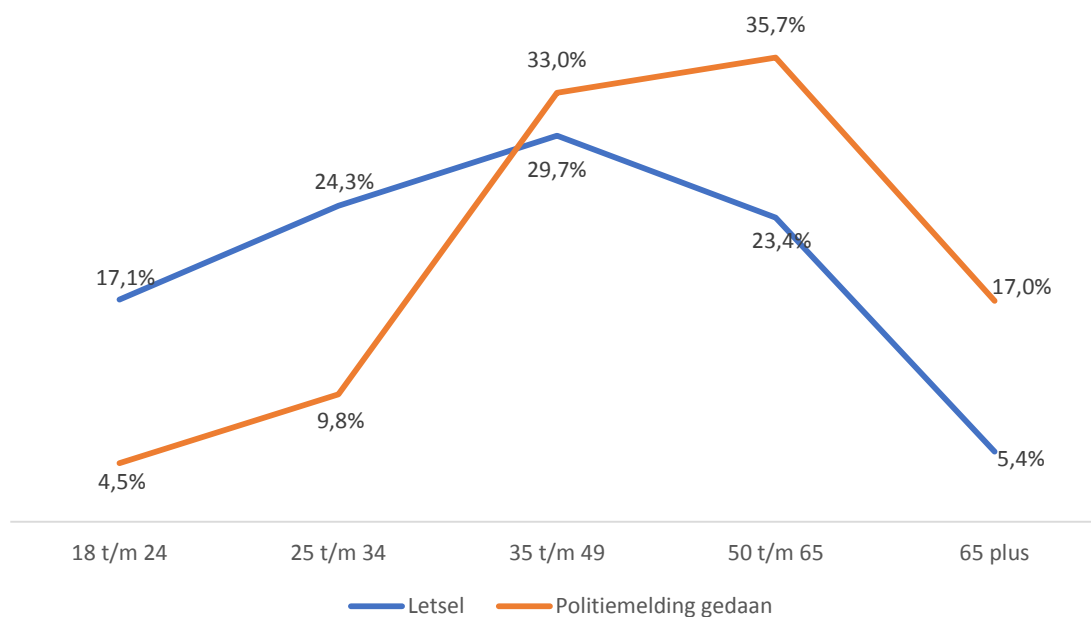

Vrouwelijke slachtoffers doen significant vaker een politiemelding van geweld door een (ex-)partner dan mannelijke slachtoffers

(zie Tabel 5L). De meeste politiemeldingen werden gedaan bij voorvallen waarbij sprake was bedreiging met een mes of wapen door de pleger, wanneer de pleger probeerde het slachtoffer te verstikken, wurgen of branden of wanneer de pleger dreigde het slachtoffer lichamelijk pijn te doen (zie Tabel 5M).

Het oplopen van letsel betekent niet automatisch dat er melding gedaan wordt bij de politie van het voorval, maar de proportie politiemeldingen neemt wel toe wanneer respondenten letsel oplopen. In 40,0 procent van de recente voorvallen waar sprake was van letsel, deden respondenten een politiemelding (zie Tabel 5N). Bij tijdelijks letsel wordt er vaker geen melding gedaan, bij blijvend letsel wordt er vaker wel een melding gedaan (Tabel 5N).

Voor wat verschillen tussen leeftijdscategorieën van de respondenten betreft (zie Tabel 5O) valt op dat het aantal politiemeldingen naar aanleiding van voorvallen van geweld toeneemt naarmate de respondenten ouder zijn maar dat deze trend doorbroken wordt wanneer de respondent 65 jaar of ouder is, zie figuur 5.3.

Figuur 5.3 Politiemeldingen en letsel, uitgesplitst naar leeftijd (n=376)

5.5 Vergelijking met politiegegevens

Voor het CBS-bestand was het mogelijk de uitkomsten van de enquêtes op anonieme wijze te koppelen aan gegevensbestanden van de politie. Zo is het mogelijk te onderzoeken in welke mate respondenten die in de zelfrapportage slachtofferschap aangeven ook in de registraties van de politie voorkomen.

Politieregistratie versus zelfrapportage slachtoffer- en plegerschap

In de politieregistraties staan 82 respondenten aangemerkt als slachtoffer van een gewelds- en/of seksueel misdrijf, waarvan 25 van huiselijk geweld (Boonstra e.a., 2017). Van deze 25 respondenten geven 15 respondenten ook in de enquête aan slachtoffer te zijn van huiselijk geweld en 10 respondenten niet (Boonstra e.a., 2017).

In de afgelopen vijf jaar heeft volgens zelfrapportage 3,5 procent van de respondenten minstens één voorval van huiselijk geweld gepleegd. In de politieregistraties komt slechts 0,1 procent van de respondenten voor als pleger van geweld waarvan meer dan de helft van deze respondenten in de enquête niet aangeeft pleger te zijn (Boonstra e.a., 2017).

Zelfrapportage melding bij de politie gedaan versus politieregistratie meldingen

In de zelfrapportage geven 64 respondenten aan melding te hebben gedaan van een recent voorval van lichamelijk of seksueel geweld bij de politie. Daarvan zijn 17 respondenten ook daadwerkelijk terug te vinden in de politieregistraties als slachtoffer. In zes gevallen waren ze volgens de politie slachtoffer in één zaak (dat wil zeggen een incidentregistratie) en acht maal in twee zaken (zie Tabel 5P).

Het verschil tussen deze twee bronnen is opvallend. Wellicht is het mogelijk dat de periode van verzamelde politiegegevens (vanaf 1 januari 2012 t/m 31 december 2016) een deel van de meest recent meegemaakte voorvallen buiten beschouwing laat. Respondenten kunnen namelijk gerapporteerd hebben over voorvallen ongeveer een half jaar na 31 december 2016 en daarvan melding hebben gedaan bij de politie. Het is ook mogelijk dat respondenten naar aanleiding van contact met de politie de indruk hebben dat zij een melding hebben gedaan, terwijl dit niet geregistreerd is door de betreffende politieagent.

Van de respondenten die aangaven geen melding te hebben gedaan bij de politie komen er tien toch voor als slachtoffer in de politieregistraties. Hier kan het zijn dat anderen melding hebben gemaakt

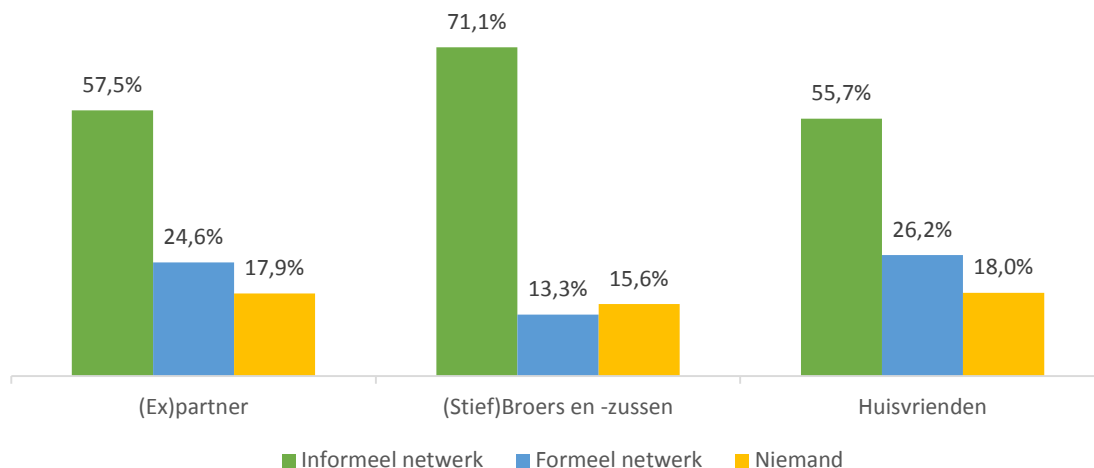
van het geweld, het ander geweld betrof dan gemeten in de zelfrapportage of slachtoffers op een andere manier geregistreerd zijn geraakt als slachtoffer (zie Tabel 5P).

5.6 Met wie praten slachtoffers over het geweld?

Slachtoffers kunnen met anderen praten over het geweld omdat ze hulp willen of een luisterend oor. Slachtoffers praten het meest over het geweld met personen uit hun informele netwerk (zie Tabel 5Q). Het informele netwerk wordt gevormd door familie en vrienden van het slachtoffer. Slachtoffers praten vooral met vrienden en vriendinnen over het huiselijk geweld maar ook met hun partner of hun moeder. Het maakt daarbij wel uit wie de pleger van het geweld is. Wanneer dit (ex-)partners, ouders of huisgenoten zijn, wordt het meest gesproken met vrienden en vriendinnen. Wanneer kinderen het geweld plegen, wordt daar het meest met de partner over gesproken. In 18,7 procent van de gevallen praten slachtoffers met niemand over het voorgevallen geweld.

Slachtoffers geven aan vaker te praten over huiselijk geweld met personen uit hun informele netwerk dan met het formele netwerk. Onder het formele netwerk wordt verstaan: artsen, gespecialiseerde instellingen zoals Veilig Thuis of bureau Slachtofferhulp, wijkteam, school, kerkelijke instantie, Internetdiensten of telefonische hulplijnen. Wanneer er met het formele netwerk wordt gesproken is dit voornamelijk met de huisarts. In geval van geweld tussen broers en zussen wordt hier op school het vaakst met iemand over gesproken. Opvallend is dat slachtoffers aangeven nauwelijks over hun geweldservaringen te praten met instanties die er speciaal voor zijn zoals Veilig Thuis (zie Tabel 5Q).

Vrouwen praten vaker over het gerapporteerde geweld dan mannen. Er zijn geen significante verschillen tussen opleidings- of leeftijd categorieën gevonden, als het gaat om de mate waarin over het geweld gesproken wordt (zie Tabel 5R).

Figuur 5.4 Met wie respondenten praten gedifferentieerd naar plegersgroep (n=376)

Figuur 5.4 laat zien met welk netwerk slachtoffers over het geweld praten en de mate waarin niet gesproken wordt over het geweld, uitgesplitst naar de meest voorkomende plegersgroepen. Slachtoffers van zowel (ex)partnergeweld als geweld door broers, zussen of huisvrienden praten het vaakst met hun informele netwerk (zie Tabel 5T).

Het type geweld maakt geen verschil: zowel over lichamelijk als seksueel geweld wordt meer met het informele netwerk besproken dan met het formele netwerk en ook hier wordt lichamelijk geweld het vaakst besproken met vrienden en vriendinnen, de moeder van het slachtoffer en de partner. Seksueel geweld wordt daarnaast ook wel besproken met een zus (zie Tabel 5S).

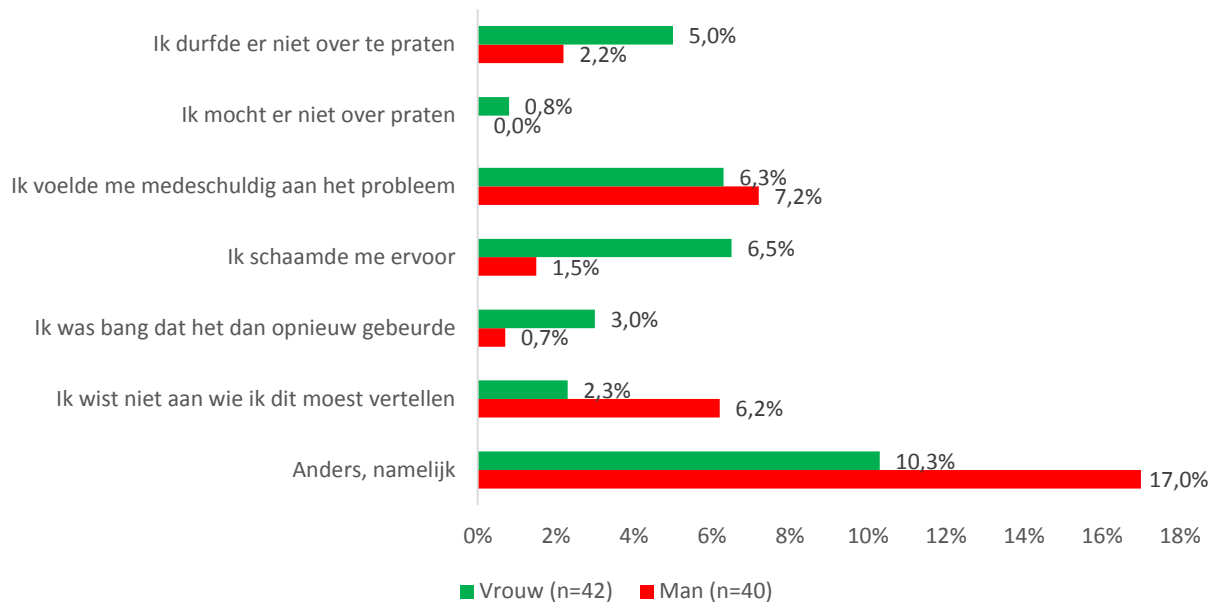
5.7 Redenen om niet over het geweld te praten

Mannelijke respondenten praten minder vaak over het gerapporteerde geweld dan vrouwelijke respondenten. De leeftijds- of opleidingscategorie van de respondent laat daarbij geen significante verschillen zien (zie Tabel 5R).

Van de slachtoffers geven 81 respondenten aan wat de reden is om met niemand over het geweld praten, zie Tabel 5V. Figuur 5.5 laat zien dat er vaak een andere reden meespeelde dan de voorgelegde redenen. In het vrije veld noemen slachtoffers vooral dat zij er geen behoefte aan hadden of dat het voorval niet ernstig was in hun ogen.

Mannelijke respondenten geven van alle redenen het vaakst aan dat zij zich medeschuldig voelen aan het probleem en daarnaast dat zij niet wisten aan wie zij het moesten vertellen. Vrouwelijke

respondenten geven het meest aan dat zij zich er voor schamen en dat zij zich medeschuldig voelen aan het probleem. Deze percentages zijn terug te vinden in Tabel 5V.

Figuur 5.5 Redenen om niet over het geweld te praten gedifferentieerd naar geslacht

5.8 Samenvatting

- Bij 23,5 procent van de voorvallen van geweld gaven slachtoffers aan dat kinderen blootgesteld waren aan het geweld.
- Van de slachtoffers houdt 10,7 procent tijdelijk letsel over aan het geweld en 6,7 procent blijvend letsel.
- Het meeste letsel wordt veroorzaakt door (ex-)partners en personen die tot de huiselijke kring behoren maar geen familie zijn.
- In ruim 40 procent van de voorvallen die hebben geleid tot letsel, is een behandeling van een huisarts of in het ziekenhuis nodig geweest. Dat betrof vaker blijvend dan tijdelijk letsel.
- Voor het meest recente voorval van lichamelijk of seksueel geweld geldt dat in 17,1 procent van de gevallen melding werd gedaan bij de politie.
- Wanneer er letsel wordt opgelopen naar aanleiding van het meest recente voorval, wordt

er in twee vijfde van de gevallen een politiemelding gedaan.

- Hoewel jongere slachtoffers vaker een voorval meemaken, doen zij daar minder vaak een politiemelding van. Ook rapporteren jongere slachtoffers minder vaak letsel dan oudere respondenten.
- Slachtoffers geven aan vaker te praten over het voorgevallen geweld met het informele netwerk dan met het formele netwerk.
- Wanneer er met het formele netwerk wordt gesproken is dit voornamelijk met de huisarts. Opvallend is dat slachtoffers aangeven nauwelijks over hun geweldservaringen te praten met instanties die er speciaal voor zijn, zoals Veilig Thuis.
- Mannelijke respondenten geven van alle redenen het vaakst aan dat zij zich medeschuldig voelen aan het probleem en daarnaast dat zij niet wisten aan wie zij het moesten vertellen.
- Vrouwelijke respondenten geven het meest aan dat zij zich er voor schamen en dat zij zich medeschuldig voelen aan het probleem.

HOOFDSTUK 6 (EX-)PARTNERGEWELD

Een substantieel deel van het geweld waarover de respondenten gerapporteerd hebben (55,6 procent) betreft partnermishandeling of ex-partnermishandeling. In dit hoofdstuk wordt daarom apart gerapporteerd over (ex-)partnermishandeling.

Uit voorgaande hoofdstukken blijkt dat vrouwen vaker slachtoffer van (ex-)partnermishandeling zijn dan mannen (zie hoofdstuk 4 paragraaf 2), het geweld eerder incidenteel van aard is, vrouwen, wanneer het geweld structureel van aard is, vaker slachtoffer worden (zie hoofdstuk 4 paragraaf 4) en wordt als motief voor (ex-)partnermishandeling vaak een conflict of psychische problemen van de pleger genoemd (zie hoofdstuk 4 paragraaf 5).

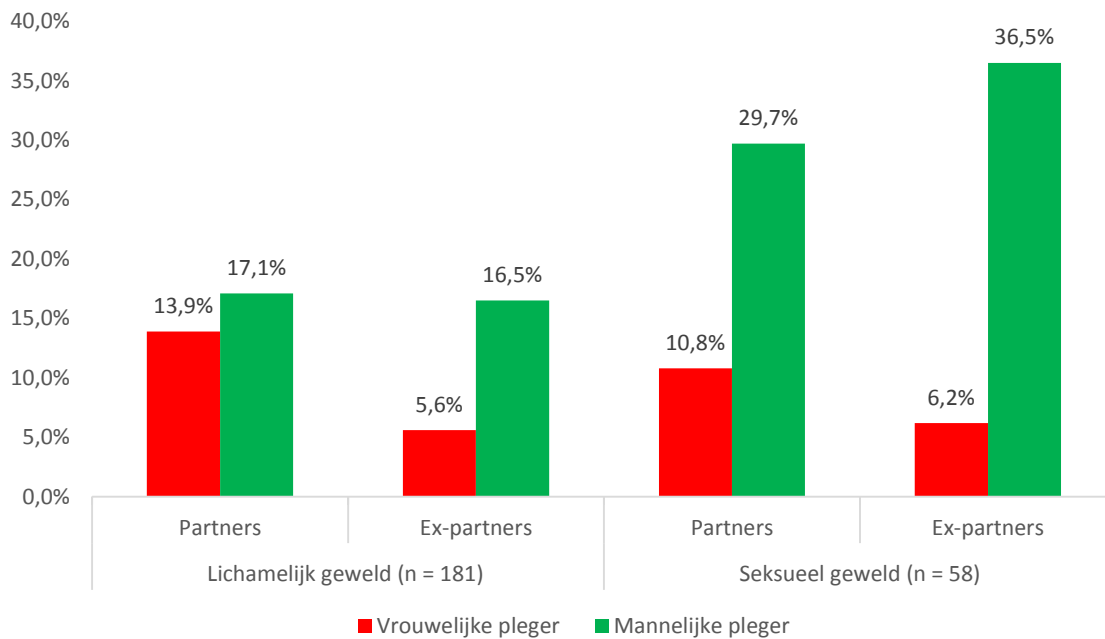
In dit hoofdstuk wordt in de eerste plaats gerapporteerd over welk geweld mannelijke of vrouwelijke slachtoffers van (ex-)partnermishandeling hebben meegemaakt in de afgelopen vijf jaar. Daarnaast wordt specifiek gekeken naar slachtofferschap van lichamelijk en seksueel geweld en wie de pleger hiervan is. Ook wordt getracht een verdieping te bewerkstelligen ten aanzien van de gegevens over partnermishandeling door te analyseren wat de mate van macht en controle is en of er kenmerken zijn die horen bij de typologie van situationeel geweld en intiem terrorisme. Daarbij wordt meegenomen wat de frequentie van het geweld is, welke redenen slachtoffers aangeven voor het ondervonden geweld en of er letsel is ten gevolge van het geweld.

Daarnaast bleek het mogelijk, aan de hand van de gegevens verzameld onder het LISS panel, partners te onderzoeken die beide deelnamen aan het onderzoek. Het LISS panel is namelijk een panel bestaande uit huishoudens waarbij 1.131 koppels hebben meegedaan aan het onderzoek. Dit levert de mogelijkheid op om eventueel geweld vanuit beide perspectieven te onderzoeken.

6.1 Voorvallen van huiselijk geweld meegemaakt de afgelopen vijf jaar

Het meeste geweld tussen (ex-)partners betreft lichamelijk geweld (72,1 procent, $n=209$). In 13,0 procent betreft het seksueel geweld en in 14,9 procent van de gevallen is er sprake van zowel lichamelijk als seksueel geweld (zie Tabel 6A).

Mannelijke (ex-)partners werden het vaakst genoemd als pleger van *op pijnlijke of angstaanjagende wijze duwen of grijpen, arm omdraaien of aan de haren trekken*. Vrouwelijke (ex-)partners werden het vaakst genoemd als degene die *gooide met een voorwerp naar het slachtoffer* (zie Tabel 6B).

Figuur 6.1 Pleger van (ex-)partnermishandeling per type geweld en gedifferentieerd naar sekse

Aan de respondenten is gevraagd wie de pleger was bij elk voorval van geweld en daarbij is specifiek aangegeven dat het ging om de relatie die de respondent met de pleger had op het moment van het voorval. Figuur 6.1 laat zien dat als pleger van lichamelijk en seksueel geweld een mannelijke partner of ex-partner het vaakst wordt genoemd. In Tabel 6C is zichtbaar dat als het om seksueel geweld mannelijke ex-partners het vaakst pleger zijn (36,5%), gevolgd door mannelijke partners (29,7%), vrouwelijke partners (10,8%) en vrouwelijke ex-partners (2,7%). Alle vier de groepen verschillen hierbij significant van elkaar. Bij lichamelijk geweld zijn mannelijke partners (17,6%) significant vaker pleger dan vrouwelijke partners (13,9%).

Het grootste deel van het gerapporteerde huiselijk geweld speelt zich af in heteroseksuele relaties. Een klein deel echter ook in homoseksuele relaties (5 procent, zie Tabel 6D). Van de mannelijke slachtoffers rapporteert 1 procent geweld door een mannelijke partner en 3 procent geweld door een mannelijke ex-partner. Van de vrouwelijke slachtoffers rapporteert 8 procent over geweld door een vrouwelijke partner en 18 procent door een vrouwelijke ex-partner (zie Tabel 6D).

Frequentie van het geweld

In geval van (ex-)partnermishandeling blijkt het meeste geweld eenmalig tot hooguit enkele keren voor te komen (75,6 procent). Vooral vrouwen maken structureel geweld mee (zie Tabel 6E).

Letsel

Van de 209 slachtoffers geven 32 aan letsel te hebben opgelopen aan het geweld (15,3 procent), vrijwel even vaak tijdelijk als blijvend letsel. De meeste van deze slachtoffers zijn vrouwelijke slachtoffers (zie Tabel 6F).

Motieven van de pleger volgens het slachtoffer

Redenen van de pleger voor het plegen van geweld die vrouwelijke slachtoffers van (ex-) partnergeweld het vaakst noemen zijn: er was een conflict tussen het slachtoffer en de pleger, de pleger heeft psychische problemen of het zit in het karakter van de pleger (zie Tabel 6G). Mannelijke slachtoffers noemen vooral een conflict tussen het slachtoffer en de pleger en psychische problemen van de pleger als motief van de pleger om het geweld te plegen.

Met wie praten slachtoffers over (ex-)partnermishandeling en redenen om dat niet te doen

De meeste slachtoffers praten over (ex-)partnermishandeling met vrienden of vriendinnen (43,8 procent). Een kwart van de respondenten (22,4 procent) heeft met niemand gepraat over het geweld (zie Tabel 6H). Voor vrouwelijke slachtoffers is daarvoor de reden dat zij zich medeschuldig voelen aan het probleem en dat zij zich ervoor schamen. Voor mannelijke slachtoffers geldt eveneens dat zij zich voornamelijk medeschuldig voelden aan het probleem (zie Tabel 6I).

6.2 Macht en controle

In deze paragraaf wordt gerapporteerd of, en zo ja in welke mate, het geweld gepaard ging met macht en controle van de pleger over het slachtoffer.

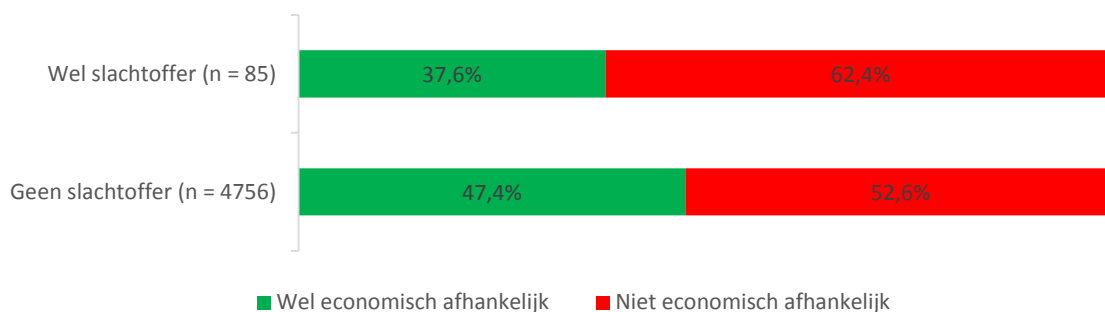
Binnen macht en controle is onder meer economische afhankelijkheid van belang. Er is echter alleen van respondenten bekend in hoeverre zij, op het moment van afname van de vragenlijst, economisch afhankelijk waren van de *huidige* partner. Dit betekent dat macht en controle in dit onderzoek alleen gemeten kan worden onder respondenten die op het moment van afname van de vragenlijst een relatie hadden. Slachtoffers van ex-partnergeweld worden daarom hier buiten beschouwing gelaten. Ook worden respondenten weggelaten die op het moment van de afname van de vragenlijst 'alleenstaand' opgaven bij burgerlijke staat. Er zijn in totaal 201 respondenten die rapporteren slachtoffer te zijn van huiselijk geweld waarvan met redelijke zekerheid te zeggen is dat ze een relatie hebben op het moment van de afname van de vragenlijst. Daarvan zijn 85 respondenten slachtoffer van partnermishandeling. De anderen zijn slachtoffer van huiselijk geweld gepleegd door iemand anders dan de huidige partner. Van de 85 respondenten die aangeven slachtoffer te zijn van

partnermishandeling, is twee derde gehuwd en heeft meer dan de helft van de slachtoffers van partnermishandeling geen kinderen. De respondenten die aangeven slachtoffer te zijn van hun huidige partner zijn significant vaker tussen de 25 en 50 jaar dan 50 jaar of ouder of jonger dan 25 jaar (zie Tabel 6J).

Voor de respondenten die een relatie hadden, zijn verdere analyses omtrent macht en controle uitgevoerd. Voor de operationalisatie van *macht en controle* wordt gebruik gemaakt van het zogeheten wiel van macht en controle (Pence & Paymar, 1993). Van de acht onderscheiden factoren in het wiel zijn er vijf in meer of mindere mate uitgevraagd in het huidige onderzoek te weten: (1) economische macht en controle; (2) het isoleren van het slachtoffer; (3) emotionele mishandeling; (4) dwang en dreigen; (5) intimidatie (zie paragraaf 2.8).³

Economische afhankelijkheid

Figuur 6.2 laat zien dat van de slachtoffers 37,6 procent aangeeft afhankelijk te zijn van hun partner (zie Tabel 6K). Van de respondenten die wel een relatie hebben maar geen slachtoffer waren van huiselijk geweld, is 47,2 procent afhankelijk van de partner/kostwinner (zie Tabel 6L). Dat is opmerkelijk, de economische afhankelijkheid is dus hoger onder respondenten die geen slachtoffer zijn van partnermishandeling en lager onder respondenten die wel slachtoffer zijn van partnermishandeling.

Figuur 6.2 Economische afhankelijkheid van respondenten met een relatie, gedifferentieerd naar slachtofferschap en geen slachtofferschap

Isoleren

Er is sprake van isolatie als slachtoffers van partnergeweld wordt verboden om uit te gaan, met niemand mogen praten op feestjes of geen afspraken met anderen mogen maken. Vanwege het

³ De andere drie factoren zijn: opvattingen over de positie van mannen en vrouwen; macht en controle via de kinderen; het verkleinen, ontkennen van incidenten of de schuld bij het slachtoffer leggen.

geringe aantal (<5) respondenten dat hierover heeft gerapporteerd, is het niet mogelijk om deze groep te analyseren (zie Tabel 6M).

Emotionele mishandeling

Emotionele mishandeling vindt plaats wanneer slachtoffers van (ex-)partnergeweld structureel bespot of gekleineerd worden, of wiens spullen met opzet vernield worden door de pleger. Bijna zeventien procent van de slachtoffers van partnermishandeling geeft aan emotioneel mishandeld te worden. Vrouwelijke slachtoffers van partnermishandeling geven significant vaker aan emotioneel mishandeld te worden dan mannelijke slachtoffers (zie Tabel 6M).

Dwang en dreigen

Twaalf procent van de slachtoffers wordt structureel bedreigd door een pleger die dreigt met het lichamenlijk pijn doen van het slachtoffer of de pleger dreigt met het verbreken van de relatie. Hier zijn geen verschillen tussen mannelijke of vrouwelijke slachtoffers (zie Tabel 6M).

Intimidatie

Negen procent van de slachtoffers geeft aan structureel geïntimideerd te worden door een partner doordat deze het slachtoffer voortdurend in de gaten houdt of volgt. Alleen vrouwelijke slachtoffers hebben aangegeven structureel geïntimideerd te worden (zie Tabel 6M).

6.3 Verschillende typen relaties

Er is een poging gedaan met de beschikbare data te analyseren of er sprake is van een specifiek type partnergeweld, te weten intiem terrorisme of situationeel geweld. Daarbij zijn analyses gedaan op de gegevens van de 85 respondenten die slachtoffer zijn van partnermishandeling door hun huidige partner.

Intiem terrorisme

Allereerst is onderzocht of het klopt dat afhankelijkheid van de kostwinner, het isoleren van het slachtoffer, emotionele mishandeling, dwang en dreigen van de pleger en intimidatie van de pleger met elkaar samenhangen in geval van partnermishandeling. Uit de analyses blijkt dat alle variabelen samenhangen behalve dat afhankelijk zijn van een kostwinner niet samenhangt met isoleren en intimideren (zie Tabel 6N). Het sterkste verband bestaat tussen emotionele mishandeling en dwang en dreigen ($r = .51, p < .001; n = 85$).

Wanneer aangenomen wordt dat intiem terrorisme bestaat uit situaties van partnermishandeling waarbij al deze factoren een rol spelen blijkt dit bij minder dan vijf vrouwelijke slachtoffers het geval te zijn (zie Tabel 6O). De aantallen zijn te gering om uitspraken over te kunnen doen.

De operationalisatie is vervolgens veranderd door ook ex-partners mee te nemen in de analyses en economische afhankelijkheid weg te laten (omdat dit onbekend is voor ex-partners). Er komen dan vijf vrouwelijke slachtoffers naar voren als slachtoffer van intiem terrorisme en minder dan vijf mannelijke slachtoffers (zie Tabel 6P). Ook in dat geval zijn de aantallen dus klein.

Situationeel geweld

In het geval dat er geen sprake lijkt te zijn van intiem terrorisme is aangenomen dat er sprake kan zijn van situationeel geweld. Wanneer sprake is van situationeel geweld betreft dit 49 vrouwelijke en 34 mannelijke slachtoffers. De meeste slachtoffers zijn tussen de 25 en 50 jaar oud (zie Tabel 6O).

6.4 Analyse op koppels uit LISS

Het LISS panel is een probability-based (geen zelfselectie) panel van ruim 4.200 huishoudens in Nederland. Binnen elk huishouden wordt iedereen van zestien jaar en ouder gevraagd mee te doen. Elk panellid vult iedere maand vragenlijsten in via internet. De steekproef van adressen voor de werving is getrokken uit het populatieregister in samenwerking met het CBS. Daarbij is, indien een huishouden niet beschikt over een breedbandverbinding en/of computer, de benodigde apparatuur in bruikleen beschikbaar gesteld, om alsnog deel te kunnen nemen aan het panel (Scherpenzeel, 2009). In de maanden juni, juli en augustus 2017 zijn er 7.459 panelleden via email uitgenodigd om de vragenlijst over persoonlijke veiligheid in te vullen. Een maand na de eerste uitnodiging is naar de panelleden die nog niet hadden gereageerd een herinneringsmail gestuurd. Van de 7.459 panelleden hebben uiteindelijk 5.876 gereageerd. Het invullen van de vragenlijst is in alle gevallen online gedaan. Hoewel het LISS panel ook leden jonger dan 18 jaar bevat, zijn er in het kader van dit onderzoek alleen panelleden uitgenodigd die meerderjarig waren op het moment van uitnodiging. Voor het invullen van de vragenlijst heeft elk panellid een vergoeding ontvangen van € 7,50 (zie verder: Lauret, Van Duijn, & Veenstra, 2018).

In het LISS-bestand zijn 2.820 respondenten opgenomen die met minstens één ander persoon uit hetzelfde huishouden voorkomen. Het maximale aantal LISS-deelnemers per huishouden is vijf. Van de respondenten die met meer dan één persoon uit het huishouden deelnamen, zijn alle kinderen (315), huisgenoten (32), familieleden/kostgangers (15) en schoonouders (9) van het hoofd van het

huishouden verwijderd. In het resterende bestand bleek een aantal deelnemers (115) niet met hun partner aan LISS deel te nemen.

Van de 2304 respondenten die als koppel aan LISS deelnemen (hoofd huishouden en partner), waren er 21 koppels met een partner van dezelfde sekse (22 mannen en 20 vrouwen in totaal). In de nu volgende analyses zijn de 1152 koppels meegenomen. Daarnaast zijn aparte analyses gedaan op zowel de hetero- als de homoseksuele stellen.

Uit Tabel 6Q blijkt dat van de koppels 3,0 procent van de vrouwen rapporteert slachtoffer te zijn geweest van partnermishandeling. Daarbij wordt vooral lichamelijk geweld gerapporteerd (2,9 procent) en in mindere mate seksueel geweld (0,5 procent). Van de mannen rapporteert 2,0 procent slachtoffer te zijn geweest van mishandeling door hun partner. Daarbij betreft het vrijwel uitsluitend lichamelijk geweld.

Van de vrouwen geeft 2,2 procent aan pleger te zijn van mishandeling van de partner. Daarbij geven vrouwen aan alleen lichamelijk geweld te gebruiken en geen seksueel geweld. Van de mannen geeft eveneens 2,1 procent aan in de afgelopen vijf jaar wel eens pleger te zijn geweest van mishandeling van diens partner. Ook mannen rapporteren uitsluitend over lichamelijk geweld.

Het geweld wordt voornamelijk gerapporteerd binnen heteroseksuele stellen. Door de lesbische en homoseksuele koppels wordt nauwelijks partnermishandeling gerapporteerd. Over seksueel geweld wordt door laatstgenoemde koppels niet gerapporteerd en een enkeling geeft aan wel eens te duwen, te grijpen of aan de haren van het slachtoffer te trekken. De aantallen zijn echter dusdanig laag dat aan de hand van deze uitkomsten geen conclusies getrokken kunnen worden.

Koppelen van plegers en slachtoffers

Nadere analyses laten zien dat in meer dan 97 procent van de koppels beide partners het eens zijn dat er geen huiselijk geweld heeft plaatsgevonden in de laatste vijf jaar. Wanneer we de rapportage van de stellen waarbij wel sprake is van partnermishandeling tegenover elkaar zetten dan blijkt dat vrouwen meer slachtofferschap rapporteren dan mannen (zie Tabel 6Q). Het blijkt ook dat vrouwen eerlijk(er) lijken te rapporteren over hun plegerschap en eerder over- dan onderrapporteren. Binnen heteroseksuele relaties blijkt het gerapporteerde plegerschap door vrouwen iets hoger (2,1 procent) te zijn dan de mate waarin hun mannelijke partner aangeeft slachtoffer te zijn (1,9 procent).

Omgekeerd geldt voor deze groep dat de gerapporteerde prevalentie van plegerschap door mannen lager is dan de prevalentie van het gerapporteerde slachtofferschap onder hun vrouwelijke partners (zie Tabel 6Q).

6.5 Samenvatting

- Van alle voorvallen van geweld gepleegd door partners en ex-partners betreft 72,1 procent ($n=209$) lichamelijk geweld. In 13,0 procent betreft het seksueel geweld en in 14,9 procent betreft het zowel lichamelijk als seksueel geweld.
- Van alle slachtoffers van partnermishandeling is 37,6 procent afhankelijk van de kostwinner terwijl dat onder niet-slachtoffers met een relatie 47,2 procent is.
- Vrouwen worden in geval van (lichamelijke en/of seksuele) partnermishandeling vaker daarbij ook emotioneel mishandeld, dat wil zeggen: bespot of gekleineerd door hun partner of dat hun partner hun spullen stuk maakt, dan mannen. Alleen vrouwen geven aan geïntimideerd te worden door hun partner.
- Het meeste partnergeweld komt eenmalig tot hooguit enkele keren voor (75,6 procent). Daar waar het toch structureel geweld betreft maken vooral vrouwen dit mee.
- Partnermishandeling leidt in 15,3 procent van de gevallen, overwegend bij vrouwelijke slachtoffers, tot letsel.
- Vrouwelijke en mannelijke slachtoffers van partnermishandeling noemen het vaakst een conflict tussen de pleger en het slachtoffer als reden voor het geweld.
- Alle onderzochte gedragingen van een pleger om macht en controle te krijgen over het slachtoffer hangen positief met elkaar samen. Afhankelijkheid van de kostwinner hangt alleen niet samen met isoleren en intimideren.
- Mogelijk situationeel geweld, dat wil zeggen geweld in een relatie waarbij geen machtsverschil is of de intentie ontbreekt de ander te willen controleren, wordt vaker door vrouwen dan mannen meegemaakt maar dat verschil is niet significant. Een klein deel van de respondenten maakt (mogelijk) intiem terrorisme mee. Slachtoffers tussen de 25 en 50 jaar maken het vaakst situationeel geweld mee.
- Binnen de (echt)paren die in het LISS panel gerapporteerd hebben over slachtofferschap en plegerschap van huiselijk geweld rapporteert 3,0 procent van de vrouwen en 2,0 procent van de mannen slachtoffer te zijn geweest van partnermishandeling in de afgelopen vijf jaar.
- De mate waarin vrouwen aangeven pleger te zijn tegen mannen, komt overeen met de mate waarin mannen rapporteren slachtoffer te zijn van vrouwen. Daarentegen geven vrouwen vaker aan slachtoffer te zijn van een man dan dat mannen dat zelf als pleger aangeven. De mate waarin mannen plegerschap rapporteren tegen vrouwen lijkt daarmee

een onderschatting te zijn.

HOOFDSTUK 7 PREVALENTIE VAN PLEGERSCHAP

Naast het huiselijk geweld dat respondenten als slachtoffer hebben meegemaakt en de gevolgen die zij daarvan hebben ondervonden, is gevraagd welke vormen van huiselijk geweld respondenten hebben gepleegd. Dit hoofdstuk gaat over het lichamelijke en seksuele geweld dat zij in de afgelopen vijf jaar hebben gepleegd. Over gepleegde voorvallen zijn grotendeels dezelfde soort vragen gesteld als over ervaren voorvallen, met een paar uitzonderingen. Zo is er gevraagd wanneer het geweld is gepleegd, wat de aard van de relatie was met het slachtoffer en waarom de pleger tot deze daden kwam. Er is ook gevraagd of het slachtoffer volgens de pleger een behandeling van een huisarts of in een ziekenhuis nodig heeft gehad. Daarnaast is er gevraagd of de pleger wel eens contact heeft gehad met de politie als verdachte van huiselijk geweld én als verdachte van ander geweld. Indien dit het geval was, werd er gevraagd om hoeveel verschillende zaken dit ging. Frequentie van het geweld, betrokkenheid van kinderen, letsel, hulpzoekgedrag en redenen om er niet over te praten zijn niet uitgevraagd bij plegers.

Ten eerste wordt in dit hoofdstuk een profiel geschetst van de plegers. In de tweede paragraaf worden de relaties tussen plegers en slachtoffers beschreven. De derde paragraaf behandelt de motieven van de plegers. Tot slot komen de gevolgen van het gepleegde geweld aan bod.

7.1 Zelf-gerapporteerd plegerschap van huiselijk geweld

Van de respondenten geeft 80,4 procent aan nooit huiselijk geweld te hebben gepleegd, terwijl 15,7 procent aangeeft ooit minstens één voorval te hebben gepleegd. Daarvan geeft 12,2 procent aan geen geweld gepleegd te hebben in de afgelopen vijf jaar en 3,5 procent wel, zie Tabel 7A. Een ander deel (6,3 procent) geeft aan niet meer te weten wanneer zij het geweld hebben gepleegd. De overige respondenten (3,9 procent) geven aan dat zij niet weten of niet willen zeggen of zij huiselijk geweld hebben gepleegd. Deze paragraaf gaat alleen nader in op het huiselijk geweld dat respondenten naar eigen zeggen in de afgelopen vijf jaar hebben gepleegd.

In hoofdstuk 4 bleek dat het zelf-gerapporteerde slachtofferschap 5,5 procent bedraagt. Het zelf-gerapporteerde plegerschap blijkt 2 procent lager te liggen. Het overgrote deel van de plegers geeft aan lichamelijke geweld te hebben gepleegd. Het plegen van seksueel geweld wordt nauwelijks gerapporteerd. In Tabel 7A zijn de plegers gedifferentieerd naar geslacht, leeftijd en opleiding. Van de vrouwen is 3,6 procent pleger, bij mannen is dit 3,4 procent. Er zijn geen significante verschillen

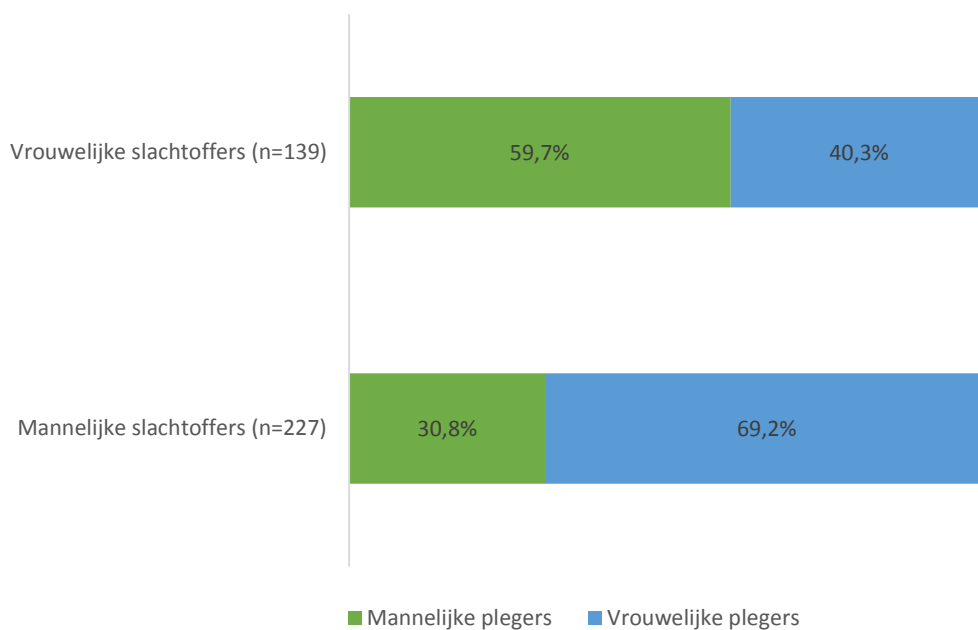

tussen mannen en vrouwen aangetroffen in het plegen van lichamelijk en seksueel geweld (zie Tabel 7B). Wel dreigen mannelijke respondenten naar eigen zeggen significant vaker het slachtoffer lichamelijk pijn te zullen doen (zie Tabel 7C).

Wat leeftijd betreft blijkt dat respondenten minder vaak plegerschap rapporteren naarmate personen ouder worden. Respondenten tussen de 18 en 24 jaar en tussen de 25 en 35 jaar zijn in vergelijkbare mate pleger, respectievelijk 7,9 en 7,1 procent. Respondenten tussen de 35 en 49 jaar zijn in 4,3 procent van de gevallen pleger. Bij respondenten tussen de 50 en 64 jaar is dit nog lager, namelijk 1,3 procent. Het percentage zelf-gerapporteerde plegers onder 65-plussers is 0,4 procent. Als we het opleidingsniveau van respondenten vergelijken, geeft 1,7 procent van de lager opgeleiden aan pleger te zijn van huiselijk geweld. Onder middelbaar opgeleiden is dit 3,8 procent tegenover 4,8 procent van de hoogopgeleiden.

7.2 Aard van de relatie tussen pleger en slachtoffer

Respondenten konden per gepleegd voorval aangeven welke relatie zij met het slachtoffer hadden. Hierbij is het mogelijk dat respondenten aangeven dat zij geweld hebben gepleegd tegen meer dan één slachtoffer. Voordat het type relaties beschreven worden, laat Figuur 7.1 zien hoe het geslacht van plegers is verdeeld onder hun mannelijke en vrouwelijke slachtoffers (zie Tabel 7D). Respondenten konden hierbij over verschillende slachtoffers rapporteren.

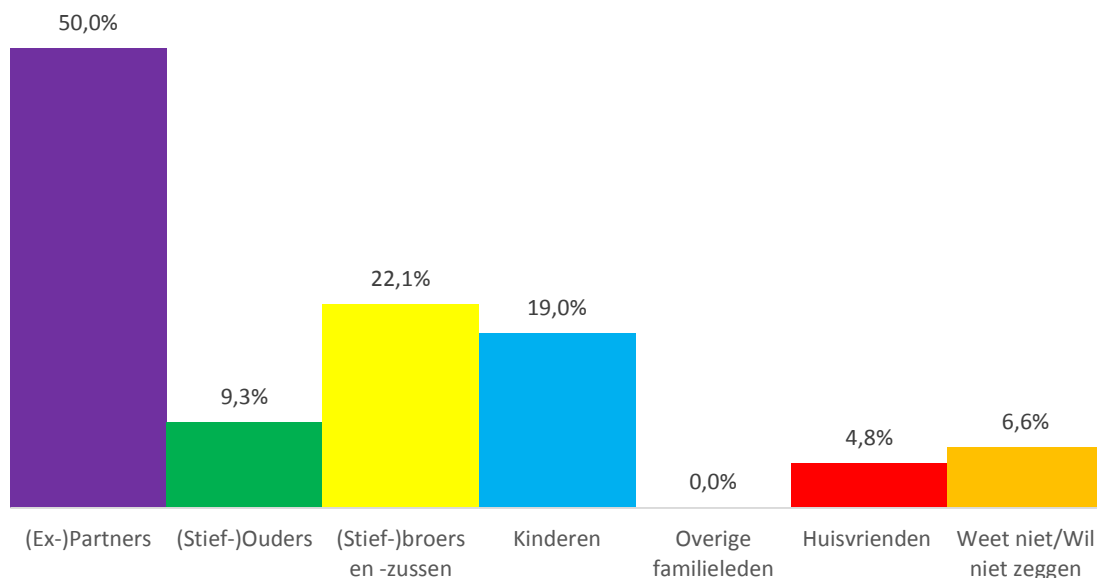

Figuur 7.1 Verdeling geslacht van slachtoffer volgens de pleger, gedifferentieerd naar geslacht van pleger

Wanneer huiselijk geweld gericht is op een mannelijk slachtoffer, is de plegger in 30,8 procent van de gevallen een man en in 69,2 procent een vrouw, een significant verschil. Wanneer het slachtoffer een vrouw is, was 59,7 procent van de pleggers een man en 40,3 procent een vrouw. Dit verschil is niet significant.

De man-vrouw verhoudingen worden anders wanneer naar specifieke geweldsrelaties wordt gekeken: in geval van (ex-)partnermishandeling zijn vrouwen vaker slachtoffer van een mannelijke plegger en mannen vaker slachtoffer van een vrouwelijke plegger. En mannen zijn vaker slachtoffer van geweld gepleegd door een broer dan door een zus (zie Tabel 7D).

Uit Figuur 7.2 blijkt dat voornamelijk (ex-)partnergeweld, geweld tegen (stief-)broers/zussen en kinderen wordt gerapporteerd. Het geweld dat binnen deze drie typen relaties plaatsvindt, wordt nader toegelicht aan de hand van Tabel 7E. Voor een uitsplitsing per afzonderlijke relatie, wordt verwezen naar Tabel 7F.

Figuur 7.2 Slachtoffergroepen gerapporteerd door de plegger (n=340)

De grootste groep bestaat uit pleggers van (ex-)partnergeweld (n=170), waarbij het hoofdzakelijk gaat om lichamelijk geweld (91,9 procent), zie Tabel 7E. Binnen (ex-)partnergeweld rapporteren pleggers dat het slachtoffer in 41,0 procent van de gevallen een mannelijke partner was; in 28,4 procent van de gevallen de vrouwelijke partner; in 25,1 procent betrof het de mannelijke ex-partner en in 5,5 procent de vrouwelijke ex-partner (zie Tabel 7F). In Tabel 7G staan de voorvallen per slachtoffer

vermeld. Plegers rapporteren dat ze naar mannelijke (ex-)partners voornamelijk voorwerpen gooien en hen slaan, schoppen, bijten of stompen. Vrouwelijke partners worden volgens de plegers het meest geduwd, gegrepen of aan het haar getrokken, gevolgd door dreigen lichamelijk pijn te doen. In zes van de tien gevallen van geweld tegen de vrouwelijke ex-partner wordt 'dreigen lichamelijk pijn te doen' genoemd.

De tweede groep die redelijk veel voorkomt betreft plegers van huiselijk geweld tegen broers en zussen. De 75 plegers van dit type geweld melden enkel lichamelijk geweld en geen seksueel geweld. In 61,4 procent van gevallen wordt de broer als slachtoffer gemeld en in 38,6 procent van de gevallen de zus (zie Tabel 7F). Geweld tegen stiefbroers en –zussen wordt niet genoemd. Geweld tegen een broer wordt in 71,2 procent van de gevallen gepleegd door een man. Bij geweld tegen een zus is de pleger in 59,4 procent van de gevallen een vrouw (zie Tabel 7D). Plegers geven aan dat ze broers en zussen voornamelijk slaan, schoppen, bijten of stompen, gevolgd door hen te dreigen lichamelijke pijn te doen (Tabel 7G). Bijna twee derde van de plegers van dit type geweld is tussen de 18 en 24 jaar (zie Tabel 7H). Dit gegeven in combinatie met dat het geweld in de voorgaande vijf jaar werd gepleegd, betekent dat het voor een deel gaat om geweld tussen tieners.

Ook meldt een deel van de plegers dat zij geweld pleegden tegen hun kinderen. Seksueel geweld en geweld tegen stiefkinderen worden niet gerapporteerd. Er zijn 44 respondenten die gewelddadig waren tegen hun zonen en 32 tegen hun dochters. Er zijn geen significante verschillen tussen vaders en moeders. De plegers geven voornamelijk aan dat ze het kind hebben geduwd, gegrepen, aan het haar getrokken of geslagen, geschopt, gebeten of gestompt.

7.3 Motieven voor het geweld volgens de plegers

In Tabel 7I zijn de motieven weergegeven van de plegers. Respondenten rapporteren in 35,2 procent van de gevallen dat een conflict tussen pleger en slachtoffer reden was voor het geweld. Daarnaast wordt het eigen drugsgebruik door 17,5 procent van de plegers als motief genoemd. Als er wordt gedifferentieerd naar type geweld, wordt het eigen drugsgebruik veruit het meest genoemd als reden voor seksueel geweld, namelijk 26 keer. Dat creëert een scherp contrast met andere motieven voor seksueel geweld, die maximaal drie keer zijn genoemd.

In Tabel 7J zijn de motieven gedifferentieerd naar relatie met het slachtoffer. Binnen elke soort relatie wordt 'een conflict/ruzie met het slachtoffer' het vaakst genoemd als reden voor het gepleegde geweld. Bij (ex-)partnergeweld en geweld tegen kinderen wordt er verder een 'andere

reden' genoemd of dat het slachtoffer het verdiende. Bij geweld tegen broers en zussen wordt 'een conflict/ruzie met een ander' of dat het slachtoffer het verdiende genoemd.

Als we de motieven van plegers zelf vergelijken met de motieven die volgens de slachtoffers meespelen, zien we dat beide partijen hoofdzakelijk conflict tussen pleger en slachtoffer vermelden. Echter, na conflicten noemen slachtoffers veel vaker psychische problemen als motief van de pleger. Plegers noemen dit zelden als motief.

7.4 Gevolgen van het gepleegde geweld

De laatste paragraaf van dit hoofdstuk gaat over de gevolgen van het geweld dat respondenten in de afgelopen vijf jaar hebben gepleegd. Ten eerste wordt er besproken hoeveel slachtoffers volgens de pleger een behandeling nodig hadden bij het ziekenhuis of door de huisarts. Ten tweede wordt er gekeken welke plegers contact hebben gehad met de politie vanwege huiselijk geweld en/of geweld buiten de huiselijke kring.

Er waren 19 plegers die aangeven dat het slachtoffer een behandeling van een huisarts of in een ziekenhuis nodig had, als gevolg van het geweld dat zij pleegden. Het ging hier om 11 mannelijke en acht vrouwelijke plegers. De meeste plegers geven dus aan dat het slachtoffer volgens hen geen behandeling voor verwondingen nodig had, zie Tabel 7K. Verdere uitsplitsing in Tabel 7L laat zien dat slachtoffers die een behandeling nodig hadden vooral broers en zussen zijn ($n=8$). De geringe aantallen maken het lastig om verdere analyses te doen.

Het merendeel van de plegers zegt geen contact te hebben gehad met de politie als verdachte van huiselijk of ander geweld. Tien respondenten, enkel mannen, hebben contact gehad met de politie als verdachte van huiselijk geweld. Verder zijn er elf plegers (vijf mannen en zes vrouwen) die niet weten/niet willen zeggen of zij politiecontact hebben gehad als verdachte van huiselijk geweld. Er zijn 29 respondenten die hebben aangegeven contact te hebben gehad met de politie als verdachte van geweld buiten de huiselijke kring, waarvan 26 mannen. Van de twaalf mensen die niet weten/niet willen zeggen of zij politiecontact hadden als verdachte van ander geweld, waren er vijf vrouwen die het niet wisten. Tot slot zijn er vijf respondenten die zowel als verdachte van huiselijk geweld als ander geweld, contact hebben gehad met de politie. Als mensen wel verdacht werden van geweld, ging dit meestal om één zaak en veelal om lichamelijk geweld. Deze cijfers zijn terug te vinden in Tabel 7M. Verder is er geen specifiek voorval dat vaak wordt genoemd door plegers die politiecontact hadden als verdachte van geweld (Tabel 7N). Het politiecontact gaat overigens niet persé over het gerapporteerde voorval maar er is gevraagd of de respondent contact heeft gehad

met de politie als verdachte van huiselijk geweld in het algemeen. Er zijn hoogstens zes respondenten die aangeven 'ander lichamelijk geweld' te hebben gepleegd.

7.5 Samenvatting

- 3,5 procent van de respondenten heeft aangegeven pleger te zijn geweest van huiselijk geweld in de afgelopen vijf jaar. Er zijn geen significante verschillen tussen mannen en vrouwen.
- Plegers rapporteren voornamelijk over lichamelijk geweld en nauwelijks over seksueel geweld.
- Geweld tegen (ex-)partners wordt het vaakst door plegers gerapporteerd (50,0 procent). Daarop volgt geweld tegen broers/zussen (22,1 procent) en kinderen (19,0 procent).
- Vrouwen rapporteren significant meer plegerschap tegen (ex-)partners dan mannen. Geweld tegen broers wordt significant vaker door mannen gemeld.
- Conflict of ruzie met het slachtoffer is het meest voorkomende motief voor het plegen van geweld (35,2 procent). Dit is in overeenstemming met de motieven die slachtoffers rapporteerden.
- Het eigen drugsgebruik wordt veruit het meest gerapporteerd als het gaat om motieven voor seksueel geweld.
- Slachtoffers gaven psychische problemen als belangrijke reden aan voor het geweld van plegers terwijl plegers dat zelf nauwelijks aangeven.
- Mannen hebben naar eigen zeggen vaker dan vrouwen contact met de politie als verdachte van zowel huiselijk geweld als geweld buiten de huiselijke kring.

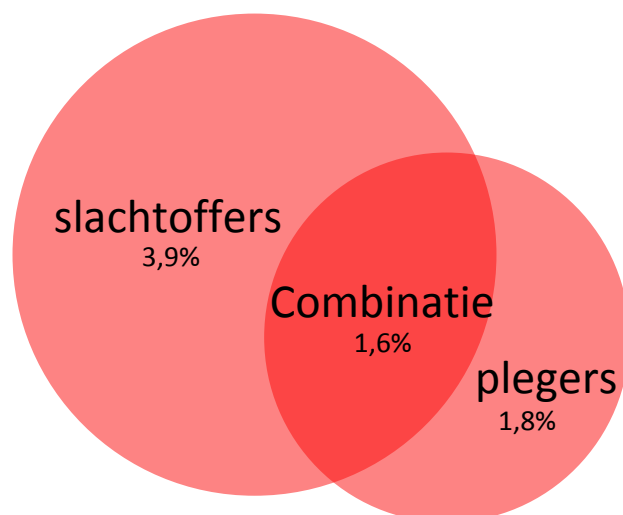
HOOFDSTUK 8 DE COMBINATIE VAN SLACHTOFFER- EN PLEGERSCHAP

In hoofdstuk 4 en 7 zijn de prevalentie van slachtoffer- en plegerschap afzonderlijk beschreven. Dit hoofdstuk onderzoekt in hoeverre deze twee aspecten samen voorkomen. Als er sprake is van *gecombineerd slachtoffer- en plegerschap*, dan zijn respondenten zowel slachtoffer als pleger geweest van huiselijk geweld. Deze mate van gecombineerd slachtoffer- en plegerschap wordt in paragraaf 8.1 beschreven. Vervolgens wordt er nagegaan in welke relaties dit voorkomt en of er dan sprake is van tweezijdig geweld of overdracht daarvan. Paragraaf 8.3 gaat over de frequentie van het geweld en de chronologische volgorde van slachtoffer- en plegerschap. Tot slot wordt er gekeken of de motieven van deze groep afwijken van algemene slachtoffers en plegers.

8.1 De mate van gecombineerd slachtoffer- en plegerschap

In figuur 8.1 is de overlap tussen slachtoffer- en plegerschap weergegeven. Van de 5,5 procent zelf gerapporteerde slachtoffers geeft 3,9 procent aan dat zij alleen slachtoffer zijn en geen geweld hebben gepleegd. Dit houdt in dat 1,6 procent van de respondenten aangeeft dat zij zowel slachtoffer als pleger zijn geweest van minimaal één voorval in de afgelopen vijf jaar. Van alle respondenten geeft 1,8 procent aan uitsluitend pleger te zijn. Er zijn geen significante verschillen tussen mannen en vrouwen die gecombineerd slachtoffer- en plegerschap rapporteren.

Figuur 8.1 Mate van gecombineerd slachtoffer- en plegerschap

Kijkend naar de verschillen tussen mannen en vrouwen binnen deze groepen (zie Tabel 8A) blijkt dat vrouwen significant vaker aangeven alleen slachtoffer en geen pleger te zijn. Mannen geven significant vaker aan dat ze slachtoffer noch pleger waren van huiselijk geweld.

8.2 Aard van de relaties binnen gecombineerd slachtoffer- en plegerschap

Uit Tabel 8.1 blijkt dat als er een combinatie van slachtoffer- en plegerschap is, het geweld voornamelijk tweezijdig is. Dit houdt in dat mensen geweld plegen tegen degenen van wie zij slachtoffer zijn geworden. We zien ook dat er overdracht van geweld is, waarbij respondenten slachtoffer zijn van één type pleger, maar zelf geweld plegen tegen een derde. Samen opgeteld vormen zij een aanzienlijk deel, maar vanwege de lage aantallen is het lastig om daar conclusies over te trekken. Tabel 8B bevat een uitgebreidere versie van de onderstaande tabel, waarbij alle 29 typen slachtoffers en plegers tegen elkaar zijn afgezet.

Verder blijkt uit Tabel 8.1 dat een combinatie van geweld tussen (ex-)partners en geweld tussen broers en zussen het meeste voorkomen. Gecombineerd slachtoffer- en plegerschap kon per respondent binnen verscheidene relaties gerapporteerd worden. Binnen (ex-)partnergeweld zien we daarom dat er sprake is van 80 keer gecombineerd slachtoffer- en plegerschap onder 66 respondenten. Bij geweld tussen broers en zussen zijn er 18 respondenten die 24 keer gecombineerd slachtoffer- en plegerschap rapporteren. Deze twee groepen zullen verder toegelicht worden.

Tabel 8.1 Samenvatting van relaties tussen pleger en slachtoffer binnen gecombineerd slachtoffer- en plegerschap

	Pleger naar (ex-)partner	Pleger naar (stief)ouders	Pleger naar (stief)broers en-zussen	Pleger naar (stief)kinderen	Pleger naar overige familieleden	Pleger naar huisgenoten en - vrienden	Weet ik niet/Wil ik niet zeggen
Slachtoffer van (ex-)partner	80	6	14	5	7	<5	
Slachtoffer van (stief)ouders	<5	12	14				

Slachtoffer van (stief)broers en -zussen	6	13	24		
Slachtoffer van (stief)kinderen	<5			11	
Slachtoffer van overige familieleden			<5		
Slachtoffer van huisgenoten en huisvrienden	4	5		12	-
Weet ik niet/Wil ik niet zeggen	7	4		<5	7

Gecombineerd slachtoffer- en plegerschap van (ex-)partnergeweld is hoofdzakelijk wederkerig geweld. Dit bestaat voor drie kwart uit partnergeweld en voor een kwart uit ex-partnergeweld. Er zijn 26 respondenten die rapporteren zowel slachtoffer van, als pleger naar, de mannelijke partner te zijn. Verder rapporteren 20 respondenten dat zij zowel slachtoffer van, als pleger naar, de vrouwelijke partner zijn. Veruit de meeste (ex-)partners rapporteren zowel slachtoffer als pleger te zijn van lichamelijk geweld, zie Tabel 8C. De twaalf slachtoffers van seksueel (ex-)partnergeweld, plegen zelf hoofdzakelijk lichamelijk geweld. Een klein deel van de respondenten rapporteert overdracht van (ex-)partnergeweld.

Vrouwen rapporteren significant vaker dan mannen gecombineerd slachtoffer- en plegerschap van (ex-)partnergeweld. Dit is in lijn met de bevinding dat vrouwen vaker dan mannen algemeen slachtoffer- en daderschap rapporteren (zie hoofdstuk 4 en 7).

In deze steekproef geven respondenten aan dat gecombineerd slachtoffer- en plegerschap van geweld tussen broers en zussen enkel lichamelijk van aard is. Wanneer deze groep nader beschouwd wordt, valt het op dat de meeste respondenten slachtoffer van, en dader naar, de broers zijn en dit hoofdzakelijk mannen zijn. De overige aantallen zijn te gering om over te kunnen rapporteren.

8.3 Volgorde van slachtoffer- en plegerschap

Wat de volgorde betreft rapporteert de meerderheid dat het slachtoffer- en plegerschap in dezelfde periode plaatsvond (53,6 procent). Het is niet mogelijk om over deze respondenten te concluderen dat het geweld zich daadwerkelijk gelijktijdig afspeelde, omdat de antwoordcategorieën twee jaar behelzen. In Tabel 8.2 staat de tijdsvolgorde van slachtoffer- en plegerschap voor de twee meest voorkomende vormen van wederzijds geweld, zie ook Tabel 8E. Daarnaast is onderscheid gemaakt tussen de afgelopen vijf jaar en ooit, om een indicatie te krijgen of eerdere ervaringen van belang kunnen zijn. In Tabel 8E is ook onderscheid gemaakt in de volgorde van lichamelijk en seksueel geweld bij slachtoffers en plegers.

Wat gecombineerd slachtoffer- en plegerschap van (ex-)partnergeweld betreft blijkt dat de meeste respondenten slachtoffer en pleger waren in dezelfde periode. Uit Tabel 8.2 blijkt nauwelijks verschil in volgorde over de afgelopen vijf jaar, maar wel wanneer voorvallen worden beschouwd die ooit hebben plaatsgevonden. Dan zijn meer mensen eerst slachtoffer van (ex-)partnergeweld en later pleger. Als er alleen sprake is van lichamelijk geweld in de afgelopen vijf jaar, zijn meer mensen eerst pleger en daarna slachtoffer. In de andere gevallen zijn respondenten altijd vaker eerst slachtoffer en later pleger. Elf respondenten, voornamelijk vrouwen, geven aan slachtoffer te zijn geweest van seksueel geweld en pleger van lichamelijk geweld, wat hoofdzakelijk in dezelfde periode plaatsvond.

Bij wederzijds geweld tussen (stief)broers en -zussen geven de meeste respondenten aan dat het slachtoffer- en plegerschap in dezelfde periode plaatsvond. Verder melden de meeste respondenten dat zij eerst pleger waren en daarna slachtoffer, zowel ooit als over de afgelopen vijf jaar. Het gaat hier vrijwel altijd om het meemaken en plegen van lichamelijk geweld.

Tabel 8.2 Tijdsvolgorde van slachtoffer- en plegerschap over de afgelopen vijf jaar en ooit, gedifferentieerd naar gecombineerd slachtoffer- en plegerschap van (ex-)partnergeweld en geweld tussen broers en zussen

	(Ex-) Partnergeweld		Geweld tussen broers/zussen	
	Ooit	Afgelopen vijf jaar	Ooit	Afgelopen vijf jaar
Eerst pleger, daarna slachtoffer	24,0%	22,0%	35,1%	27,8%
Eerst slachtoffer, daarna pleger	31,2%	20,4%	23,4%	20,4%
Slachtoffer en pleger in dezelfde periode	42,5%	57,6%	41,6%	51,9%
Perceentebasis*	186	118	77	54

*De perceentebasis is groter dan het aantal respondenten, omdat respondenten verscheidene voorvallen kunnen meemaken in verschillende periodes.

8.4 Motieven

Er is onderzocht of respondenten met gecombineerd slachtoffer- en plegerschap andere motieven noemen voor hun eigen daden dan voor de daden van anderen. Deze zijn weergegeven in Tabel 8H. Het valt op dat respondenten meer diverse motieven noemen wanneer zij de vraag als slachtoffer beantwoorden. Wanneer zij de eigen motieven voor het gebruikte geweld rapporteren, gaat het voornamelijk om een conflict of 'andere reden'. Volgens slachtoffers is een conflict of ruzie ook het meest voorkomende motief. Respondenten die gecombineerd slachtoffer- en daderschap rapporteren, noemen redelijk vaak dat psychische problemen en het karakter van de pleger volgens hen meespeelden bij het gepleegde geweld. Deze twee motieven worden niet gerapporteerd als het om eigen gepleegd geweld gaat. Opvallend genoeg wordt het motief drugs nooit door plegers zelf vermeld die ook slachtoffer zijn geweest, terwijl dit motief wel vaak werd genoemd door algemene plegers in hoofdstuk 7. In Tabel 8I zijn de motieven uitgesplitst naar het type relatie waarbinnen gecombineerd slachtoffer- en plegerschap plaatsvindt. Daaruit blijkt dat ook dat er een verschil zit in de genoemde motieven van de pleger en volgens het slachtoffer. Alcoholgebruik, dat het slachtoffer het verdiende en een andere reden wordt door ongeveer evenveel respondenten gerapporteerd.

8.5 Samenvatting

- 3,9 procent van de respondenten rapporteert uitsluitend slachtofferschap.
- 1,6 procent van de respondenten meldt dat zij zowel slachtoffer als pleger zijn geweest van minimaal één voorval in de afgelopen vijf jaar.

- Van alle respondenten geeft 1,8 procent aan uitsluitend pleger te zijn.
- Het meeste geweld is wederkerig: respondenten geven aan dat zij pleger zijn tegen degenen van wie zij ook slachtoffer zijn geworden.
- (Ex-)Partnergeweld vormt de grootste groep waarbij gecombineerd slachtoffer- en plegerschap aanwezig is, gevolgd door geweld tussen broers en zussen.
- Bij (ex-)partnergeweld en geweld tussen broers en zussen geven de meeste mensen aan dat zij zowel slachtoffer als dader waren in dezelfde periode.
- Bij wederzijds (ex-)partnergeweld dat ooit plaatsvond, geven meer personen aan dat zij eerst slachtoffer werden en later pleger. Over de afgelopen vijf jaar rapporteren iets meer personen eerst (ex-)partnergeweld te hebben gepleegd en er later slachtoffer van te worden. Er zijn geen significante verschillen gevonden tussen mannen en vrouwen.
- Respondenten geven bij wederkerig broer/zus-geweld vaker aan dat ze eerst pleger zijn en later slachtoffer.

HOOFDSTUK 9 VERGELIJKING TUSSEN 2010 EN 2017

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste resultaten uit 2010 vergeleken met de resultaten uit het huidige onderzoek. Zo wordt er in kaart gebracht of er eventueel sprake is van veranderingen in de prevalentie van huiselijk geweld tegen opzichte van acht jaar geleden. Om een completer beeld te geven, wordt de prevalentie binnen het LISS panel ook besproken. Alleen wanneer deze een afwijkende trend vertoont ten opzichte van Intomart en het CBS, wordt deze weergegeven in de figuren. Anders worden ze in de tekst besproken.

De metingen van Intomart (2010) en LISS en CBS (2017) zijn niet volledig vergelijkbaar, wat het onderzoeken van de ontwikkeling in de tijd bemoeilijkt. Ten eerste verschillen de metingen in de gebruikte wervingsmethoden. Het panel van Intomart is tot stand gekomen door een combinatie van zelfaanmelding, sneeuwbal methode, aselecte steekproeftrekking en gerichte bijwerving van ondervertegenwoordigde doelgroepen (STT, 2016; Van der Veen, 2010). Bij het probability-based panel van LISS en de aselecte bevolkingssteekproef van het CBS is van zelfaanmelding geen sprake, waardoor het probleem van selectiviteit tijdens de werving is voorkomen. Bij zelfaanmelding kan er geen insluitkans worden berekend, waardoor de resultaten niet generaliseerbaar zijn naar de populatie. Dit neemt niet weg dat er altijd een mate van zelfselectie optreedt aangezien panelleden en steekproefpersonen zelf bepalen of zij deelnemen aan het onderzoek. In elk van de drie metingen is geprobeerd om de steekproef zo representatief mogelijk te maken voor de Nederlandse bevolking, op basis van een aantal demografische kenmerken.

Daarnaast verschilt het CBS op een aantal vlakken van Intomart en LISS. Zo zijn respondenten van Intomart en LISS leden van een online panel, in tegenstelling tot CBS-respondenten. Panelleden kunnen een grotere interesse hebben in deelname in onderzoek en zijn wellicht meer gewend aan het online beantwoorden van gevoelige vragen dan mensen die meer willekeurig worden uitgenodigd tot deelname aan onderzoek (Lauret, Veenstra & Van Duijn, 2018). Verder ontvingen de respondenten van Intomart en LISS een kleine vergoeding voor deelname (Das, 2012; Van Meurs, Van Ossenbruggen & Nekkers, 2009), bij het CBS was dit niet het geval.

Ten derde verschillen Intomart, LISS en CBS in de manier waarop de vragenlijsten werden aangeboden. In 2010 konden alleen mensen deelnemen wanneer zij toegang hadden tot een computer en Internet. LISS stelde computers en/of Internetverbinding beschikbaar aan de panelleden die hier geen toegang toe hadden. Het CBS daarentegen bood de mogelijkheid om de vragenlijst online of schriftelijk in te vullen.

De genoemde verschillen in het onderzoeksdesign kunnen invloed hebben op de geobserveerde verschillen tussen de data uit 2010 en 2017. In dat licht moet er voorzichtig worden omgegaan met het spreken van een daling of stijging van de prevalentie bij het vergelijken van de resultaten.

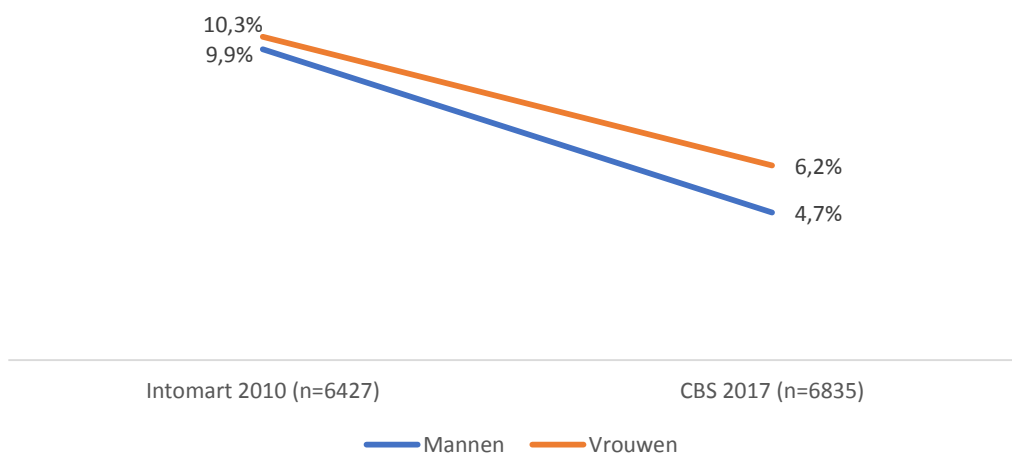
Ook zijn de data van het CBS en Intomart gewogen op een aantal achtergrondkenmerken zodat de verhoudingen overeenkomen met die van de Nederlandse bevolking. De LISS-data zijn niet gewogen. Verder geldt dat in tegenstelling tot 2010, psychisch geweld niet meetelt als maat voor huiselijk geweld, afgezien van paragraaf 6.2 over partnermishandeling waar macht en controle een rol speelt. Daarom zijn de data uit 2010 her-berekend zodat er gerapporteerd kan worden volgens de nieuwe maat.

Paragraaf 9.1 beschrijft de verschillen tussen de meetmomenten in 2010 en 2017 in prevalentie van slachtofferschap van huiselijk geweld in de afgelopen vijf jaar. In paragraaf 9.2 wordt een vergelijking gemaakt van het meldingsgedrag bij de politie door slachtoffers. Tot slot wordt er een vergelijking gemaakt wat hulpzoekgedrag van slachtoffers betreft.

9.1 Ontwikkeling in slachtofferschap sinds 2010

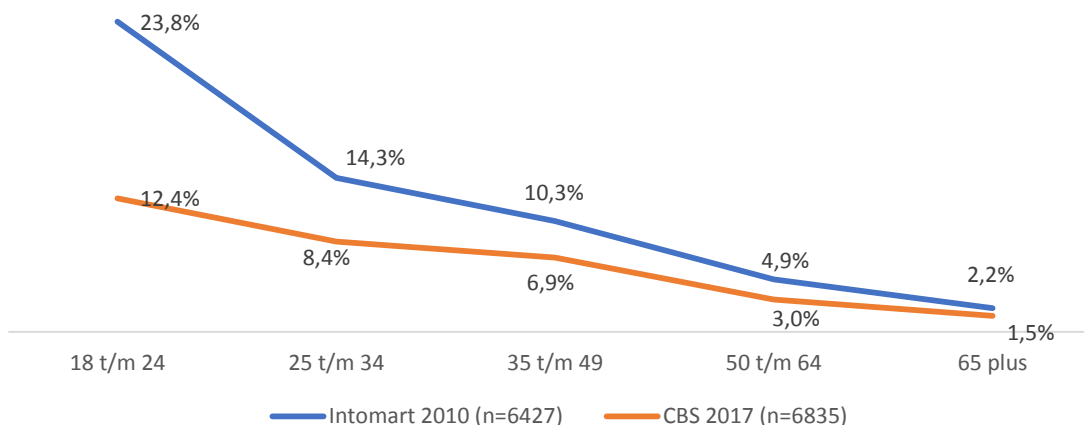
Het percentage slachtoffers in de afgelopen vijf jaar (5,5 procent) is sterk afgenomen in vergelijking met de meting uit 2010, zie Tabel 9B. Destijds rapporteerde 10,1 procent van de respondenten dat zij in de afgelopen vijf jaar minstens één voorval van lichamelijk of seksueel geweld hadden meegemaakt (Tabel 9A). Voor LISS is dat 6,8 procent (Tabel 9C).

Eerder in het rapport hebben we gezien dat vrouwen, jongere mensen en middelbaar tot hoogopgeleiden significant vaker slachtoffer zijn. Dit patroon is ook zichtbaar bij Intomart, maar de verschillen tussen mannen en vrouwen waren in 2010 niet significant. In 2017 wordt er dus minder huiselijk geweld gerapporteerd, maar zijn vrouwen wel significant vaker slachtoffer dan mannen. De daling in slachtofferschap is dan ook sterker voor mannen dan vrouwen, zie Figuur 9.1. Voor LISS geldt ook dat significant meer vrouwen (7,7 procent) dan mannen (5,7 procent) slachtoffer zijn geweest in de afgelopen vijf jaar. De percentages zitten tussen die van Intomart en het CBS in.

Figuur 9.1 Slachtofferschap onder mannen en vrouwen, vergelijking tussen Intomart en CBS.

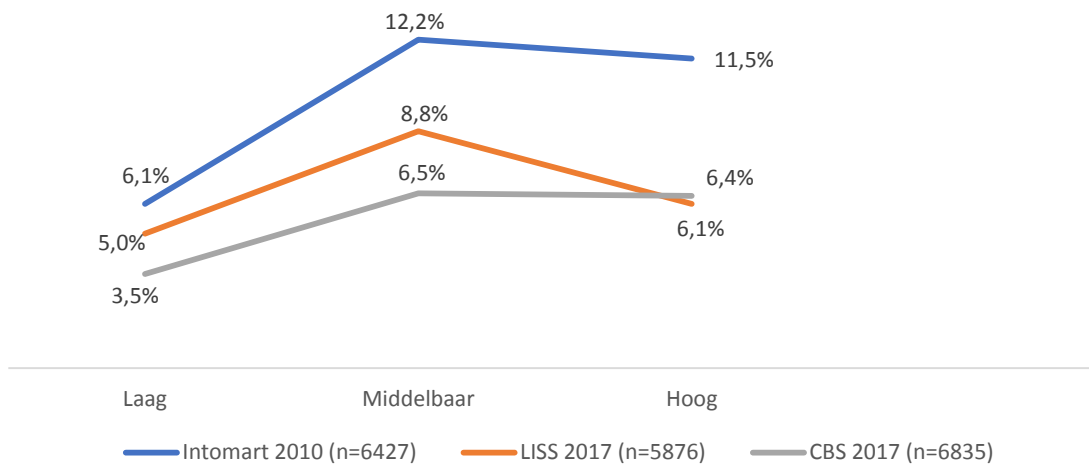
In het onderstaande Figuur 9.2 is te zien dat zelf-gerapporteerd slachtofferschap onder jongvolwassenen gehalveerd is. Ondanks deze forse daling blijft de prevalentie onder deze groep het hoogst (zie ook Tabel 9A, 9B en 9C). Naarmate de leeftijd van respondenten toeneemt, worden de verschillen tussen de twee steekproeven kleiner. Ook hier geldt dat de percentages van LISS tussen de percentages van Intomart en het CBS inzitten.

Figuur 9.2 Slachtofferschap uitgesplitst naar leeftijd, vergelijking tussen Intomart en CBS.

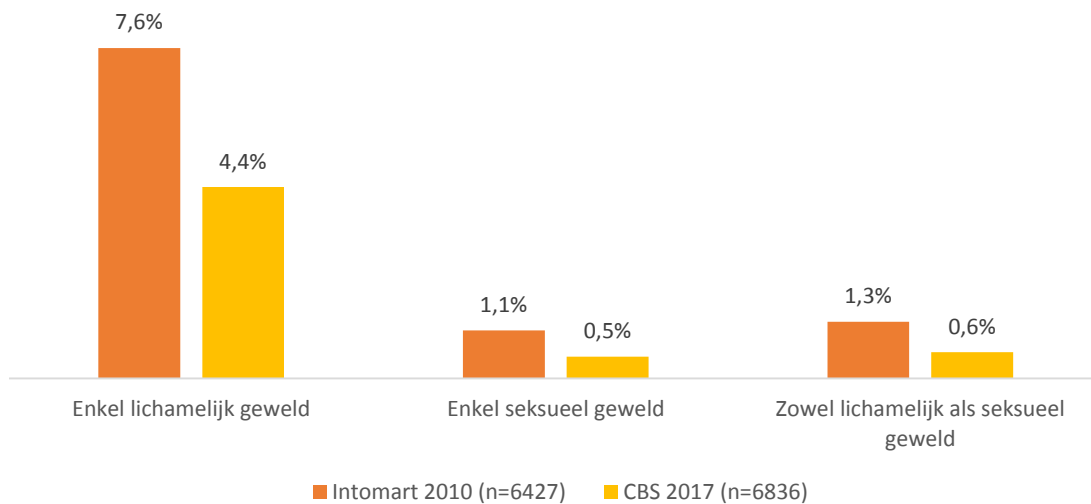
Naast de duidelijke daling hebben slachtoffers redelijk dezelfde verdeling in opleidingsniveau als in 2010 (zie Figuur 9.3). Laagopgeleiden melden aanzienlijk minder slachtofferschap dan middelbaar- en hoogopgeleiden. LISS wordt in dit figuur weergegeven omdat de verdeling afwijkt van de andere twee metingen. In tegenstelling tot Intomart en het CBS zijn hoogopgeleiden bij LISS niet in

vergelijkbare mate slachtoffer als middelbaar opgeleiden. Deze cijfers zijn ook terug te vinden in de tabellen 9A, 9B en 9C.

Figuur 9.3 Slachtofferschap uitgesplitst naar opleidingsniveau, vergelijking tussen Intomart, LISS en CBS.

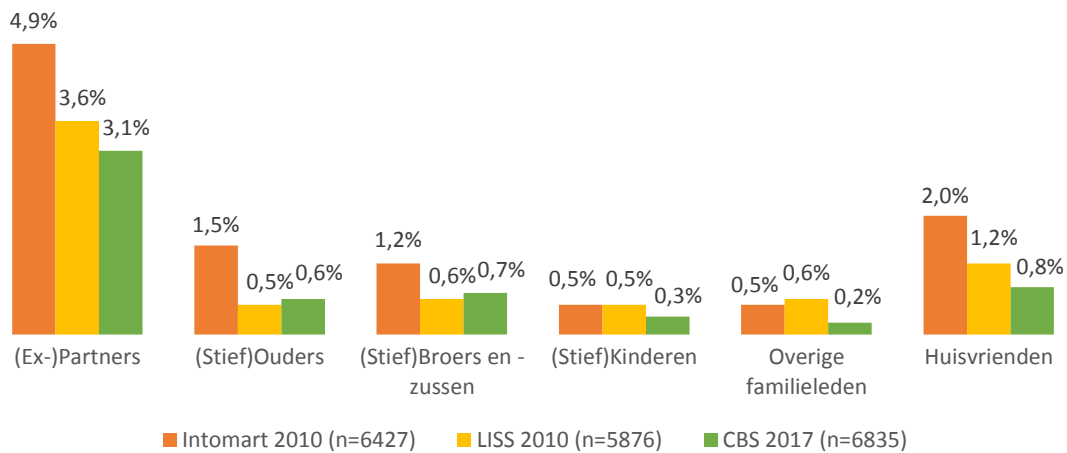
Uit Figuur 9.4 valt op te maken dat er zowel in 2010 als in 2017, iets meer slachtoffers zijn van zowel lichamelijk als seksueel geweld, dan van enkel seksueel geweld. Deze aantallen zijn terug te vinden in Tabel 9D, samen met de cijfers over de afzonderlijke voorvallen.

Figuur 9.4 Aard van het huiselijk geweld, vergelijking tussen Intomart en CBS

Als we kijken welke plegers door slachtoffers worden gerapporteerd, worden (ex-)partners nog altijd het meest genoemd, zie Figuur 9.5 en Tabel 9F. Samen met huisvrienden volgen zij de algemene trend, waarin de prevalentie van Intomart het hoogst is, gevolgd door LISS en daaropvolgend het CBS. (Stief)Ouders, -broers of -zussen worden net iets vaker als pleger aangemerkt door CBS-

respondenten dan door LISS-respondenten. (Stief)kinderen en overige familieleden worden door LISS-respondenten even vaak en iets vaker genoemd dan Intomart- en CBS-respondenten dat doen.

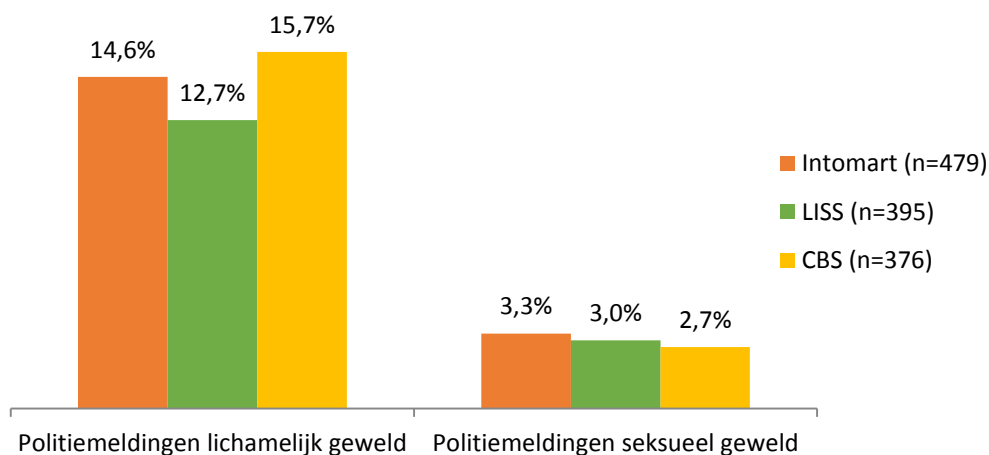
Figuur 9.5 Plegers van huiselijk geweld zoals aangegeven door slachtoffers, vergelijking tussen Intomart, LISS en CBS.

9.2 Verandering van meldingsgedrag bij de politie

Deze paragraaf behandelt de mate waarin slachtoffers geweld bij de politie melden en of dit is veranderd sinds 2010 (zie Tabel 9G). Hierbij gaat het alleen om het meest recente voorval van lichamelijk of seksueel geweld, maximaal vijf jaar geleden. In 2010 werd er in 16,9 procent van de meest recente voorvallen een melding bij de politie tegenover 13,7 procent door LISS-respondenten en 17,1 procent door CBS-respondenten in 2017. Deze verschillen zijn niet significant.

Figuur 9.6 laat zien dat door respondenten van CBS vaker een politiemelding wordt gedaan in geval van lichamelijk geweld in vergelijking met 2010, dit verschil is echter niet significant. Voor seksueel geweld zijn de meldingen bij de politie relatief stabiel gebleven.

Figuur 9.6 Politiemeldingen naar aanleiding van het meest recente lichamelijke of seksuele geweld, vergelijking tussen Intomart, LISS en CBS.

Van de slachtoffers die een politiemelding hebben gedaan, gaf in 2010 een groot deel niet aan wie de plegger was (56,8 procent). Bij het CBS is dat aanzienlijk minder, namelijk 14,1 procent (zie Tabel 9H). Voor LISS geldt dat 37 procent van de politiemeldingen zijn gedaan door slachtoffers die antwoorden 'weet ik niet'/'wil ik niet zeggen' op de vraag wie de plegger van het geweld was.

Slachtoffers van (ex-)partners en huisvrienden doen in 2017 procentueel vaker een politiemelding alsdan in 2010, respectievelijk gaat het om 13,9 en 7,7 procent en 31,4 en 11,9 procent. De overige groepen zijn te klein om over te rapporteren. Per plegersgroep komt er geen specifiek voorval duidelijk naar voren waarvan slachtoffers vaker een melding doen.

De politiemeldingen door slachtoffers zijn uitgesplitst naar geslacht in Tabel 9I. Voor Intomart en CBS geldt dat mannelijke slachtoffers relatief vaker een melding doen bij de politie van huiselijk geweld dan vrouwelijke slachtoffers. Voor LISS geldt dat vrouwelijke slachtoffers relatief vaker een politiemelding doen van het meest recente voorval dan mannelijke slachtoffers.

9.3 Vergelijking van hulpzoekgedrag

Afgezien van een melding doen bij de politie, zoeken slachtoffers ook hulp of een luisterend oor bij andere officiële instanties en in het informele netwerk. De antwoordcategorieën zijn voor de huidige meting geactualiseerd (Veilig Thuis is bijvoorbeeld nieuw en politie is niet meer gevraagd), waardoor een exacte vergelijking tussen formele instanties niet mogelijk is.

Er wordt net als in 2010 het vaakst een luisterend oor gezocht bij vrienden en vriendinnen, zowel bij lichamelijk als seksueel geweld (zie Tabel 9J). Het percentage dat niet over lichamelijk geweld heeft gepraat is ongeveer 27 procent (2010) gebleven. Een opvallende verandering is dat er nu minder

vaak met iemand over seksueel geweld wordt gepraat (70,8 in plaats van 81,6 procent in 2010). Met een zus wordt er meer over seksueel geweld gepraat, we zien een stijging van 10,4 naar 18,6 procent. De partner wordt iets minder vaak benaderd dan in 2010, zowel bij lichamelijk als seksueel geweld. LISS-respondenten rapporteren vergelijkbare contacten als Intomart- en CBS-respondenten, maar wel in mindere mate. Dit is opvallend aangezien de prevalentie onder LISS-respondenten hoger is dan onder CBS-respondenten. Wat formele instanties betreft, is er weinig veranderd sinds de vorige meting. De meeste hulp wordt gezocht bij de huisarts. Deze wordt nu vaker genoemd bij lichamelijk geweld en minder vaak bij seksueel geweld.

9.4 Samenvatting

- Het zelf-gerapporteerde slachtofferschap is redelijk sterk gedaald ten opzichte van de Intomart schatting uit 2010. Destijds werd slachtofferschap door 10,1 procent gemeld, nu is dat 5,5 procent onder CBS-respondenten en 6,8 procent onder LISS-respondenten.
- Respondenten rapporteren net als in 2010 dat zij het vaakst slachtoffer zijn van geweld door hun (ex-)partner.
- Het meest recente lichamelijke geweld wordt relatief vaker gemeld bij de politie dan in 2010. Het percentage politiemeldingen van het meest recente seksuele geweld is relatief stabiel gebleven.
- Bij vrienden en partners wordt het meest een luisterend oor gezocht. Wel worden partners in 2017 relatief iets minder vaak genoemd en vrienden iets vaker.
- Ten opzichte van de Intomart-schattingen uit 2010 geven relatief meer CBS-respondenten aan dat zij met niemand hebben gesproken over het seksuele geweld waar zij slachtoffer van zijn geweest.

HOOFDSTUK 10 CONCLUSIE EN DISCUSSIE

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste uitkomsten van deze prevalentiestudie beschreven. Deze uitkomsten zijn gebaseerd op de analyse van gegevens verzameld onder een steekproef onder de Nederlandse bevolking. Om de uitkomsten te kunnen duiden worden deze nader beschouwd en voorzien van context. Ook worden de beperkingen van het onderzoek besproken. Het hoofdstuk wordt afgesloten met aanbevelingen voor toekomstig prevalentieonderzoek.

10.1 Belangrijkste resultaten

Vrouwen: vaker slachtoffer van huiselijk geweld en ondervinden meer consequenties

Een significant hoger percentage vrouwelijke respondenten geeft aan slachtoffer te zijn geweest van huiselijk geweld in de afgelopen vijf jaar dan mannelijke respondenten. Daarbij maken vrouwen ook meer diverse voorvallen mee. Vrouwen zijn voorts vaker slachtoffer van structureel geweld, vrouwen lopen daarbij vaker (tijdelijk) letsel op door het geweld, durven minder vaak over het geweld te praten en zijn bang dat het dan opnieuw gebeurt.

Partnergeweld

Partnergeweld is lange tijd geconceptualiseerd als geweld tegen vrouwen. Ook in dit onderzoek rapporteerden meer vrouwelijke slachtoffers dan mannelijke slachtoffers geweld door de partner of ex-partner. Er is echter ook evidentie dat mannen slachtoffer zijn van geweld in relaties. Maar wanneer we kijken naar de context waarbinnen dat geweld plaatsvindt blijken de consequenties voor vrouwen vaak ernstiger dan voor mannen (Archer, 2000; Dobash & Dobash, 2004; Straus, Gelles & Steinmetz, 1980; Lindhorst & Tajima, 2008; Stark, 2009; Stets & Straus, 1990). Deze uitkomsten zijn deels teruggevonden in dit onderzoek.

De ex-partner wordt door vrouwen vaker genoemd als verantwoordelijke voor het geweld dan de huidige partner. Dit kan erop wijzen dat geweld een reden was voor het verbreken van een relatie of dat het vooral plaatsvond na het uit elkaar gaan of dat slachtoffers er dan meer over durven of willen vertellen. Uit elkaar gaan wordt vaak als oplossing gezien voor partnermishandeling, maar kan daarnaast ook het geweld doen escaleren (Stoltzenberg & D'Alessio, 2007).

Aan de hand van het 'wiel van macht en controle' (Pence & Paymar, 1993) is een verkennende analyse gedaan naar de mate van samenhang bij partnermishandeling van een deel van de factoren binnen het 'wiel van macht en controle'. Er werden vijf factoren geconstrueerd, te weten:

economische afhankelijkheid, isoleren, emotionele mishandeling, dwang en dreigen en intimidatie. Alle vijf de factoren hangen positief samen met elkaar behalve dat afhankelijk zijn van een kostwinner niet samenhangt met isoleren en intimideren door de partner. Opvallend hierbij is dat verwacht werd dat vrouwen in geval van (ex-)partnermishandeling vaker slachtoffer zijn als ze economisch afhankelijk van hun partner zijn. De resultaten laten echter zien dat economische afhankelijkheid groter is bij respondenten die geen slachtoffer zijn dan bij respondenten die wel slachtoffer zijn van partnermishandeling.

Uit de literatuur blijkt dat vrouwen de grootste groep slachtoffers vormen van intiem terrorisme (Johnson, 2008; Myhill, 2015). Onder de slachtoffers van partnermishandeling zijn in deze studie bij minder dan vijf vrouwelijke respondenten indicaties dat zij slachtoffer zijn van intiem terrorisme. Er zijn in eerste instantie geen mannelijke slachtoffers gevonden. Het meten van intiem terrorisme uitsluitend aan de hand van macht en controle is lastig, omdat dan de duur en de impact van het geweld niet meegenomen worden (Johnson, 2008; Myhill, 2015). En om overrapportage te voorkomen is daarnaast een strenge definitie gehanteerd van intiem terrorisme: besloten is dat alle aspecten van macht en controle aanwezig moeten zijn voordat het geweld gelabeld is als intiem terrorisme. Ook wanneer ex-partners betrokken worden in de analyses en economische afhankelijkheid niet meegenomen wordt in de operationalisatie van intiem terrorisme zijn de aantallen klein. Dan blijken bijvoorbeeld in totaal vijf vrouwen slachtoffer van intiem terrorisme. In de praktijk is het mogelijk dat niet alle aspecten een rol spelen maar een situatie wel degelijk intiem terrorisme betreft. Daarvoor is informatie over de duur en impact eveneens van belang.

Mannen onderrapporteren plegerschap huiselijk geweld

Wanneer we kijken naar partnermishandeling binnen de koppels uit het LISS panel, blijkt dat vrouwen vaker aangeven slachtoffer van partnermishandeling te zijn dan mannen. Daarbij geven vrouwen even vaak aan verantwoordelijk te zijn voor geweld als mannen slachtofferschap rapporteren. Omgekeerd geldt dat de prevalentie van gerapporteerd daderschap door mannen lager is dan de prevalentie van slachtofferschap onder vrouwen. Oftewel, mannen rapporteren minder vaak dat zij plegger zijn van geweld dan dat hun vrouwelijke partners aangeven slachtoffer te zijn.

Een verklaring voor het lager gerapporteerde plegerschap door mannen betreft mogelijke onderrapportage en ontkenning van het gepleegde geweld (Chan, 2011, Dobash & Dobash, 2004). Uit de literatuur is bekend dat plegers minder geweld rapporteren dan slachtoffers (Archer, 1999; Mihalic & Elliott, 1997; Sugarman & Hotaling, 1997). Daarbinnen zijn ook verschillen tussen mannen en vrouwen te onderscheiden. Uit eerder onderzoek (Stets & Straus, 1990) bleek bijvoorbeeld dat

mannelijke respondenten een veel lagere mate van geweldpleging door mannen rapporteren. Ook in het prevalentieonderzoek uit 2010 waren er aanwijzingen dat mannen het eigen geweld minimaliseren en niet vermelden (Van der Knaap e.a., 2010).

Geweld tussen broers en zussen is een grote groep

Naast het rapporteren van (ex-)partnergeweld rapporteren respondenten tamelijk vaak dat zij slachtoffer of pleger van geweld door en naar broers en zussen zijn. Plegers van geweld tegen broers en zussen zijn grotendeels jongvolwassenen tussen de 18 en 24 jaar. De voorvallen en de motieven wijken niet sterk af van andere plegers. Bovendien komt geweld tussen broers significant vaker voor, dan geweld tussen broers en zussen of alleen tussen zussen. Aan het eind van de vragenlijst heeft een aantal respondenten opgemerkt dat zij zelf dit geweld niet tot huiselijk geweld rekenen.

De resultaten komen overeen met eerder onderzoek naar geweld tussen broers en zussen, wat de relaties en soort voorvallen betreft (Goodwin & Roscoe, 1990; Roscoe, Goodwin & Kennedy, 1987; Straus & Gelles, 1990). Geweld tussen broers en zussen is veelal maatschappelijk geaccepteerd en wordt beschouwd als onschuldig of als een normaal onderdeel van de ontwikkeling (Finkelhor, Turner & Ormrod, 2005). Hier speelt ook de aanname mee dat kinderen minder ernstig geweld plegen en met minder ernstige gevolgen. Ook door jongvolwassenen worden eigen ervaringen van ernstig geweld met broers en zussen eerder als een conflict of rivaliteit omschreven, dan als agressie, geweld of mishandeling (Kettrey & Emery, 2006; Skinner & Kowalski, 2013). Het is de vraag of dit type geweld door het gezin en de hulpverlening genormaliseerd moet worden (Khan & Rogers, 2003) gezien de negatieve gevolgen die het kan hebben voor slachtoffers (Graham-Bermann & Cutler, 1992). Daarnaast kan het een indicatie zijn voor ander geweld, namelijk huiselijk geweld tussen de ouders (Kitzmann, Gaylord, Holt & Kenny, 2003) en een verhoogd risico op plegerschap van *dating violence* (Simonelli, Mullis, Elliott, & Pierce, 2002).

Slachtoffers spreken vooral met vrienden en vriendinnen over het meegemaakte geweld

De uitkomsten van het onderzoek wijzen erop dat slachtoffers in Nederland meestal met hun informele netwerk spreken over het meegemaakte geweld. Daarbij is het goed mogelijk dat zij niet alle details vertellen (Evans & Feder, 2014). Opvallend is de geringe mate van contact met officiële instanties gespecialiseerd in huiselijk geweld, zoals Veilig Thuis. Dit kan te maken hebben met de verwachting dat de meest kwetsbare groep slachtoffers niet of in beperkte mate bereikt is met dit onderzoek. Maar ook dat de drempels om te praten over geweld nog steeds hoog zijn. Volgens Fugate, Landis, Riordan, Naureckas, & Engel (2005) wegen vrouwelijke slachtoffers veelal lange tijd af wat de voor- en nadelen zijn van het naar buiten treden met hun verhaal. Vaak geldt ook dat het bij elkaar willen houden van het gezin een reden is om er niet mee naar buiten te treden. Ten slotte

geldt voor vrouwelijke slachtoffers dat zij zichzelf vaak de schuld geven of bang zijn voor reactieve agressie van de pleger (zie ook Evans & Feder, 2014).

Verklaringen voor het verschil in prevalentie huiselijk geweld ten opzichte van 2010

Uit de analyse van de (gewogen) data van CBS blijkt dat 5,5 procent van de respondenten heeft aangegeven in de afgelopen vijf jaar huiselijk geweld, te weten een of meer voorvallen van lichamelijk of seksueel geweld, heeft meegemaakt. Huiselijk geweld is gedefinieerd aan de hand van dertien voorvallen van lichamelijk en seksueel geweld. Analyses van de (eveneens gewogen) data van het vorige onderzoek, uit 2010, waarbij een herberekening op basis van de nieuwe definitie heeft plaatsgevonden, laten zien dat in dat onderzoek 10,1 procent van de respondenten heeft aangegeven slachtoffer te zijn geweest in de voorgaande vijf jaar. Enerzijds kan dit veroorzaakt zijn door maatschappelijke veranderingen en/of het gevoerde beleid. Echter, in deze studie zijn de effecten van beleid en eventuele maatschappelijke veranderingen niet gemeten. Anderzijds bestaan er methodologische verschillen tussen de metingen uit 2010 en 2017. Het is daarom verstandig voorzichtig te zijn met uitspraken over (de oorzaken van) een eventuele daling in de prevalentie van huiselijk geweld op basis van uitsluitend dit onderzoek.

- *Algemene bevolking versus risicogroepen*

Het is mogelijk dat de prevalentie van huiselijk geweld in de algemene bevolking is gedaald, maar met dit onderzoek valt niet te zeggen of deze daling (even sterk) aanwezig is onder de risicogroepen op huiselijk geweld. Enerzijds zijn slachtoffers en plegers van huiselijk geweld uitgesloten van deelname aan dit onderzoek wanneer ze in de maatschappelijke- of vrouwenopvang, een penitentiaire inrichting of andere instituties verbleven. Anderzijds blijkt uit de politiegegevens die voor dit onderzoek zijn gebruikt, dat de non-respondenten vaker als slachtoffer of pleger bekend zijn bij de politie dan de respondenten. Dit houdt in dat een deel van de mensen die wel zijn uitgenodigd om deel te nemen aan het onderzoek en wel met huiselijk geweld te maken hebben (gehad), niet aan dit onderzoek wilden meedoen, omdat het bijvoorbeeld te traumatiserend, gevaarlijk, confronterend of beschamend was om de vragen te beantwoorden.

- *Beleid op huiselijk geweld*

Het beleid op het terrein van huiselijk geweld lijkt de laatste decennia in een versnelling te zijn gekomen. Een doorbraak in beleid werd gevormd door de regeringsnota Privé Geweld-Publieke Zaak uit 2002, waarbij de overheid besloot tot maatregelen ter bestrijding van huiselijk geweld die ook achter de voordeur reikten. Sindsdien zijn er onder meer verscheidene publiekscampagnes geweest, gericht op het vergroten van de bewustwording en kennis.

In Bijlage 2 hebben we een overzicht gegeven van de landelijke overheids campagnes op het gebied van huiselijk geweld, op basis van overheidsberichtgeving op www.huiselijkgeweld.nl. Daaruit lijkt het aantal campagnes de laatste jaren te zijn toegenomen. Van 2003 tot en met 2009 waren er vijf campagnes en tussen 2010 en 2016 tien. Campagnes hebben tot doel om de bewustwording, normstelling, bespreekbaarheid en hulpzoekgedrag van huiselijk geweld te vergroten (Jongebreur, Lindenberg, & Plaisier, 2011). Dit zou ertoe kunnen leiden dat huiselijk geweld wordt voorkomen daar waar het lichte vormen van situationeel geweld betreft. Het effect van overheids campagnes op de prevalentie van pleger- en slachtofferschap is echter niet onderzocht. Onderzoek wijst wel uit dat de invloed van campagnes op het hulpzoekgedrag tijdelijk is; als deze voorbij zijn daalt het aantal meldingen bij hulpinstanties weer naar het oude niveau (Jongebreur e.a., 2011).

- *Methodologische verschillen tussen de metingen*

Een tekortkoming in de vergelijking tussen 2010 en 2017 is dat er enkele methodologische verschillen zijn tussen beide meetmomenten. Het eerste verschil heeft te maken met selectiviteit in de werving. Er werd in 2010 gebruik gemaakt van het Intomart GfK online respondentenpanel dat tot stand is gekomen door een combinatie van zelfaanmelding, aselechte steekproeftrekking en actieve werving (Van der Veen & Bogaerts, 2010). Het percentage panelleden dat actief is geworven bedraagt 76 procent. Het aantal zelf aangemelde leden is in de minderheid, maar dat kan desalniettemin bijdragen aan een vertekening in de resultaten. Bij zelfaanmelding kan er geen insluitkans worden berekend, waardoor de resultaten niet generaliseerbaar zijn naar de populatie. Het probleem van selectiviteit door zelfaanmelding is in de huidige metingen opgelost doordat het CBS een aselechte bevolkingssteekproef heeft getrokken en CentERdata haar panelleden zelf actief heeft geworven aan de hand van een op kans gebaseerde steekproef. Een ander methodologisch verschil is de wijze waarop de vragenlijsten werden aangeboden. In 2010 bestonden de respondenten enkel uit Internetgebruikers, terwijl het bezit van een computer en/of Internettoegang in 2017 geen vereisten waren. Zo stelde LISS de benodigde computer en/of Internetverbinding beschikbaar voor respondenten die daar niet over beschikten. Het CBS bood naast de online vragenlijst, ook de mogelijkheid om de vragenlijst schriftelijk in te vullen.

Dergelijke verschillen in het onderzoeksdesign kunnen invloed hebben op de geobserveerde verschillen tussen twee meetmomenten (Cernat, 2015; Kraemer, Yesavage, Taylor & Kupfer, 2000). In dat licht moet er voorzichtig worden omgegaan met het vergelijken van de resultaten, omdat de verandering mogelijk deels aan methodologische factoren moet worden toegeschreven.

10.2 Beperkingen van het onderzoek

Voor- en nadelen van de dataverzameling

Insluitcriteria

Het CBS-bestand betreft een aselechte steekproef. Op voorhand werden echter personen in inrichtingen, instellingen of tehuizen, en personen die niet zijn geregistreerd als ingezetene in de Basisregistratie Personen uitgesloten van deelname. Daarmee worden mensen die bijvoorbeeld in de vrouwenopvang of in een forensische setting verblijven niet gevraagd deel te nemen aan het onderzoek en wordt een kleine maar belangrijke groep uitgesloten.

Vragenlijst

In de naam van de vragenlijst is niet expliciet huiselijk geweld opgenomen. De naam van de vragenlijst was persoonlijke veiligheid. Dit heeft er mee te maken dat het gebruiken van de term huiselijk geweld in de aankondiging van de vragenlijst een negatieve werking kan hebben op de bereidwilligheid om deel te nemen aan het onderzoek. Anderzijds is het van belang dat de titel van een vragenlijst zinvol is voor respondenten (CBS, 2010). Uit de reacties van de respondenten aan het eind van de vragenlijst blijkt echter ook dat nu niet altijd duidelijk was waar de vragenlijst precies over ging. Zo werd aangegeven dat ook voorvallen van geweld zoals slaan, duwen, haren trekken tussen broers en zussen in de jeugdijaren en een pedagogische tik (slaan) of bij de arm grijpen door ouders zijn ingevuld terwijl dit door de respondenten achteraf niet gezien werd als huiselijk geweld maar als normale ruzies tussen kinderen of als opvoedkundige maatregel. Daarnaast hebben sommige items van lichamelijk geweld verschillende gevolgen, afhankelijk van de context waarbinnen, op welke manier en met welke intentie het geweld gepleegd werd. Zo is de impact van het gooien van een voorwerp afhankelijk van het voorwerp zelf (een stenen asbak of een vaatdoek) en van de intentie waarmee gegooid is (om pijn te doen of als uiting van onmacht). De methode van dataverzameling, namelijk surveyonderzoek, is per definitie een methode die weinig opties biedt om naar details en context te vragen.

Een andere beperking van het onderzoek is dat er dertien voorvallen van huiselijk geweld van lichamelijke en seksuele aard zijn onderzocht, onder respondenten van 18 jaar of ouder. Dat geeft twee beperkingen. Enerzijds kan huiselijk geweld zich op meer manieren manifesteren dan alleen de dertien voorvallen waartoe wij ons hebben beperkt in deze studie. Ten tweede wordt niet de gehele omvang van alle geweld in huiselijk kring gemeten binnen dit onderzoeksdesign. Bepaalde vormen van ouderenmishandeling niet in dit onderzoek zijn uitgevraagd. Daarnaast waren de respondenten

in dit onderzoek 18 jaar of ouder en hebben wij huiselijk geweld gemeten dat in de afgelopen vijf jaar heeft plaatsgevonden. Hierdoor wordt een groot deel van kindermishandeling buiten beschouwing gelaten. Er zijn aparte deelstudies uitgevoerd om de omvang van ouderen- en kindermishandeling te schatten en het onderhavige onderzoek geeft dus een beeld van de prevalentie van een deel van het huiselijk geweld in Nederland.

Het is lastig onderscheid te maken bij het beantwoorden van de vragen tussen partnergeweld en geweld door ex-partners. Het is zeer de vraag of de respondenten goed begrepen hebben dat bij partnergeweld het ging om de relatie zoals die was op het moment dat het geweld plaatsvond. Wellicht was de plegger op het moment van invullen van de vragenlijst de ex-partner van het slachtoffer maar was de plegger op het moment dat het geweld plaatsvond de partner en vullen respondenten dan toch de ex-partner in. Daarnaast is het niet altijd eenvoudig om te definiëren op welk moment precies een relatie verbroken is en er dus sprake is van een ex-partner.

10.3 Aanbevelingen voor toekomstig onderzoek

Het is waardevol om de prevalentie van huiselijk geweld door de tijd te blijven meten. Om van een ontwikkeling door de tijd te kunnen spreken is het van belang dat het steekproefontwerp hetzelfde blijft, zodat verschillen in prevalentie niet veroorzaakt kunnen worden door methodologische verschillen. Tegelijkertijd ontwikkelt de wetenschap zich, waardoor de consensus over definities en methoden ook aan verandering onderhevig is. We doen daarom een aantal aanbevelingen voor toekomstig onderzoek, terwijl we ons ervan bewust zijn dat te veel aanpassingen niet bevorderlijk zijn voor de vergelijkbaarheid van verschillende meetmomenten.

Kwantitatief onderzoek geeft inzicht in een belangrijk deel van de prevalentie van huiselijk geweld, maar minder inzicht in de nuances van de problematiek. Zo is het van belang onderscheid te maken in de verschillende slachtoffer-pleggerrelaties omdat deze verschillende onderliggende mechanismen kennen. Naast de context van het geweld, is de volgorde waarin gebeurtenissen plaatsvinden van belang. Er kan bijvoorbeeld gevraagd worden door wie het geweld geïnitieerd werd en of het geweld een reactie was op geweld van de ander. Dat laatste vraagt om een meer kwalitatieve aanpak zoals face-to-face interviews. Een combinatie van kwantitatief en kwalitatief onderzoek is de meest informatieve wijze om prevalentie te kunnen onderzoeken en duiden.

Daarnaast is het raadzaam bij toekomstig onderzoek een aparte sectie over (ex-)partnermishandeling op te nemen in de vragenlijst met verdiepende vervolgvragen. Daarmee kunnen de vragen gericht gesteld worden en kan ook de plegger (huidige partner of een ex-partner) specifieker uitgevraagd

worden. Om de context van het geweld beter in beeld te krijgen is het van belang respondenten te vragen naar de duur van het geweld en de respondent op de aanwezigheid van risicofactoren te bevragen zoals financiële spanningen, werkloosheid en of er sprake is van een samengesteld gezin. Daarbij is het van belang in welke mate zij deze factoren als stressoren ervaren. Met behulp van schaalvragen kan er een meer genuanceerd beeld worden geschetst van de impact en de ernst van het geweld. Ook opvattingen over relaties en huiselijk geweld zijn interessante indicatoren voor de waarneming van het geweld (Römkens e.a., 2018). Wellicht is het eveneens aan te bevelen om in de toekomst niet verder terug te vragen dan geweld wat heeft plaatsgevonden in de afgelopen vijf jaar. Retrospectief bevragen is risicovol omdat het voor mensen lastig is om zich alle voorvallen te herinneren of deze paraat te hebben (Dutton, 2006).

Om de context en impact van het geweld tussen broers en zussen in kaart te brengen is een aantal verbeterpunten mogelijk. Hoewel de vragen over motieven van de plegers het antwoord *zo is onze relatie nu eenmaal* bevat, hebben weinig slachtoffers en plegers van broer/zus-geweld dit genoemd. Er kan worden overwogen of deze vraagstelling aangepast dient te worden op basis van de opmerkingen aan het eind van de vragenlijst (zie Bijlage 3). Daaruit blijkt dat een deel van het geweld tussen broers en zussen onschuldig werd bevonden en bij de leeftijd of relatie hoort. Er is relatief weinig onderzoek naar broers en zussen als plegers van huiselijk geweld. Tegelijkertijd is het bekend dat sommige plegers van huiselijk geweld het geweld bagatelliseren of de eigen verantwoordelijkheid ontkennen (Dutton, 1995; Henning, Jones, & Holdford, 2005). Ongeacht de intenties van plegers, kan geweld indringende gevolgen hebben op slachtoffers. Dit geeft des te meer aanleiding om in nader onderzoek aan slachtoffers te vragen welke impact het geweld op hen heeft gehad.

10.4 Afsluitende samenvatting

Van de CBS-respondenten geeft 5,5 procent aan in de afgelopen vijf jaar slachtoffer te zijn geweest van huiselijk geweld. Zowel slachtoffers als plegers rapporteren in dit onderzoek veruit het vaakst (ex-)partnergeweld. Daarop volgt het geweld tussen broers en zussen.

Huiselijk geweld is genderspecifiek: vrouwen geven vaker aan slachtoffer te zijn dan mannen en vrouwen maken meer diverse voorvallen mee. Vrouwen zijn vaker slachtoffer van (ex-)partnergeweld en het geweld tegen vrouwen is vaker structureel. Het (ex-)partnergeweld onder mannelijke slachtoffers is vaker incidenteel. Bij LISS-respondenten die elkaars partner waren, bleek dat mannen

minder vaak rapporteren huiselijk geweld te plegen dan dat hun vrouwelijke partners aangeven slachtoffer te zijn.

Van ruim een vijfde van al het huiselijk geweld, is een kind getuige. Van de meest recente voorvallen, wordt in 17,3 procent van de gevallen letsel opgelopen en doet 17,1 procent een melding bij de politie. Er wordt vaker melding gedaan bij de politie wanneer er sprake is van letsel. Er wordt aanzienlijk vaker over het geweld gepraat met het informele netwerk dan met het formele netwerk.

Door 3,5 procent van de respondenten wordt plegerschap van huiselijk geweld gerapporteerd. Gecombineerd slachtoffer- en plegerschap vindt meestal plaats binnen dezelfde relatie.

Het percentage volwassenen dat slachtoffer wordt van huiselijk geweld lijkt gedaald te zijn ten opzichte van 2010. Hierbij is het van belang voorzichtig te zijn met het trekken van conclusies omdat de verschillende percentages tussen 2010 en 2017 mogelijk deels toegeschreven kunnen worden aan verschillen in onderzoeksdesign.

Het is aan te bevelen huiselijk geweld te blijven meten door de tijd heen. Daarbij is het raadzaam het bevolkingsonderzoek met gendersensitief kwalitatief onderzoek te verrijken.

LITERATUUR

- ANP (2015, 20 mei). *Aantal hulpvragen wegens huiselijk geweld stijgt fors*. Geraadpleegd op: <https://www.nu.nl/binnenland/4264739/aantal-hulpvragen-wegens-huiselijk-geweld-stijgt-fors.html>
- Archer, J. (1999). Assessment of the reliability of the Conflict Tactics Scales: A meta-analytic review. *Journal of Interpersonal Violence, 14*, 1263-1289.
- Archer, J. (2000). Sex differences in aggression between heterosexual partners: a meta-analytic review. *Psychological Bulletin, 126*, 651-680.
- Bakker L., Witkamp, B., Timmermans, M., Janssen, J., Lindenberg, J., Werter, A., Boerhoop, R., & Gorter, M. (2018). *Aard en omvang van ouderenmishandeling*. Amsterdam: Regioplan.
- Blom, A.G., Bosnjak, M., Cornilleau, A., Cousteaux, A.S., Das, M., Douhou, S., & Krieger, U. (2016). A comparison of four probability-based online and mixed-mode panels in Europe. *Social Science Computer Review, 34*, 8-25.
- Boonstra, H. J., Van der Doef, S., Engelen, F., Groffen, D., Maas, B., Roels, J., & De Witt, S. (2018). *Persoonlijke veiligheid 2017, onderzoeksdocumentatie & kwaliteitsanalyse*. Centraal Bureau voor de Statistiek.
- Brinkgreve, C., & Daalen, R. V. (1991). Huiselijk geweld. *Amsterdams Sociologisch Tijdschrift, 18*, 138-164.
- Bureau Jeugdzorg (2014). *Overzicht 2013, Advies- en Meldpunt Kindermishandeling*. Utrecht: Bureau Jeugdzorg. Geraadpleegd op: <https://www.jeugdzorgnederland.nl/contents/documents/jaarverslag-amk-2013.pdf>
- Cernat, A. (2015). The Impact of Mixing Modes on Reliability in Longitudinal Studies. *Sociological Methods & Research, 44*(3), 427-457. doi:10.1177/0049124114553802
- Cate, R., Henton, J., Koval, J., Christopher, S., & Lloyd, S. (1982). Premarital abuse: A social psychological perspective. *Journal of Family Issues, 3*, 79-90.
- Das, J. W. M. (2012). Innovation in online data collection for scientific research: The Dutch MESS project. *Methodological Innovations Online, 7*(1), 7-24. DOI: 10.4256/mio.2012.002

- De Klerk, M., de Boer, A., Plaisier, I., Schyns, P., & Kooiker, S. (2015). *Informele hulp: wie doet er wat?*. Den Haag: Sociaal Cultureel Planbureau.
- De Lege, W., & Van Weeghel, J. (1989). *Mishandeling van ouderen: een verkennend onderzoek naar melding en signalering*. Utrecht: Nederlands Centrum Geestelijke Volksgezondheid.
- De Vaan, K., Dijkstra, S., & Witkamp, B. (2016). *Gendersensitiviteit van prevalentieonderzoek huiselijk geweld: een advies aan het WODC*. Amsterdam/Utrecht: Regioplan/Bureau Dijkstra.
- De Vaan, K., De Boer, M. & Vanoni, M. (2013). *Genderscan aanpak huiselijk geweld*. Amsterdam: Regioplan.
- Dobash, R. P., & Dobash, R. E. (2004). Women's violence to men in intimate relationships: Working on a puzzle. *British journal of criminology*, 44(3), 324-349.
- Dutton, D. G. (1995) *The Batterer: A Psychological Profile*. New York: Basic Books
- Dutton, D. G. (2006). *Rethinking domestic violence*. Vancouver: UBC Press.
- Edleson, J. L. (1999). Children's witnessing of adult domestic violence. *Journal of Interpersonal Violence*, 14, 8, 839-870.
- Evans, M. A., & Feder, G. S. (2016). Help-seeking amongst women survivors of domestic violence: a qualitative study of pathways towards formal and informal support. *Health Expectations*, 19, 62-73.
- European Commission (2010). Domestic violence against women (Special Eurobarometer 344). Belgium: Brussels. Geraadpleegd op: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/archives/ebs/ebs_344_en.pdf
- European Commission (2016). Gender-based violence (Special Eurobarometer 449). Belgium: Brussels. Geraadpleegd op: <http://ec.europa.eu/COMFrontOffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/SPECIAL/surveyKy/2115>
- Finkelhor, D., Turner, H., & Ormrod, R. (2006). Kid's stuff: The nature and impact of peer and sibling violence on younger and older children. *Child Abuse & Neglect*, 30, 1401-1421.
doi:10.1016/j.chiabu.2006.06.006
- Fugate, M., Landis, L., Riordan, K., Naureckas, S., & Engel, B. (2005). Barriers to domestic violence help seeking: Implications for intervention. *Violence Against Women*, 11, 290-310.

- Goodwin, M. P., & Roscoe, B. (1990). Sibling violence and agonistic interactions among middle adolescents. *Adolescence*, 25, 451-467.
- Hauber, A., & Senten, C. (1990). Oudermishandeling: een eerste verkenning. *Tijdschrift voor Jeugdhulpverlening en Jeugdwerk*, 2-8.
- Henning, K., Jones, A. R., & Holdford, R. (2005). "I didn't do it, but if I did I had a good reason": Minimization, denial, and attributions of blame among male and female domestic violence offenders. *Journal of Family Violence*, 20, 131-139.
- Henton, J., Cate, R., Koval, R., Lloyd, S., & Christopher, S. (1983). Romance and violence in dating relationships. *Journal of Family Issues*, 4, 467-482.
- Inspectie Jeugdzorg en Inspectie voor de Gezondheidszorg (2016). *De kwaliteit van Veilig Thuis Stap 1, Landelijk beeld*. Utrecht.
- Inspectie Jeugdzorg en Inspectie voor de Gezondheidszorg (2017). *De kwaliteit van Veilig Thuis Stap 2, Landelijk beeld*. Utrecht.
- Johnson, M. P. (2001). Conflict and control: Symmetry and asymmetry in domestic violence. In A. Booth, A. C. Crouter, & M. Clements (Eds.), *Couples in conflict* (pp. 95-104). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Johnson, M. P. (2008). *A typology of domestic violence: Intimate terrorism, violent resistance, and situational couple violence*. Boston, MA: Northeastern University Press.
- Jongebreur, W., Lindenberg, R., & Plaisier, J. (2011). *Landelijk beleid huiselijk geweld: theoriegestuurde evaluatie periode 2002-2011*. Barneveld: Significant.
- Jouriles, E. N., McDonald, R., Norwood, W. D., Ware, H. S., Spiller, L. C., & Swank, P. R. (1998). Knives, guns, and interparent violence: Relations with child behavior problems. *Journal of Family Psychology*, 12, 178-194. doi:10.1037/0893-3200.12.2.178
- Kettrey, H. H., & Emery, B. C. (2006). The discourse of sibling violence. *Journal of Family Violence*, 21, 407-416.
- Kitzmann, K. M., Gaylord, N. K., Holt, A. R., & Kenny, E. D. (2003). Child witnesses to domestic violence: A meta-analytic review. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 71, 339-352.
- Khan, R. & Rogers, P. (2015). The normalization of sibling violence: Does gender and personal experience of violence influence perceptions of physical assault against siblings? *Journal of Interpersonal Violence*, 30, 437-458. ISSN 0886-2605

- Kraemer, H. C., Yesavage, J. A., Taylor, J. L. & Kupfer, D. (2000). How can we learn about developmental processes from cross-sectional studies, or can we? *American Journal of Psychiatry*, *157*, 163-171.
- Langhinrichsen-Rohling, J., (2009). Controversies involving gender and intimate partner violence in the United States. *Journal of Sex Roles*, *62*, 179-193. doi:10.1007/s11199-009-9628-2.
- Lauret, C., Veenstra, R., & Van Duijn, M. (2018). *Prevalentie van huiselijk geweld in een online huishoudpanel versus een aselechte personensteekproef. Een vergelijking tussen LISS en CBS*. Den Haag: Wetenschappelijk Onderzoeks- en Documentatiecentrum, Ministerie van Veiligheid en Justitie.
- Lindhorst, T., & Tajima, E. (2008). Reconceptualizing and operationalizing context in survey research on intimate partner violence. *Journal of Interpersonal Violence*, *23*, 362-388.
- Mihalic, S.W., & Elliott, D. (1997b). If violence is domestic, does it really count? *Journal of Family Violence*, *12*, 293-311.
- Myhill, A. (2015). Measuring coercive control: What can we learn from national population surveys?. *Violence Against Women*, *21*, 355-375. doi:10.1177/1077801214568032
- Pence, E., & Paymar, M. (1993). *Education groups for men who batter: The Duluth model*. London: Springer Publishing Company.
- Römkens, R., (1989). *Geweld tegen vrouwen in heteroseksuele relaties: een landelijk onderzoek naar de omvang, de aard, de gevolgen en de achtergronden*. Amsterdam: Stichting tot Wetenschappelijk Onderzoek bij de Universiteit van Amsterdam omtrent Sexualiteit en Geweld.
- Römkens, R., Van den Brink, A., & De Jong, T. (2018). *Welk geweld telt? Opvattingen van Nederlanders over partnergeweld*. Amsterdam: Atria / Blijf Groep.
- Roscoe, B., Goodwin, M. P., & Kennedy, D. (1987). Sibling violence and agonistic interactions experienced by early adolescents. *Journal of Family Violence*, *2*, 121-137.
- Simonelli, C.J., Mullis, T., Elliott, A.N., & Pierce, T.W. (2002). Abuse by siblings and subsequent experiences of violence within the dating relationship. *Journal of Interpersonal Violence*, *17*, 103-121.
- Skinner, J. A., & Kowalski, R. M. (2013). Profiles of sibling bullying. *Journal of Interpersonal Violence*, *28*, 1726-1736.

- Snippe, J., Boendermaker, M., Mennes, R. & Bieleman, B. (2016). *Voor schatten geschikt. Vooronderzoek databronnen en methoden omvangschatting huiselijk geweld en kindermishandeling*. Groningen-Rotterdam: IntraVal.
- Stark, E. (2009). Do violent acts equal abuse? Resolving the genre parity/asymmetry dilemma. *Sex Roles* 62, 201-211.
- Stets, J. E., & Straus, M. A. (1990). Gender differences in reporting marital violence and its medical and psychological consequences. In M. A. Straus & R. J. Gelles (Eds.), *Physical violence in American families: Risk factors and adaptations to violence in 8,145 families*. (pp. 151–165). New Brunswick, NJ: Transaction.
- STT (Stichting Toekomstbeeld der Techniek) (2016). *Beschrijving GfK online panel*. Geraadpleegd op: <https://stt.nl/stt/wp-content/uploads/2016/07/GfK-online-panel-NL.pdf>
- Straus, M. A., & Gelles, R. J. (1990). How violent are American families? Estimates from the National Family Violence Resurvey and other studies. In M. Straus & R. Gelles (Eds.), *Physical violence in American families: Risk factors and adaptations to violence in 8,145 families* (pp. 95-112). New Brunswick, NJ: Transaction.
- Straus, M. A., Gelles, R. J., & Steinmetz, S. K. (1980). *Behind closed doors: Violence in the American family*. New York: Anchor.
- Straus, M. (2010). Thirty years of denying the evidence on gender symmetry in partner violence: Implications for prevention and treatment. *Partner Abuse*, 1, 332-363.
- Straus, M. (2011). Gender symmetry and mutuality in perpetration of clinical-level partner violence: Empirical evidence and implications for prevention and treatment. *Aggression and Violent Behavior*, 16, 279-288.
- Sugarman, D.B., & Hotaling, G.T. (1997). Intimate violence and social desirability: A meta-analytic review. *Journal of Interpersonal Violence*, 12, 275-290.
- Ten Boom, A., Witkamp, B., & Mertens, N. (2016). *De samenloop en samenhang van huiselijk geweld en kindermishandeling binnen gezinnen. Een literatuurverkenning*. Den Haag: WODC.
- Tjaden, P., & Thoennes, N. (2000). *Full Report of the Prevalence, Incidence, and Consequences of Violence against Women: Findings from the National Violence against Women Survey*. Washington DC: U.S. Department of Justice, National Institute of Justice & Centers for Disease Control and Prevention. Geraadpleegd op <http://www.ncjrs.gov/pdffiles1/nij/183781.pdf>

- Van Dijk, T., Flight, S., Oppenhuis, E. & Duesmann, B. (1997). *Huiselijk geweld, aard, omvang en hulpverlening*. Hilversum: Intomart, Sociaal Wetenschappelijk Onderzoek.
- Van Dijk, T., Veen, M., & Cox, E. (2010). *Slachtofferschap van huiselijk geweld: aard, omvang, omstandigheden en hulpzoekgedrag*. Hilversum: Intomart.
- Van Eijkern, L., Baan, L., & Veenstra, R. (2011). *Een onderzoek naar de effectiviteit van huisverboden in de provincie Groningen in 2009-2010*. Groningen: Rijksuniversiteit Groningen / Gemeente Groningen.
- Van der Heijden, P. G., Cruyff, M. J., & van Gils, G. H. (2010). *Omvang van huiselijk geweld in Nederland*. Utrecht: Universiteit Utrecht-Faculteit Sociale Wetenschappen.
- Van der Knaap, L. M., El Idrissi, F., & Bogaerts, S. (2010). *Daders van huiselijk geweld*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers.
- Van der Veen, H. C. J., & Bogaerts, S. (2010). *Huiselijk geweld in Nederland*. Den Haag: Boom Juridische Uitgevers.
- Van Meurs, A., Van Ossenbruggen, R., & Nekkers, L. (2009). Rotte appels? Controle op kwaliteit van antwoordgedrag in het Intomart GfK online panel. In A.E. Bronner, P. Dekker, E. de Leeuw, L.J. Paas, K. de Ruyter, A. Smidts & J.E. Wieringa, *Ontwikkelingen in het marktonderzoek, Jaarboek 2009 MarktOnderzoekAssociatie (pp. 61-82)*. Haarlem: Spaar en Hout.
- Van Oosten, A., & Wurfbain-Douqué, M. (1984). Oudermishandeling onderzocht. *Maandblad Geestelijke Volksgezondheid*, 39, 1027-1038.
- Van Rijn, M., (2013). *Voortgangs-rapportage najaar 2012 «geweld in afhankelijkheidsrelaties»* [Kamerbrief]. Geraadpleegd op: <https://www.huiselijkgeweld.nl/beleid/landelijk/beantwoording-vragen-over-voortgangsrapportage-geweld-in-afhankelijkheidsrelaties->
- Vink, R., & Geurts, E. (2008). *Op weg naar volwassenheid: Evaluatie van de Tijdelijke stimuleringsregeling Advies- en steunpunten huiselijk geweld*. Leiden: TNO.
- Vink, R., Goes, A., Doornik, N., Broerse, A., Pannebakker, F., van der Zwan, R., & Schakenraad, W. (2014). *Huiselijk geweld door kinderen en jongeren tegen hun ouders*. Utrecht/Leiden: Movisie/TNO.
- Walby, S., & Allen, J. (2004). *Domestic violence, sexual assault and stalking: Findings from the British Crime Survey*. London: Home Office.

Walby, S., Towers, J., & Francis, B. (2014). Mainstreaming domestic and gender-based violence into sociology and the criminology of violence. *The Sociological Review*, 62, 187–214.

doi:10.1111/1467-954X.12198

Wittebrood, K., & Veldheer, V. (2005). Partnergeweld in Nederland: Een secundaire analyse van de Intomart-onderzoeken naar huiselijk geweld. *Tijdschrift voor Criminologie*, 48, 3-23.

Wolfe, D., & Jaffe, P. (1999). Emerging strategies in the prevention of domestic violence. *The Future of Children*, 9, 133-144. doi:10.2307/1602787

BIJLAGEN

Bijlage 1 Samenstelling begeleidingscommissie

Mevr. prof. dr. J.G.M. de Bruijn (vz)	VU - Faculteit der Sociale Wetenschappen
Mevr. dr. A. ten Boom	Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum
Mevr. dr. S. Dijkstra	Bureau Dijkstra
Mevr. dr. K. Wittebrood	Meer ruimte in je hoofd
Mevr. drs. A. Tiems	Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport - Directie Maatschappelijk Ondersteuning
Dhr. dr. J.W.S. Kappelhof	Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP)
Mevr. H.A.T. Verleg MSc.	Ministerie van Justitie en Veiligheid – Directie Sanctietoepassing en Jeugd

Bijlage 2   Overzicht van overheidscampagnes in de aanpak van huiselijk geweld

Periode	Omschrijving campagne	Datum mediabericht
2003		
Najaar	Naamsbekendheidcampagne Advies- en Meldpunten Kindermishandeling	13-07-2006
2004		
2005		
2006		
2007		
April en mei	Landelijke publiekscampagne 'Nu is het genoeg. Help jezelf, help de ander'	20-10-2006 26-03-2007
2008		
Augustus - september	Landelijke publiekscampagne 'Nu is het genoeg. Help jezelf, help de ander'	
2009		
2009 - 2011	Meerjarige publiekscampagne tegen kindermishandeling 'Wat kan ik doen' ⁴	31-03-2010
Zomer 2009 - 2015	Landelijke voorlichtingscampagne over huwelijksdwang 'Your Right 2Choose' ^{5,6,7}	28-05-2010 22-05-2012
Oktober - december	'Hulp inschakelen, heb je zelf in de hand'. ⁸	25-06-2010
2010		
Oktober - december	'Hulp inschakelen, heb je zelf in de hand' ⁹	25-06-2011
2011		

⁴ https://www.huiselijkgeweld.nl/interventies/nieuws/2010/nieuwe_fase_publickscampagne_tegen_kindermishandeling

⁵ <https://www.huiselijkgeweld.nl/dossiers/huwelijksdwang>

⁶ <https://www.huiselijkgeweld.nl/doc/Methodebeschrijving-Your-Right-2Choose.pdf>

⁷ https://www.huiselijkgeweld.nl/nieuws/2012/220512_campagne-your-right-2choose-heropend

⁸ <https://www.huiselijkgeweld.nl/beleid/landelijk/evaluatie-van-de-publickscampagne-huiselijk-geweld-2009>

⁹ <https://www.huiselijkgeweld.nl/beleid/landelijk/evaluatie-van-de-publickscampagne-huiselijk-geweld-2010>

Vanaf april	Campagne 'Zet de meldcode op de agenda' ¹⁰	27-04-2011
November en december	Landelijke publiekscampagne huiselijk geweld 'Nu is het genoeg. Help jezelf, help de ander' ¹¹	21-07-2011
2012		
Zomer	Deelcampagne televisiespot 'Kindermishandeling stopt nooit vanzelf' ¹²	12-11-2012
Oktober 2012 - juni 2015	Voorlichtingscampagne 'Ouderen in veilige handen' ¹³¹⁴	31-03-2011 15-06-2012
Augustus 2012 t/m 2014	Rijksoverheidscampagne 'Een veilig thuis. Daar maak je je toch sterk voor?' ¹⁵ inclusief Televisiecampagne: 'Huiselijk geweld stopt nooit vanzelf'. ¹⁶	27-08-2012 12-11-2012
2016		
21 nov. - 18 dec.	Landelijke campagne 'Een veilig huis, daar maak je je toch sterk voor' ¹⁷¹⁸	06-06-2017
25 april	Landelijke campagne 'Trouwen tegen je wil' ¹⁹	25-04-2016
14 november	Campagne tegen kindermishandeling '#ikkijknietweg' ²⁰	14-11-2016
15 december	Campagne om financieel misbruik van ouderen tegen te gaan (i.s.m. banken) ²¹	15-12-2016

¹⁰ https://www.huiselijkgeweld.nl/nieuws/2011/270411_campagne-meldcode-huiselijk-geweld-van-start

¹¹ https://www.huiselijkgeweld.nl/nieuws/2011/210711_opnieuw-landelijke-campagne-huiselijk-geweld

¹² https://www.huiselijkgeweld.nl/nieuws/2012/121112_nieuwe-televisiecampagne-huiselijk-geweld

¹³ https://www.huiselijkgeweld.nl/nieuws/2011/310311_actieplan-tegen-ouderenmishandeling zie bijlage Actieplan 'Ouderen in veilige handen'

¹⁴ https://www.huiselijkgeweld.nl/nieuws/2012/150612_voorlichtingscampagne-ouderen-in-veilige-handen-van-start

¹⁵ https://www.huiselijkgeweld.nl/nieuws/2012/270812_nieuwe-campagne-tegen-geweld-in-huiselijke-kring

¹⁶ https://www.huiselijkgeweld.nl/nieuws/2012/121112_nieuwe-televisiecampagne-huiselijk-geweld

¹⁷ <https://www.huiselijkgeweld.nl/beleid/landelijk/publiekscampagne>

¹⁸ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/campagnes/documenten/rapporten/2017/06/06/eindrapportage-campagne-effectonderzoek-geweld-in-huiselijke-kring>

¹⁹ <https://www.huiselijkgeweld.nl/beleid/landelijk/publiekscampagne>

²⁰ <https://www.huiselijkgeweld.nl/nieuws/2016/campagne-ikkijknietweg>

²¹ https://www.huiselijkgeweld.nl/nieuws/2016/151216_van-rijn-start-campagne-tegengaan-financieel-misbruik-ouderen

Bijlage 3 Analyse van de opmerkingen van respondenten aan het eind van de vragenlijst

I. Opmerkingen van CBS-respondenten

Meer CBS-respondenten hebben opmerkingen gemaakt dan LISS-respondenten.

Niet van toepassing

105 respondenten geven aan dat deze vragenlijst niet op hen van toepassing is. Een groot deel van de mensen prijst zichzelf gelukkig met het gebrek aan geweld in hun leven. Anderen hielden het kort met 'n.v.t.' en een aantal respondenten betwijfelde of zij de juiste personen waren voor deelname aan het onderzoek.

Toelichting ervaring huiselijk geweld

Er wordt 41 keer een persoonlijke toelichting gegeven van het huiselijke geweld dat respondenten hebben meegemaakt of gepleegd. De opmerkingen variëren van aard, zo wordt er bijvoorbeeld genoemd dat het éénmalig was of nu gelukkig voorbij is, maar ook dat de pleger nog steeds niet is veroordeeld.

Opvoeding

Het komt negentien keer voor dat respondenten uitleggen dat de voorvallen opvoedkundig van aard waren. Een pedagogische tik, huisarrest, verbieden met iemand om te gaan en bij de arm pakken worden bijvoorbeeld genoemd. Bewegredenen zijn: het kind in het gareel houden, uit bescherming voor het kind, wegens het niet nakomen van afspraken of dat het normaal is. Respondenten die toelichtingen geven in verband met de opvoeding, zijn met name ouders, maar soms ook respondenten die terugblikken op het gedrag van de eigen ouders.

Andere veiligheid

Vijftien respondenten geven aan dat ze vragen(lijsten) missen die gericht zijn op de veiligheid buitenshuis, bijvoorbeeld op straat of in burenruzies. De naam van de desbetreffende vragenlijst 'Persoonlijke Veiligheid' kan ervoor zorgen dat sommige respondenten andere verwachtingen hebben over de aard van de vragen.

Negatieve uitlatingen vragen

45 respondenten laten zich negatief uit over de vragenlijst. Zeven daarvan vinden de herinneringen per brief of telefoon opdringerig. Vier respondenten vinden de vragen ongepast of ongewenst. Het overige deel noemt de vragen onzinnig, raar, geld- of tijdverspilling.

Hoeft niet altijd ernstig te zijn

Tien respondenten noemen dat de voorvallen niet altijd onder huiselijk geweld vallen vanwege de intenties en de ernst. Stoeien, plagen en ruzietjes tussen broers en zussen worden daarbij als voorbeelden genoemd. Een aantal respondenten vraagt zich af hoe het gooien van een voorwerp wordt bedoeld. Zij leggen hierbij uit dat zij dit niet kwaad bedoelen, maar bijvoorbeeld deden omdat de ander het voorwerp nodig had. Een andere respondent geeft aan dat iedereen wel eens een partner of een kind knijpt of duwt, dat dit niets bijdraagt aan het onderzoek.

Goede vragenlijst

Acht respondenten geven complimenten over de vragenlijst. Mensen vonden de vragenlijst duidelijk, gedetailleerd en/of ze vonden het onderwerp onderzoek waardig. Eén respondent noemde de papieren vragenlijst prettig.

Opmerkingen over de opzet van de vragenlijst

- Bij een aantal vragen zou het prettig zijn om een toelichting te kunnen geven, om zo de situatie beter te kunnen schetsen. Een contextbeschrijving bij sommige vragen wordt ook gewaardeerd.
- De vragenlijst is uitgebreid, dit was niet altijd bevorderlijk voor de bereidheid tot deelname.
- De vragen over psychisch geweld zijn niet concreet genoeg. Sommige uitingsvormen ontbreken, zoals chanteren en manipuleren.
- In de begeleidende brief staat dat slechts een klein aantal mensen is gevraagd mee te doen aan het onderzoek. Dit roept bij sommige respondenten de vraag op waarom specifiek zij zijn benaderd. Anderen betwijfelen hierom de generaliseerbaarheid van de resultaten.
- De vragenlijst is voor sommigen confronterend. Een duidelijkere aankondiging van de hevigheid van de vragen kan hierbij helpen. Voor sommige respondenten haalden de vragen trauma's of nare herinneringen naar boven. Ze hadden daarom aan het begin willen weten dat de verdiepende vragen alleen over de afgelopen vijf jaar gaan.
- Een aantal respondenten vraagt zich af in hoeverre de echte slachtoffers en plegers van huiselijk geweld worden bereikt met een dergelijk onderzoek en in hoeverre mensen eerlijk

antwoord geven. Een vertekening van de resultaten wordt hierbij verscheidene keren genoemd.

- Voor vragen over plegerschap is de optie 'nooit overkomen' niet correct, dit moet zijn 'nooit gedaan'.

II. Opmerkingen van LISS-respondenten

Opleiding

Er zijn 20 opmerkingen gemaakt over de invulmogelijkheden bij opleiding. De opleidingscategorieën bevatten de hedendaagse opleidingen en vooral ouderen weten niet welke opleiding zij nu in moeten vullen. Respondenten hadden moeite met categorieën vinden voor: MMS, Kweekschool, Mulo, HBS, avondstudie en Ulo. Verder ondervonden respondenten moeite met het invullen van de volgende opleidingen: HBO met bachelor, een HBO opleiding die niet in het rijtje stond, Kunstacademie, verpleegkundige, de VVV gidsenopleiding, 3-jarige HBO opleiding en een middenstandsdiploma.

Toelichting ervaring huiselijk geweld

Dertig respondenten geven een persoonlijke toelichting over het huiselijk geweld waar zij betrokken bij zijn geweest. Twee respondenten noemen dat dementie meespeelde. Anderen vertellen over een specifieke gebeurtenis, over het strafproces, dat het lang geleden is gebeurd, over de grote impact die het heeft (gehad) op hun leven.

Hoeft niet altijd ernstig te zijn

Vijf respondenten geven aan dat *bespotten en kleineren* niet altijd ernstig hoeft te zijn. Het kan ook plagerig bedoeld zijn en de impact is afhankelijk van de manier waarop een pleger het bedoelt en een slachtoffer het ontvangt. Dat geldt ook voor *het dreigen de relatie te verbreken*: twee respondenten geven aan dat dit niet per se onveilig hoeft te zijn. Tenslotte geeft een respondent aan dat ook *stompen* niet per se gewelddadig hoeft te zijn, tenzij het opzettelijk, hard en kwaad bedoeld is.

Vervelende, rare of nare vragen

Drie respondenten vinden de vragen raar. Tien respondenten vonden de vragenlijst moeilijk, confronterend of onplezierig. Vijf respondenten vonden een vragenlijst over dit onderwerp ongepast of ronduit ongehoord.

Kindertijd respondent

Voor veel respondenten was het onduidelijk of de vragen ook over de kindertijd van de respondent ging. De een heeft aangenomen dat het alleen over de volwassen leeftijd ging, de ander dat het ook over de jeugd van de respondent ging. Daarbij refereren zij bijvoorbeeld aan voorvallen waarin zij *iemand aan de haren trokken of schopten* als kind. En veel onduidelijkheid daarbinnen betrof of ruzies tussen broers en zussen in de kindertijd ook meetelden in de studie. Veertien respondenten maken melding van voorvallen tussen boers en zussen en een deel daarvan heeft daarover gerapporteerd in het onderzoek en een deel niet.

Opvoeding

Vijftien respondenten geven aan dat voorvallen als *verbieden uit te gaan, 'slaan' en het voortdurend in de gaten houden* hebben plaatsgevonden maar als elementen van In de opvoeding plaats van huiselijk geweld. Zo geven twee respondenten als voorbeeld dat een kind met psychische problemen voortdurend in de gaten gehouden werd om te voorkomen dat het kind in een onveilige situatie terecht kwam.

Gelukkig geen ervaring

38 respondenten geven aan dat zij geen geweld ooit hebben meegemaakt en een groot deel daarvan prijst zichzelf gelukkig dat dit het geval is.

Vijf respondenten geven aan dat zij alleenstaand zijn en vinden de vragenlijst daarom niet van toepassing.

Missende antwoordmogelijkheden

Drie respondenten hadden graag de optie *Niet van Toepassing* gezien in het onderzoek. Daarnaast is een aantal antwoordcategorieën genoemd dat gemist werd:

- Als reden voor voorvallen: omdat je bang bent of uit zelfverdediging (2x genoemd), discriminatie, eerwraak.
- Als plegger van het voorval: loverboy, burens, schoonfamilie.
- Als mogelijke voorvallen: dreigen met mishandeling huisdier als psychische mishandeling, date-rape, verbale bedreigingen, stalken.

- Als mogelijk iemand om mee te praten: psychotherapeut en Sensor in plaats van Korrelatie: Sensor is 24/7 bereikbaar.

Een andere situatie die niet is uitgevraagd: wanneer je ex-partner je kinderen mishandelt.

Algemene opmerkingen over de opzet van de vragenlijst:

- De vervolgvragen sluiten soms niet aan: bijvoorbeeld dreigen de relatie verbreken: heb je aangifte gedaan? Of ben je hiervoor naar de huisarts geweest?
- Lastig verschil: seks opgedrongen of gedwongen tot seksuele handelingen
- Dat het over de huiselijke kring ging raakte in het begin ondergesneeuwd
- *Ander psychisch geweld* is te vaag
- Te zwart-wit en te weinig nuance
- Vraagstelling onduidelijk voor mensen die niet zo goed Nederlands kunnen of een lage opleiding hebben gehad
- Liever alleen maar ja/nee antwoorden.

Positieve punten en tips van respondenten

- Zeven respondenten geven aan dat het fijn is dat onderaan de enquête telefoonnummers staan van hulpdiensten. Tip: ook waarschuwen aan het begin dat het heftige vragen zijn.
- Twee respondent vragen zich af of een dergelijke vragenlijst eerlijk ingevuld wordt door betrokkenen
- Een voortgangsbalkje zou fijn zijn.
- De stap tussen enkele keren en 1-3 keer per maand is te groot. Een aantal keer per jaar zou daar tussen moeten.
- Wellicht zijn schaalvragen meer op zijn plaats: (1= niks aan de hand 10= trauma opgelopen).

Bijlage 4 Populatieschattingen prevalentie slachtofferschap

Tabel 1 Populatieschatting prevalentie slachtofferschap van huiselijk geweld in de afgelopen 5 jaar gedifferentieerd naar sekse

	Percentage				Aantal ⁱ			
	Vrouw (n=3465)	95% B.I.	Man (n=3370)	95% B.I.	Vrouw (6.945.882)	95% B.I.	Man (6.731.527)	95% B.I.
<i>Iemand dreigde u lichamelijk pijn te doen</i>	2,8	2,3-3,3	2,1	1,6-2,6	194.485	156.330 – 232.639	141.362	108.774 – 173.950
<i>Een voorwerp naar u werd gegooid</i>	2,3	1,8-2,8	2,1	1,6-2,6	159.755	125.086 – 194.424	141.362	108.774 – 173.950
<i>Werd geslagen met een voorwerp</i>	0,4	0,2-0,6	0,4	0,2-0,6	27.784	13.186 – 42.381	26.926	12.581 – 41.272
<i>Op een pijnlijke of angstaanjagende wijze bent geduwd of gegrepen, uw arm is omgedraaid of u aan uw haar bent getrokken</i>	2,8*	2,3-3,3	0,8	0,5-0,11	194.485	156.330 – 232.639	53.852	33.605 – 74.099
<i>Bent geslagen, geschopt, gebeten of gestompt</i>	2,2	1,7-2,7	1,8	1,4-2,2	152.809	118.885 – 186.734	121.167	90.951 – 151.384
<i>Is geprobeerd u te verstikken, te wurgen of te branden</i>	0,5**	0,3-0,7	0,1	0,0-0,2	34.729	18.417 – 51.042	6.732	0 – 13.915
<i>Bent bedreigd met een mes of een wapen</i>	0,3	0,1-0,5	0,7***	0,4-1,0	20.838	8.189 – 33.486	47.121	28.172 – 66.069
<i>Bent verwond met een mes of een wapen</i>	0,0		0,1	0-0,2	0		6.732	0 – 13.915
<i>Een andere vorm van lichamelijk geweld</i>	0,8	0,5-0,11	0,5	0,3-0,7	55.567	34.964 – 76.170	33.658	17.627 – 49.688
<i>Bent verkracht</i>	0,3**	0,1-0,5	0,0		20.838	8.189 – 33.486	0	
<i>Is geprobeerd u seks op te dringen</i>	1,4*	1,0-1,8	0,3	0,1-0,5	97.242	70.070 – 124.415	20.195	8.133 – 34.170
<i>Door uw huidige of ex-partner of ex-echtgeno(o)t(e) bent gedwongen seksuele handelingen te verrichten</i>	0,6*	0,3-0,9	0,0		41.675	23.815 – 59.536	0	
<i>Een andere vorm van seksueel geweld</i>	0,5*	0,3-0,7	0,0		34.729	18.417 – 51.042	0	

<i>Totaal recent geweld (2016 en/of 2017)</i>	3,1	2,5-3,7	2,3	1,8-2,8	215.322	175.238 – 255.407	154.825	120.756 – 188.895
<i>Totaal lichamelijk geweld</i>	5,4	4,7-6,1	4,5	3,8-5,2	375.078	322.805 – 427.350	302.919	267.925 – 366.621
<i>Totaal seksueel geweld</i>	1,8*	1,4-2,2	0,3	0,1-0,5	125.026	94.277 – 155.774	20.195	8.133 – 34.170
<i>Totaal huiselijk geweld</i>	6,2**	5,4-7,0	4,7	4,0-5,4	430.645	374.871 – 486.418	316.382	280.994 – 381.754

ⁱBron: CBS, bevolkingsaantallen van de bevolking van 18 jaar en ouder op 1 januari 2017

* χ^2 , p-value $\leq$ .001.

** χ^2 , p-value $\leq$ .01.

*** χ^2 , p-value $\leq$ .05.

Tabel 2 Populatieschatting geweld per plegersgroep, in de afgelopen 5 jaar gedifferentieerd naar sekse

	Percentage				Aantal ⁱ			
	Vrouw (n=3465)	95% B.I	Man (n=3370 109109)	95% B.I	Vrouw (6.945.882)	95% B.I	Man (6.731.527)	95% B.I
<i>Totaal (ex-)partnergeweld</i>	4,0*	3,4-4,7	2,0	1,5-2,5	277.835	232.514 – 323.156	138.918	106.086 – 171.750
<i>Totaal geweld door (stief)ouders</i>	0,8	0,4-1,0	0,4	0,2-0,6	55.567	34.964 – 76.170	27.784	12.981 – 42.586
<i>Totaal geweld door broers/zussen</i>	0,7	0,4-1,0	0,7	0,4-0,9	48.621	29.339 – 67.903	48.621	29.069 – 68.173
<i>Totaal geweld door (stief)kinderen</i>	0,3	0,1-0,5	0,3	0,1-0,5	20.838	8.189 – 33.486	20.838	8.012 – 33.663
<i>Totaal geweld door overige familieleden</i>	0,1	0,0-0,2	0,2	0,0-0,4	6946	0-14.256	13.892	3.414 – 24.369
<i>Totaal geweld door huisvrienden e.d.</i>	0,6	0,03-0,9	0,9	0,6-1,2	41.675	23.815 – 59.536	62.513	40.365 – 84.661

ⁱBron: CBS, bevolkingsaantallen van de bevolking van 18 jaar en ouder op 1 januari 2017

* χ^2 , p-value $\leq$ .001

Tabel 3 Populatieschatting frequentie huiselijk geweld in de afgelopen 5 jaar gedifferentieerd naar sekse

	Percentage				Aantal ⁱ			
	Vrouw (n=3369)	95% B.I.	Man (n=3465)	95% B.I.	Vrouw (6.945.882)	95% B.I.	Man (6.731.527)	95% B.I.
<i>Niet-incidenteel geweld (enkele malen, maandelijks, wekelijks, dagelijks)</i>	3,6	3,0-4,2	2,2	1,7-2,7	250.052	206.358 – 293.746	148.094	120.676 – 189.547
<i>Structureel (maandelijks, wekelijks en dagelijks)</i>	1,4*	1,0-1,8	0,4	0,2-0,6	97.242	69.685 – 124.800	26.926	23.601 – 32.802

ⁱBron: CBS, bevolkingsaantallen van de bevolking van 18 jaar en ouder op 1 januari 2017

* χ^2 , p-value $\leq$ .001.

Tabel 4 Populatieschatting frequentie (ex-)partnergeweld in de afgelopen 5 jaar gedifferentieerd naar sekse

	Percentage				Aantal ⁱ			
	Vrouw (n=3369)	95% B.I.	Man (n=3465)	95% B.I.	Vrouw (6.945.882)	95% B.I.	Man (6.731.527)	95% B.I.
<i>Niet-incidenteel geweld (enkele malen, maandelijks, wekelijks, dagelijks)</i>	2,6	2,1-3,1	1,2	0,8-1,6	180.593	143.268 – 217.918	80.778	60.708 – 110.169
<i>Structureel (maandelijks, wekelijks en dagelijks)*</i>	1,1*	0,7-1,5	0,2	0,1-0,3	76.405	51.941 – 100.869	13.463	3.715 – 23.589

ⁱBron: CBS, bevolkingsaantallen van de bevolking van 18 jaar en ouder op 1 januari 2017

* χ^2 , p-value $\leq$ .001.

Bijlage 5 Vragenlijst Persoonlijke Veiligheid

Persoonlijke

Veiligheid

2017

999000

Voor u gaat invullen ...

Bedankt dat u wilt meewerken aan het onderzoek Persoonlijke Veiligheid 2017.

ENKELE AANDACHTSPUNTEN:

- De vragenlijst mag alleen worden ingevuld door de persoon aan wie de brief gericht is.
- Wij zijn geïnteresseerd in UW mening en ervaringen. Als u twijfelt over een antwoord, probeer dan toch de antwoordmogelijkheid te kiezen die het beste bij uw situatie of mening past.

AANWIJZIGINGEN VOOR HET INVULLEN VAN DE VRAGENLIJST:

- Bij de vragen in deze vragenlijst kunt u telkens maar voor één antwoord kiezen, tenzij bij de vraag staat aangegeven dat er meer antwoorden mogelijk zijn.
- U kunt antwoorden door het vakje voor het door u gekozen antwoord aan te kruisen of door het antwoord in de aangegeven ruimte in te vullen.
- Als u uw antwoord wilt corrigeren, maak dan het verkeerde hokje helemaal zwart en kruis het goede hokje aan .
- Soms kunt u één of meerdere vragen overslaan. Als dit het geval is staat achter het door u aangekruiste antwoord naar welke vraag u mag gaan.

ALS U KLAAR BENT MET INVULLEN:

Kunt u de vragenlijst kosteloos terugsturen met behulp van de bijgesloten retourenvelop.

1 Persoonsgegevens

De Nederlandse overheid vindt persoonlijke veiligheid een belangrijk onderwerp en wil daarom weten of mensen situaties hebben meegemaakt die hun persoonlijke veiligheid hebben aangetast. Daarom willen wij u een aantal vragen voorleggen om te kijken of u misschien zelf zo'n situatie hebt meegemaakt.

Uw antwoorden worden volstrekt vertrouwelijk behandeld en van de resultaten van het onderzoek wordt op zo'n manier verslag uitgebracht dat niet te achterhalen is wie de antwoorden heeft gegeven.

In dit onderzoek richten we ons op voorvallen, die zich hebben voorgedaan in uw huiselijke kring door toedoen van uw (ex-) partner of (ex-) echtgeno(o)t(e), uw kind(eren), een familielid, een huisgenoot of een huisvriend(in). Het gaat er dus om wie de pleger was, **het voorval hoeft dus niet per se bij u thuis te zijn gebeurd.**

We beginnen met een paar vragen over uzelf.

1 Wat is uw geslacht?

- Man
 Vrouw

2 Wat is uw geboortedatum?

dag maand jaar

3 Voor welke opleiding(en) heeft u het diploma behaald?

U kunt meerdere antwoorden kiezen.

☐ Lagere school/basisschool	☐ Mbo-4 (of mbo voor 1998)/mts/meao
☐ Vbo/lbo/lts/leao/huishoudschool/ambachtsschool	☐ Propedeuse (hbo of universiteit)
☐ Vmbo: basis of kaderberoepsgericht	☐ Hbo-associate degree/korte hbo-opleiding
☐ Vmbo: theoretische of gemengde leerweg/mavo/(m)ulo	☐ Hbo-bachelor (hbo oude stijl)/hts/heao
☐ Havo of vwo onderbouw (geen diploma, wel overgegaan naar de 4de klas)	☐ Hbo-master/post-hbo-opleiding
☐ Havo of vwo bovenbouw (diploma)/mms/hbs	☐ Universitaire bachelor/kandidaats
☐ Mbo-1/entreeopleiding/praktijkonderwijs	☐ Universitaire master/doctoraal/post-doctoraal/promotieonderzoek (PHD)
☐ Mbo-2/kmbo	☐ Geen van deze
☐ Mbo-3/leerlingwezen/middenstandsdiploma	

2 Slachtofferschap 1

1a Kunt u aangeven of u in uw huiselijke kring wel eens bent **BESPOT OF GEKLEINEERD**?

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 2a, pag 5
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 2a, pag 5
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 2a, pag 5
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 2a, pag 5	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 2a, pag 5

1b Kunt u aangeven wie de dader was van dit voorval? **Let op: er is slechts één antwoord mogelijk!**

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had **op het moment van het voorval**.

Waren er meerdere daders? Kruis **hier** dan het vakje aan met de dader die dit het **vaakst** deed. Bij vraag 1e kunt u nog een andere dader noteren.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 2a, pag 5
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

1c Kunt u aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

1d Kunt u aangeven waarom, volgens u, deze persoon tot deze daden kwam? **Meerdere antwoorden mogelijk.**

☐ Het zit in zijn/haar karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en een ander of anderen	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Hij/zij vindt dit normaal	☐ Jaloezie van de dader	☐ Iets anders
☐ Hij/zij heeft al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van uzelf	☐ Geen duidelijke reden
☐ Psychische problemen van de dader	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van de dader	☐ Weet niet
☐ Alcoholgebruik van de dader	☐ De dader vond dat ik het verdiende	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Druggebruik van de dader		
☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en u		

1e Waren er meerdere daders? U kunt hier de dader invullen die na de 1^e dader het voorval het vaakst pleegde. (Zie antwoordmogelijkheden vraag 1b: bijvoorbeeld echtgenoot of vader of zus).

Er was geen andere dader → Ga naar vraag 2a, pag 5

1f Kunt u voor de tweede dader aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2 Slachtofferschap 2

2a Kunt u aangeven of u in uw huiselijke kring wel eens VOORTDUREND IN DE GATEN WERD GEHOUDEN OF GEVOLGD?

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 3a, pag 6
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 3a, pag 6
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 3a, pag 6
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 3a, pag 6	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 3a, pag 6

2b Kunt u aangeven wie de dader was van dit voorval? Let op: er is slechts één antwoord mogelijk!

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had op het moment van het voorval.

Waren er meerdere daders? Kruis hier dan het vakje aan met de dader die dit het vaakst deed. Bij vraag 2c kunt u nog een andere dader noteren.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 3a, pag 6
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

2c Kunt u aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2d Kunt u aangeven waarom, volgens u, deze persoon tot deze daden kwam? Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in zijn/haar karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en een ander of anderen	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Hij/zij vindt dit normaal	☐ Jaloezie van de dader	☐ Iets anders
☐ Hij/zij heeft al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van uzelf	☐ Geen duidelijke reden
☐ Psychische problemen van de dader	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van de dader	☐ Weet niet
☐ Alcoholgebruik van de dader	☐ De dader vond dat ik het verdiende	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Druggebruik van de dader		
☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en u		

2e Waren er meerdere daders? U kunt hier de dader invullen die na de 1^e dader het voorval het vaakst pleegde. (Zie antwoordmogelijkheden vraag 2b: bijvoorbeeld echtgenoot of vader of zus).

-
- Er was geen andere dader → Ga naar vraag 3a, pag 6

2f Kunt u voor de tweede dader aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2 Slachtofferschap 3

3a Kunt u aangeven of u in uw huiselijke kring wel eens NIET MOCHT UITGAAN?

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 4a, pag 7
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 4a, pag 7
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 4a, pag 7
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 4a, pag 7	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 4a, pag 7

3b Kunt u aangeven wie de dader was van dit voorval? Let op: er is slechts één antwoord mogelijk!

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had **op het moment van het voorval**.

Waren er meerdere daders? Kruis **hier** dan het vakje aan met de dader die dit het **vaakst** deed. Bij vraag 3e kunt u nog een andere dader noteren.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 4a, pag 7
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

3c Kunt u aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

3d Kunt u aangeven waarom, volgens u, deze persoon tot deze daden kwam? *Meerdere antwoorden mogelijk.*

☐ Het zit in zijn/haar karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en een ander of anderen	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Hij/zij vindt dit normaal	☐ Jaloezie van de dader	☐ Iets anders
☐ Hij/zij heeft al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van uzelf	☐ Geen duidelijke reden
☐ Psychische problemen van de dader	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van de dader	☐ Weet niet
☐ Alcoholgebruik van de dader	☐ De dader vond dat ik het verdiende	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Druggebruik van de dader		
☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en u		

3e Waren er meerdere daders? U kunt hier de dader invullen die na de 1^e dader het voorval het vaakst pleegde. (Zie antwoordmogelijkheden vraag 3b: bijvoorbeeld echtgenoot of vader of zus).

-
- Er was geen andere dader → Ga naar vraag 4a, pag 7

3f Kunt u voor de tweede dader aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2 Slachtofferschap 4

4a Kunt u aangeven of u in uw huiselijke kring wel eens NIET MOCHT PRATEN MET ANDEREN OP FEESTJES?

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 5a, pag 8
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 5a, pag 8
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 5a, pag 8
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 5a, pag 8	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 5a, pag 8

4b Kunt u aangeven wie de dader was van dit voorval? Let op: er is slechts één antwoord mogelijk!

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had **op het moment van het voorval**.

Waren er meerdere daders? Kruis **hier** dan het vakje aan met de dader die dit het **vaakst** deed. Bij vraag 4e kunt u nog een andere dader noteren.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 5a, pag 8
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

4c Kunt u aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

4d Kunt u aangeven waarom, volgens u, deze persoon tot deze daden kwam? Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in zijn/haar karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en een ander of anderen	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Hij/zij vindt dit normaal	☐ Jaloezie van de dader	☐ Iets anders
☐ Hij/zij heeft al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van uzelf	☐ Geen duidelijke reden
☐ Psychische problemen van de dader	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van de dader	☐ Weet niet
☐ Alcoholgebruik van de dader	☐ De dader vond dat ik het verdiende	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Druggebruik van de dader		
☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en u		

4e Waren er meerdere daders? U kunt hier de dader invullen die na de 1^e dader het voorval het vaakst pleegde. (Zie antwoordmogelijkheden vraag 4b: bijvoorbeeld echtgenoot of vader of zus).

Er was geen andere dader → Ga naar vraag 5a, pag 8

4f Kunt u voor de tweede dader aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2 Slachtofferschap 5

5a Kunt u aangeven of u in uw huiselijke kring wel eens GEEN AFSpraak MOCHT MAKEN MET IEMAND?

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 6a, pag 9
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 6a, pag 9
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 6a, pag 9
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 6a, pag 9	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 6a, pag 9

5b Kunt u aangeven wie de dader was van dit voorval? Let op: er is slechts één antwoord mogelijk!

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had **op het moment van het voorval**.

Waren er meerdere daders? Kruis **hier** dan het vakje aan met de dader die dit het **vaakst** deed. Bij vraag 5c kunt u nog een andere dader noteren.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 6a, pag 9
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

5c Kunt u aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

5d Kunt u aangeven waarom, volgens u, deze persoon tot deze daden kwam? Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in zijn/haar karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en een ander of anderen	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Hij/zij vindt dit normaal	☐ Jaloezie van de dader	☐ Iets anders
☐ Hij/zij heeft al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van uzelf	☐ Geen duidelijke reden
☐ Psychische problemen van de dader	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van de dader	☐ Weet niet
☐ Alcoholgebruik van de dader	☐ De dader vond dat ik het verdiende	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Druggebruik van de dader		
☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en u		

5e Waren er meerdere daders? U kunt hier de dader invullen die na de 1^e dader het voorval het vaakst pleegde. (Zie antwoordmogelijkheden vraag 5b: bijvoorbeeld echtgenoot of vader of zus).

Er was geen andere dader → Ga naar vraag 6a, pag 9

5f Kunt u voor de tweede dader aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2 Slachtofferschap 6

6a Kunt u aangeven of in uw huiselijke kring wel eens IEMAND MET OPZET SPULLEN VAN U HEEFT KAPOT GEMAAKT OF VERNIELD?

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 7a, pag 10
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 7a, pag 10
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 7a, pag 10
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 7a, pag 10	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 7a, pag 10

6b Kunt u aangeven wie de dader was van dit voorval? Let op: er is slechts één antwoord mogelijk!

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had **op het moment van het voorval**.

Waren er meerdere daders? Kruis **hier** dan het vakje aan met de dader die dit het **vaakst** deed. Bij vraag 6e kunt u nog een andere dader noteren.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 7a, pag 10
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

6c Kunt u aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

6d Kunt u aangeven waarom, volgens u, deze persoon tot deze daden kwam? Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in zijn/haar karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en een ander of anderen	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Hij/zij vindt dit normaal	☐ Jaloezie van de dader	☐ Iets anders
☐ Hij/zij heeft al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van uzelf	☐ Geen duidelijke reden
☐ Psychische problemen van de dader	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van de dader	☐ Weet niet
☐ Alcoholgebruik van de dader	☐ De dader vond dat ik het verdiende	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Druggebruik van de dader		
☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en u		

6e Waren er meerdere daders? U kunt hier de dader invullen die na de 1^e dader het voorval het vaakst pleegde. (Zie antwoordmogelijkheden vraag 6b: bijvoorbeeld echtgenoot of vader of zus).

Er was geen andere dader → Ga naar vraag 7a, pag 10

6f Kunt u voor de tweede dader aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2 Slachtofferschap 7

7a Kunt u aangeven of in uw huiselijke kring UW HUIDIGE OF EX-PARTNER OF EX-ECHTGENO(O)T(E) WEL EENS DREIGDE DE RELATIE TE VERBREKEN?

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 8a, pag 11
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 8a, pag 11
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 8a, pag 11
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 8a, pag 11	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 8a, pag 11

7b Kunt u aangeven wie de dader was van dit voorval? Let op: er is slechts één antwoord mogelijk!

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had **op het moment van het voorval**.

Waren er meerdere daders? Kruis **hier** dan het vakje aan met de dader die dit het **vaakst** deed. Bij vraag 7e kunt u nog een andere dader noteren.

- Partner (man) of echtgenoot
 Partner (vrouw) of echtgenote
 Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 8a, pag 11

7c Kunt u aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

7d Kunt u aangeven waarom, volgens u, deze persoon tot deze daden kwam?

Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in zijn/haar karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en een ander of anderen	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal iets anders
☐ Hij/zij vindt dit normaal	☐ Jaloezie van de dader	☐ Geen duidelijke reden
☐ Hij/zij heeft al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van uzelf	☐ Weet niet
☐ Psychische problemen van de dader	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van de dader	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Alcoholgebruik van de dader	☐ De dader vond dat ik het verdiende	
☐ Druggebruik van de dader		
☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en u		

7e Waren er meerdere daders? U kunt hier de dader invullen die na de 1^e dader het voorval het vaakst pleegde.

(Zie antwoordmogelijkheden vraag 7b: bijvoorbeeld echtgenoot of vader of zus).

Er was geen andere dader → Ga naar vraag 8a, pag 11

7f Kunt u voor de tweede dader aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2 Slachtofferschap 8

8a Kunt u aangeven of u in uw huiselijke kring wel eens met een ANDERE VORM VAN PSYCHISCH GEWELD te maken heeft gehad?

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 9a, pag 12
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 9a, pag 12
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 9a, pag 12
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 9a, pag 12	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 9a, pag 12

8b Kunt u aangeven wie de dader was van dit voorval? Let op: er is slechts één antwoord mogelijk!

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had **op het moment van het voorval**.

Waren er meerdere daders? Kruis **hier** dan het vakje aan met de dader die dit het **vaakst** deed. Bij vraag 8e kunt u nog een andere dader noteren.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 9a, pag 12
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

8c Kunt u aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

8d Kunt u aangeven waarom, volgens u, deze persoon tot deze daden kwam? Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in zijn/haar karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en een ander of anderen	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Hij/zij vindt dit normaal	☐ Jaloezie van de dader	☐ Iets anders
☐ Hij/zij heeft al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van uzelf	☐ Geen duidelijke reden
☐ Psychische problemen van de dader	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van de dader	☐ Weet niet
☐ Alcoholgebruik van de dader	☐ De dader vond dat ik het verdiende	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Druggebruik van de dader		
☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en u		

8e Waren er meerdere daders? U kunt hier de dader invullen die na de 1^e dader het voorval het vaakst pleegde. (Zie antwoordmogelijkheden vraag 8b: bijvoorbeeld echtgenoot of vader of zus).

Er was geen andere dader → Ga naar vraag 9a, pag 12

8f Kunt u voor de tweede dader aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2 Slachtofferschap 9

9a Kunt u aangeven of in uw huiselijke kring wel eens IEMAND DREIGDE U LICHAMELIJK PIJN TE DOEN?

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 10a, pag 13
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 10a, pag 13
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 10a, pag 13
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 10a, pag 13	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 10a, pag 13

9b Kunt u aangeven wie de dader was van dit voorval? Let op: er is slechts één antwoord mogelijk!

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had **op het moment van het voorval**.

Waren er meerdere daders? Kruis **hier** dan het vakje aan met de dader die dit het **vaakst** deed. Bij vraag 9e kunt u nog een andere dader noteren.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 10a, pag 13
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

9c Kunt u aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

9d Kunt u aangeven waarom, volgens u, deze persoon tot deze daden kwam? Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in zijn/haar karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en een ander of anderen	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Hij/zij vindt dit normaal	☐ Jaloezie van de dader	☐ Iets anders
☐ Hij/zij heeft al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van uzelf	☐ Geen duidelijke reden
☐ Psychische problemen van de dader	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van de dader	☐ Weet niet
☐ Alcoholgebruik van de dader	☐ De dader vond dat ik het verdiende	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Druggebruik van de dader		
☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en u		

9e Waren er meerdere daders? U kunt hier de dader invullen die na de 1^e dader het voorval het vaakst pleegde. (Zie antwoordmogelijkheden vraag 9b: bijvoorbeeld echtgenoot of vader of zus).

Er was geen andere dader → Ga naar vraag 10a, pag 13

9f Kunt u voor de tweede dader aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2 Slachtofferschap 10

10a Kunt u aangeven of in uw huiselijke kring wel eens EEN VOORWERP NAAR U WERD GEGOOID?

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 11a, pag 14
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 11a, pag 14
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 11a, pag 14
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 11a, pag 14	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 11a, pag 14

10b Kunt u aangeven wie de dader was van dit voorval? Let op: er is slechts één antwoord mogelijk!

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had **op het moment van het voorval**.

Waren er meerdere daders? Kruis **hier** dan het vakje aan met de dader die dit het **vaakst** deed. Bij vraag 10e kunt u nog een andere dader noteren.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 11a, pag 14
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

10c Kunt u aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

10d Kunt u aangeven waarom, volgens u, deze persoon tot deze daden kwam? Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in zijn/haar karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en een ander of anderen	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Hij/zij vindt dit normaal	☐ Jaloezie van de dader	☐ Iets anders
☐ Hij/zij heeft al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van uzelf	☐ Geen duidelijke reden
☐ Psychische problemen van de dader	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van de dader	☐ Weet niet
☐ Alcoholgebruik van de dader	☐ De dader vond dat ik het verdiende	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Druggebruik van de dader		
☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en u		

10e Waren er meerdere daders? U kunt hier de dader invullen die na de 1^e dader het voorval het vaakst pleegde.

(Zie antwoordmogelijkheden vraag 10b: bijvoorbeeld echtgenoot of vader of zus).

-
- Er was geen andere dader → Ga naar vraag 11a, pag 14

10f Kunt u voor de tweede dader aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2 Slachtofferschap 11

11a Kunt u aangeven of u in uw huiselijke kring wel eens WERD GESLAGEN MET EEN VOORWERP?

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 12a, pag 15
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 12a, pag 15
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 12a, pag 15
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 12a, pag 15	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 12a, pag 15

11b Kunt u aangeven wie de dader was van dit voorval? Let op: er is slechts één antwoord mogelijk!

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had op het moment van het voorval.

Waren er meerdere daders? Kruis hier dan het vakje aan met de dader die dit het vaakst deed. Bij vraag 11e kunt u nog een andere dader noteren.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 12a, pag 15
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

11c Kunt u aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

11d Kunt u aangeven waarom, volgens u, deze persoon tot deze daden kwam? Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in zijn/haar karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en een ander of anderen	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Hij/zij vindt dit normaal	☐ Jaloezie van de dader	☐ Iets anders
☐ Hij/zij heeft al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van uzelf	☐ Geen duidelijke reden
☐ Psychische problemen van de dader	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van de dader	☐ Weet niet
☐ Alcoholgebruik van de dader	☐ De dader vond dat ik het verdiende	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Druggebruik van de dader		
☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en u		

11e Waren er meerdere daders? U kunt hier de dader invullen die na de 1^e dader het voorval het vaakst pleegde. (Zie antwoordmogelijkheden vraag 11b: bijvoorbeeld echtgenoot of vader of zus).

Er was geen andere dader → Ga naar vraag 12a, pag 15

11f Kunt u voor de tweede dader aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2 Slachtofferschap 12

12a Kunt u aangeven of u in uw huiselijke kring wel eens **OP EEN PIJNLIJKE OF ANGSTAANJAGENDE WIJZE BENT GEDUWD OF GEGREPEN, UW ARM IS OMGEDRAAID OF U AAN UW HAAR BENT GETROKKEN**? Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 13a, pag 16
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 13a, pag 16
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 13a, pag 16
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 13a, pag 16	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 13a, pag 16

12b Kunt u aangeven wie de dader was van dit voorval? **Let op: er is slechts één antwoord mogelijk!**

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had **op het moment van het voorval**.

Waren er meerdere daders? Kruis **hier** dan het vakje aan met de dader die dit het **vaakst** deed. Bij vraag 12e kunt u nog een andere dader noteren.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 13a, pag 16
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

12c Kunt u aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

12d Kunt u aangeven waarom, volgens u, deze persoon tot deze daden kwam? **Meerdere antwoorden mogelijk.**

☐ Het zit in zijn/haar karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en een ander of anderen	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Hij/zij vindt dit normaal	☐ Jaloezie van de dader	☐ Iets anders
☐ Hij/zij heeft al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van uzelf	☐ Geen duidelijke reden
☐ Psychische problemen van de dader	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van de dader	☐ Weet niet
☐ Alcoholgebruik van de dader	☐ De dader vond dat ik het verdiende	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Druggebruik van de dader		
☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en u		

12e Waren er meerdere daders? U kunt hier de dader invullen die **na de 1^e dader** het voorval het vaakst pleegde. (Zie antwoordmogelijkheden vraag 12b: bijvoorbeeld echtgenoot of vader of zus).

Er was geen andere dader → Ga naar vraag 13a, pag 16

12f Kunt u voor de tweede dader aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2 Slachtofferschap 13

13a Kunt u aangeven of u in uw huiselijke kring wel eens BENT GESLAGEN, GESCHOPT, GEBETEN OF GESTOMPT?

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 14a, pag 17
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 14a, pag 17
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 14a, pag 17
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 14a, pag 17	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 14a, pag 17

13b Kunt u aangeven wie de dader was van dit voorval? Let op: er is slechts één antwoord mogelijk!

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had op het moment van het voorval.

Waren er meerdere daders? Kruis hier dan het vakje aan met de dader die dit het vaakst deed. Bij vraag 13e kunt u nog een andere dader noteren.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 14a, pag 17
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

13c Kunt u aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

13d Kunt u aangeven waarom, volgens u, deze persoon tot deze daden kwam? Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in zijn/haar karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en een ander of anderen	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Hij/zij vindt dit normaal	☐ Jaloezie van de dader	☐ Iets anders
☐ Hij/zij heeft al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van uzelf	☐ Geen duidelijke reden
☐ Psychische problemen van de dader	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van de dader	☐ Weet niet
☐ Alcoholgebruik van de dader	☐ De dader vond dat ik het verdiende	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Druggebruik van de dader		
☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en u		

13e Waren er meerdere daders? U kunt hier de dader invullen die na de 1^e dader het voorval het vaakst pleegde. (Zie antwoordmogelijkheden vraag 13b: bijvoorbeeld echtgenoot of vader of zus).

Er was geen andere dader → Ga naar vraag 14a, pag 17

13f Kunt u voor de tweede dader aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2 Slachtofferschap 14

14a Kunt u aangeven of in uw huiselijke kring wel eens IS GEPROBEERD U TE VERSTIKKEN, TE WURGEN OF TE BRANDEN?

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 15a, pag 18
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 15a, pag 18
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 15a, pag 18
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 15a, pag 18	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 15a, pag 18

14b Kunt u aangeven wie de dader was van dit voorval? Let op: er is slechts één antwoord mogelijk!

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had **op het moment van het voorval**.

Waren er meerdere daders? Kruis **hier** dan het vakje aan met de dader die dit het **vaakst** deed. Bij vraag 14e kunt u nog een andere dader noteren.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 15a, pag 18
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

14c Kunt u aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

14d Kunt u aangeven waarom, volgens u, deze persoon tot deze daden kwam? Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in zijn/haar karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en een ander of anderen	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Hij/zij vindt dit normaal	☐ Jaloezie van de dader	☐ Iets anders
☐ Hij/zij heeft al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van uzelf	☐ Geen duidelijke reden
☐ Psychische problemen van de dader	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van de dader	☐ Weet niet
☐ Alcoholgebruik van de dader	☐ De dader vond dat ik het verdiende	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Druggebruik van de dader		
☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en u		

14e Waren er meerdere daders? U kunt hier de dader invullen die na de 1^e dader het voorval het vaakst pleegde.

(Zie antwoordmogelijkheden vraag 14b: bijvoorbeeld echtgenoot of vader of zus).

-
- Er was geen andere dader → Ga naar vraag 15a, pag 18

14f Kunt u voor de tweede dader aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2 Slachtofferschap 15

15a Kunt u aangeven of u in uw huiselijke kring wel eens BENT BEDREIGD MET EEN MES OF EEN WAPEN?

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 16a, pag 19
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 16a, pag 19
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 16a, pag 19
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 16a, pag 19	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 16a, pag 19

15b Kunt u aangeven wie de dader was van dit voorval? Let op: er is slechts één antwoord mogelijk!

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had **op het moment van het voorval**.

Waren er meerdere daders? Kruis **hier** dan het vakje aan met de dader die dit het **vaakst** deed. Bij vraag 15e kunt u nog een andere dader noteren.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 16a, pag 19
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

15c Kunt u aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

15d Kunt u aangeven waarom, volgens u, deze persoon tot deze daden kwam? Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in zijn/haar karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en een ander of anderen	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Hij/zij vindt dit normaal	☐ Jaloezie van de dader	☐ Iets anders
☐ Hij/zij heeft al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van uzelf	☐ Geen duidelijke reden
☐ Psychische problemen van de dader	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van de dader	☐ Weet niet
☐ Alcoholgebruik van de dader	☐ De dader vond dat ik het verdiende	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Druggebruik van de dader		
☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en u		

15e Waren er meerdere daders? U kunt hier de dader invullen die na de 1^e dader het voorval het vaakst pleegde. (Zie antwoordmogelijkheden vraag 15b: bijvoorbeeld echtgenoot of vader of zus).

Er was geen andere dader → Ga naar vraag 16a, pag 19

15f Kunt u voor de tweede dader aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2 Slachtofferschap 16

16a Kunt u aangeven of u in uw huiselijke kring wel eens BENT VERWOND MET EEN MES OF EEN WAPEN?

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 17a, pag 20
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 17a, pag 20
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 17a, pag 20
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 17a, pag 20	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 17a, pag 20

16b Kunt u aangeven wie de dader was van dit voorval? Let op: er is slechts één antwoord mogelijk!

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had op het moment van het voorval.

Waren er meerdere daders? Kruis hier dan het vakje aan met de dader die dit het vaakst deed. Bij vraag 16e kunt u nog een andere dader noteren.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 17a, pag 20
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

16c Kunt u aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

16d Kunt u aangeven waarom, volgens u, deze persoon tot deze daden kwam? Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in zijn/haar karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en een ander of anderen	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Hij/zij vindt dit normaal	☐ Jaloezie van de dader	☐ Iets anders
☐ Hij/zij heeft al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van uzelf	☐ Geen duidelijke reden
☐ Psychische problemen van de dader	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van de dader	☐ Weet niet
☐ Alcoholgebruik van de dader	☐ De dader vond dat ik het verdiende	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Druggebruik van de dader		
☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en u		

16e Waren er meerdere daders? U kunt hier de dader invullen die na de 1^e dader het voorval het vaakst pleegde. (Zie antwoordmogelijkheden vraag 16b: bijvoorbeeld echtgenoot of vader of zus).

-
- Er was geen andere dader → Ga naar vraag 17a, pag 20

16f Kunt u voor de tweede dader aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2 Slachtofferschap 17

17a Kunt u aangeven of u in uw huiselijke kring wel eens te maken heeft gehad met EEN ANDERE VORM VAN LICHAMELIJK GEWELD?

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 18a, pag 21
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 18a, pag 21
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 18a, pag 21
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 18a, pag 21	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 18a, pag 21

17b Kunt u aangeven wie de dader was van dit voorval? Let op: er is slechts één antwoord mogelijk!

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had op het moment van het voorval.

Waren er meerdere daders? Kruis hier dan het vakje aan met de dader die dit het vaakst deed. Bij vraag 17e kunt u nog een andere dader noteren.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 18a, pag 21
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

17c Kunt u aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

17d Kunt u aangeven waarom, volgens u, deze persoon tot deze daden kwam? Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in zijn/haar karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en een ander of anderen	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Hij/zij vindt dit normaal	☐ Jaloezie van de dader	☐ Iets anders
☐ Hij/zij heeft al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van uzelf	☐ Geen duidelijke reden
☐ Psychische problemen van de dader	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van de dader	☐ Weet niet
☐ Alcoholgebruik van de dader	☐ De dader vond dat ik het verdiende	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Druggebruik van de dader		
☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en u		

17e Waren er meerdere daders? U kunt hier de dader invullen die na de 1^e dader het voorval het vaakst pleegde. (Zie antwoordmogelijkheden vraag 17b: bijvoorbeeld echtgenoot of vader of zus).

Er was geen andere dader → Ga naar vraag 18a, pag 21

17f Kunt u voor de tweede dader aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2 Slachtofferschap 18

18a Kunt u aangeven of u in uw huiselijke kring wel eens BENT VERKRACHT?

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 19a, pag 22
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 19a, pag 22
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 19a, pag 22
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 19a, pag 22	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 19a, pag 22

18b Kunt u aangeven wie de dader was van dit voorval? Let op: er is slechts één antwoord mogelijk!

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had op het moment van het voorval.

Waren er meerdere daders? Kruis hier dan het vakje aan met de dader die dit het vaakst deed. Bij vraag 18e kunt u nog een andere dader noteren.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 19a, pag 22
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

18c Kunt u aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

18d Kunt u aangeven waarom, volgens u, deze persoon tot deze daden kwam? Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in zijn/haar karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en een ander of anderen	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Hij/zij vindt dit normaal	☐ Jaloezie van de dader	☐ Iets anders
☐ Hij/zij heeft al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van uzelf	☐ Geen duidelijke reden
☐ Psychische problemen van de dader	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van de dader	☐ Weet niet
☐ Alcoholgebruik van de dader	☐ De dader vond dat ik het verdiende	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Druggebruik van de dader		
☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en u		

18e Waren er meerdere daders? U kunt hier de dader invullen die na de 1^e dader het voorval het vaakst pleegde. (Zie antwoordmogelijkheden vraag 18b: bijvoorbeeld echtgenoot of vader of zus).

-
- Er was geen andere dader → Ga naar vraag 19a, pag 22

18f Kunt u voor de tweede dader aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2 Slachtofferschap 19

19a Kunt u aangeven of in uw huiselijke kring wel eens IS GEPROBEERD U SEKS OP TE DRINGEN?

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 20a, pag 23
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 20a, pag 23
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 20a, pag 23
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 20a, pag 23	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 20a, pag 23

19b Kunt u aangeven wie de dader was van dit voorval? Let op: er is slechts één antwoord mogelijk!

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had **op het moment van het voorval**.

Waren er meerdere daders? Kruis **hier** dan het vakje aan met de dader die dit het **vaakst** deed. Bij vraag 19e kunt u nog een andere dader noteren.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 20a, pag 23
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

19c Kunt u aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

19d Kunt u aangeven waarom, volgens u, deze persoon tot deze daden kwam? *Meerdere antwoorden mogelijk.*

☐ Het zit in zijn/haar karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en een ander of anderen	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Hij/zij vindt dit normaal	☐ Jaloezie van de dader	☐ Iets anders
☐ Hij/zij heeft al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van uzelf	☐ Geen duidelijke reden
☐ Psychische problemen van de dader	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van de dader	☐ Weet niet
☐ Alcoholgebruik van de dader	☐ De dader vond dat ik het verdiende	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Druggebruik van de dader		
☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en u		

19e Waren er meerdere daders? U kunt hier de dader invullen die na de 1^e dader het voorval het vaakst pleegde. (Zie antwoordmogelijkheden vraag 19b: bijvoorbeeld echtgenoot of vader of zus).

-
- Er was geen andere dader → Ga naar vraag 20a, pag 23

19f Kunt u voor de tweede dader aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2 Slachtofferschap 20

20a Kunt u aangeven of u in uw huiselijke kring wel eens **DOOR UW HUIDIGE OF EX-PARTNER OF EX-ECHTGENO(O)T(E) BENT GEDWONGEN SEKSUELE HANDELINGEN TE VERRICHTEN?**

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 21a, pag 24
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 21a, pag 24
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 21a, pag 24
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 21a, pag 24	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 21a, pag 24

20b Kunt u aangeven wie de dader was van dit voorval? **Let op: er is slechts één antwoord mogelijk!**

*Het gaat om de relatie die u met deze persoon had **op het moment van het voorval.***

*Waren er meerdere daders? Kruis **hier** dan het vakje aan met de dader die dit het **vaakst** deed. Bij vraag 20e kunt u nog een andere dader noteren.*

- Partner (man) of echtgenoot
- Partner (vrouw) of echtgenote
- Ex-partner (man) of ex-echtgenoot
- Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote
- Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 21a, pag 24

20c Kunt u aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

20d Kunt u aangeven waarom, volgens u, deze persoon tot deze daden kwam? **Meerdere antwoorden mogelijk.**

☐ Het zit in zijn/haar karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en een ander of anderen	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Hij/zij vindt dit normaal	☐ Jaloezie van de dader	☐ Iets anders
☐ Hij/zij heeft al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van uzelf	☐ Geen duidelijke reden
☐ Psychische problemen van de dader	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van de dader	☐ Weet niet
☐ Alcoholgebruik van de dader	☐ De dader vond dat ik het verdiende	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Druggebruik van de dader		
☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en u		

20e Waren er meerdere daders? U kunt hier de dader invullen die **na de 1^e dader** het voorval het vaakst pleegde. (Zie antwoordmogelijkheden vraag 20b: bijvoorbeeld echtgenoot of vader of zus).

 Er was geen andere dader → Ga naar vraag 21a, pag 24

20f Kunt u voor de tweede dader aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2 Slachtofferschap 21

21a Kunt u aangeven of in uw huiselijke kring wel eens EEN ANDERE VORM VAN SEKSUEEL GEWELD tegen u is gepleegd?

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar pag 25 (intro bovenaan)
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar pag 25 (intro bovenaan)
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar pag 25 (intro bovenaan)
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar pag 25 (intro bovenaan)	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar pag 25 (intro bovenaan)

21b Kunt u aangeven wie de dader was van dit voorval? Let op: er is slechts één antwoord mogelijk!

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had **op het moment van het voorval**.

Waren er meerdere daders? Kruis **hier** dan het vakje aan met de dader die dit het **vaakst** deed. Bij vraag 21e kunt u nog een andere dader noteren.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar pag 25 (intro bovenaan)
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

21c Kunt u aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

21d Kunt u aangeven waarom, volgens u, deze persoon tot deze daden kwam? Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in zijn/haar karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en een ander of anderen	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Hij/zij vindt dit normaal	☐ Jaloezie van de dader	☐ Iets anders
☐ Hij/zij heeft al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van uzelf	☐ Geen duidelijke reden
☐ Psychische problemen van de dader	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van de dader	☐ Weet niet
☐ Alcoholgebruik van de dader	☐ De dader vond dat ik het verdiende	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Druggebruik van de dader		
☐ Een conflict/ruzie tussen de dader en u		

21e Waren er meerdere daders? U kunt hier de dader invullen die na de 1^e dader het voorval het vaakst pleegde.

(Zie antwoordmogelijkheden vraag 21b: bijvoorbeeld echtgenoot of vader of zus).

-
- Er was geen andere dader → Ga naar pag 25 (intro bovenaan)

21f Kunt u voor de tweede dader aangeven hoe vaak hij/zij dit voorval pleegde?

Enmalig	Enkele malen	1-3 keer per maand	1-3 keer per week	(Bijna) elke dag	Weet niet	Wil ik niet zeggen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

3 Slachtofferschap meest recent

LET OP: de volgende vragen (1 t/m 7) alleen invullen als u bij de vorige vragen (slachtofferschap 1 t/m 21) 1 keer of vaker heeft aangegeven dat u in de afgelopen 5 jaar slachtoffer bent geweest van een voorval.
Als u geen slachtoffer bent geweest, ga naar pag 27 (intro bovenaan).

- 1 Welke van de volgende voorvallen is u het meest recent overkomen? **Let op: er is slechts één antwoord mogelijk!**
Heeft u maar één voorval meegemaakt? *Kruis dan hieronder het vakje met dit voorval aan.*

☐ U werd bespot of gekleineerd	☐ Iemand dreigde u lichamelijk pijn te doen	☐ U bent verwond met een mes of wapen
☐ U werd voortdurend in de gaten gehouden of gevolgd	☐ Er werd een voorwerp naar u gegooid	☐ U heeft te maken gehad met een andere vorm van lichamelijk geweld
☐ U mocht niet uitgaan	☐ U werd geslagen met een voorwerp	☐ U bent verkracht
☐ U mocht niet met anderen praten op feestjes	☐ U bent op pijnlijke of angstaanjagende wijze geduwd of gegrepen, uw arm is omgedraaid of u bent aan uw haar getrokken	☐ Er is geprobeerd u seks op te dringen
☐ U mocht geen afspraak maken met iemand	☐ U bent geslagen, geschopt, gebeten of gestompt	☐ U bent door uw huidige of ex-partner of ex-echtgeno(o)t(e) gedwongen seksuele handelingen te verrichten
☐ Iemand heeft met opzet spullen van u kapot gemaakt of vernield	☐ Er is geprobeerd u te verstikken, te wurgen of te branden	☐ Er is een andere vorm van seksueel geweld tegen u gepleegd
☐ Uw partner of echtgeno(o)t(e) dreigde de relatie te verbreken	☐ U bent bedreigd met een mes of wapen	
☐ U had te maken met een andere vorm van psychisch geweld		

De volgende vragen gaan over dit voorval.

- 2 Hebben op enig moment kinderen, jonger dan 18 jaar, iets gemerkt van dit voorval?

Ja
 Nee
 Weet niet
 Wil ik niet zeggen

- 3 Heeft u aan het voorval letsel overgehouden?

Ja, tijdelijk letsel
 Ja, blijvend letsel
 Nee
 Weet niet (meer)
 Wil ik niet zeggen

- 4 Heeft u naar aanleiding van het voorval behandeling van een huisarts of in een ziekenhuis nodig gehad? Zo ja, in welk jaar/welke jaren was dat?
Meerdere antwoorden mogelijk.

Nee, niet nodig geweest
 Ja, in 2017 en/of 2016
 Ja, in 2015 en/of 2014
 Ja, in 2013 en/of 2012
 Weet niet meer wanneer
 Weet niet of ik ben behandeld
 Niet van toepassing
 Wil ik niet zeggen

3 Slachtofferschap meest recent

5 Heeft u melding gedaan bij de politie over het voorval?

- Ja
- Nee
- Weet niet
- Wil ik niet zeggen

6 Heeft u, na het voorval, hier wel eens met iemand over gesproken, omdat u bijvoorbeeld hulp wilde of een luisterend oor? Zo ja, met wie? Het gaat hierbij om zowel persoonlijke contacten als om contacten met hulpverlenende instanties.

Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Ik heb er toen met niemand over gesproken	☐ Huisarts → Ga naar pag 27 (intro bovenaan)
☐ Partner of echtgeno(o)t(e) → Ga naar pag 27 (intro bovenaan)	☐ Andere arts of medische instelling → Ga naar pag 27 (intro bovenaan)
☐ Ex-partner of ex-echtgeno(o)t(e) → Ga naar pag 27 (intro bovenaan)	☐ Bureau slachtofferhulp of een vergelijkbare instelling → Ga naar pag 27 (intro bovenaan)
☐ Vader → Ga naar pag 27 (intro bovenaan)	☐ Veilig Thuis → Ga naar pag 27 (intro bovenaan)
☐ Moeder → Ga naar pag 27 (intro bovenaan)	☐ Het Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) – dit is op 1 januari 2015 opgegaan in Veilig Thuis → Ga naar pag 27 (intro bovenaan)
☐ Broer → Ga naar pag 27 (intro bovenaan)	☐ Het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) – dit is op 1 januari 2015 opgegaan in Veilig Thuis → Ga naar pag 27 (intro bovenaan)
☐ Zus → Ga naar pag 27 (intro bovenaan)	☐ Iemand van het wijkteam → Ga naar pag 27 (intro bovenaan)
☐ Mijn kind(eren) → Ga naar pag 27 (intro bovenaan)	☐ Iemand van school → Ga naar pag 27 (intro bovenaan)
☐ Mijn stiefkind(eren) → Ga naar pag 27 (intro bovenaan)	☐ Iemand van de kerk / geloofsgemeenschap → Ga naar pag 27 (intro bovenaan)
☐ Stiefvader → Ga naar pag 27 (intro bovenaan)	☐ Via internet (bijv. discussiefora/chatten) → Ga naar pag 27 (intro bovenaan)
☐ Stiefmoeder → Ga naar pag 27 (intro bovenaan)	☐ Een telefonische hulplijn → Ga naar pag 27 (intro bovenaan)
☐ Stiefbroer → Ga naar pag 27 (intro bovenaan)	☐ Anderen die niet hierboven zijn genoemd → Ga naar pag 27 (intro bovenaan)
☐ Stiefzus → Ga naar pag 27 (intro bovenaan)	☐ Weet niet → Ga naar pag 27 (intro bovenaan)
☐ Oom → Ga naar pag 27 (intro bovenaan)	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar pag 27 (intro bovenaan)
☐ Tante → Ga naar pag 27 (intro bovenaan)	
☐ Opa → Ga naar pag 27 (intro bovenaan)	
☐ Oma → Ga naar pag 27 (intro bovenaan)	
☐ Ander familielid → Ga naar pag 27 (intro bovenaan)	
☐ Vrienden/vriendinnen → Ga naar pag 27 (intro bovenaan)	

7 U heeft niet gesproken over het voorval rond de tijd dat het plaatsvond. Kunt u aangeven wat de belangrijkste reden is dat u er niet met anderen over gesproken heeft? **Let op: er is slechts één antwoord mogelijk!**

☐ Ik durf(de) er niet over te praten	☐ Ik ben/was bang dat het dan opnieuw gebeurt/gebeurd
☐ Ik mag/mocht er niet over praten	☐ Ik ben/was te jong om erover te praten
☐ Ik voel(de) me medeschuldig aan het probleem	☐ Ik wist niet aan wie ik dit moest vertellen
☐ Ik schaam(de) me ervoor	☐ Anders, namelijk: ____
	____
	____
	____

4 Gepleegd voorval

We hebben zojuist vragen gesteld over vervelende voorvallen die u kunnen zijn overkomen. Het kan natuurlijk ook zo zijn dat u zelf in een situatie bent gekomen die u ertoe heeft gebracht om een ander iets aan te doen. Daar kunt u uw redenen voor hebben gehad en het hoeft niet meteen met opzet te zijn gebeurd.

In het volgende deel van de vragenlijst willen we u een aantal vragen stellen over dit soort situaties. De vragenlijst is bedoeld om informatie in te winnen, niet om mensen te veroordelen. We vragen u daarom de vragen over deze situaties zo eerlijk mogelijk te beantwoorden. Ook hier valt niet te achterhalen van wie de antwoorden afkomstig zijn.

Let op: de vragen gaan alleen over personen in de huiselijke kring ((ex-)partner of (ex-)echtgeno(o)t(e), familie, huisgenoten, huisvriend(in)nen)!

GEPLEEGD VOORVAL 1

1a Kunt u aangeven of u in uw huiselijke kring wel eens iemand heeft **BESPOT OF GEKLEINEERD**?

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 2a, pag 28
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 2a, pag 28
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 2a, pag 28
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 2a, pag 28	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 2a, pag 28

1b Kunt u aangeven bij wie u dit heeft gedaan?

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had op het moment van het voorval.

Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

1c Kunt u aangeven waarom u tot deze daden kwam?

Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in mijn karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen mij en een ander of anderen	☐ Het slachtoffer verdiende het
☐ Ik vind het normaal	☐ Ik was jaloers	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Ik heb al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van het slachtoffer	☐ Iets anders
☐ Ik heb psychische problemen	☐ Als reactie op mijn eigen zwangerschap/kraamperiode	☐ Geen duidelijke reden
☐ Mijn alcoholgebruik		☐ Weet niet
☐ Mijn drugsgebruik		☐ Wil ik niet zeggen
☐ Een conflict/ruzie tussen mij en het slachtoffer		

4 Gepleegd voorval

GEPLEEGD VOORVAL 2

- 2a Kunt u aangeven of u in uw huiselijke kring wel eens iemand **VOORTDUREND IN DE GATEN HEEFT GEHOUDEN OF GEVOLGD?**
*Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen.
Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.*

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 3a
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 3a
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 3a
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 3a	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 3a

- 2b Kunt u aangeven bij wie u dit heeft gedaan?
Het gaat om de relatie die u met deze persoon had op het moment van het voorval.

Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

- 2c Kunt u aangeven waarom u tot deze daden kwam?
Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in mijn karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen mij en een ander of anderen	☐ Het slachtoffer verdiende het
☐ Ik vind het normaal	☐ Ik was jaloers	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Ik heb al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van het slachtoffer	☐ Iets anders
☐ Ik heb psychische problemen	☐ Als reactie op mijn eigen zwangerschap/kraamperiode	☐ Geen duidelijke reden
☐ Mijn alcoholgebruik		☐ Weet niet
☐ Mijn drugsgebruik		☐ Wil ik niet zeggen
☐ Een conflict/ruzie tussen mij en het slachtoffer		

GEPLEEGD VOORVAL 3

- 3a Kunt u aangeven of u in uw huiselijke kring wel eens iemand **HEEFT VERBODEN UIT TE GAAN?**
*Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen.
Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.*

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 4a, pag 29
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 4a, pag 29
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 4a, pag 29
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 4a, pag 29	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 4a, pag 29

4 Gepleegd voorval

3b Kunt u aangeven bij wie u dit heeft gedaan?

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had **op het moment van het voorval**. *Meerdere antwoorden mogelijk.*

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

3c Kunt u aangeven waarom u tot deze daden kwam? *Meerdere antwoorden mogelijk.*

☐ Het zit in mijn karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen mij en een ander of anderen	☐ Het slachtoffer verdiende het
☐ Ik vind het normaal	☐ Ik was jaloers	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Ik heb al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van het slachtoffer	☐ Iets anders
☐ Ik heb psychische problemen	☐ Als reactie op mijn eigen zwangerschap/kraamperiode	☐ Geen duidelijke reden
☐ Mijn alcoholgebruik		☐ Weet niet
☐ Mijn drugsgebruik		☐ Wil ik niet zeggen
☐ Een conflict/ruzie tussen mij en het slachtoffer		

GEPLEEGD VOORVAL 4

4a Kunt u aangeven of u in uw huiselijke kring wel eens iemand heeft **VERBODEN MET ANDEREN TE PRATEN OP FEESTJES?**

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 5a, pag 30
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 5a, pag 30
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 5a, pag 30
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 5a, pag 30	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 5a, pag 30

4b Kunt u aangeven bij wie u dit heeft gedaan?

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had **op het moment van het voorval**. *Meerdere antwoorden mogelijk.*

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

4 Gepleegd voorval

4c Kunt u aangeven waarom u tot deze daden kwam?

Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in mijn karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen mij en een ander of anderen	☐ Het slachtoffer verdiende het
☐ Ik vind het normaal	☐ Ik was jaloers	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Ik heb al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van het slachtoffer	☐ Iets anders
☐ Ik heb psychische problemen	☐ Als reactie op mijn eigen zwangerschap/kraamperiode	☐ Geen duidelijke reden
☐ Mijn alcoholgebruik		☐ Weet niet
☐ Mijn drugsgebruik		☐ Wil ik niet zeggen
☐ Een conflict/ruzie tussen mij en het slachtoffer		

GEPLEEGD VOORVAL 5

5a Kunt u aangeven of u in uw huiselijke kring wel eens iemand heeft **VERBODEN EEN AFSPRAAKE MAKEN MET IEMAND ANDERS?**

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 6a, pag 31
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 6a, pag 31
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 6a, pag 31
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 6a, pag 31	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 6a, pag 31

5b Kunt u aangeven bij wie u dit heeft gedaan?

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had op het moment van het voorval.

Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

5c Kunt u aangeven waarom u tot deze daden kwam?

Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in mijn karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen mij en een ander of anderen	☐ Het slachtoffer verdiende het
☐ Ik vind het normaal	☐ Ik was jaloers	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Ik heb al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van het slachtoffer	☐ Iets anders
☐ Ik heb psychische problemen	☐ Als reactie op mijn eigen zwangerschap/kraamperiode	☐ Geen duidelijke reden
☐ Mijn alcoholgebruik		☐ Weet niet
☐ Mijn drugsgebruik		☐ Wil ik niet zeggen
☐ Een conflict/ruzie tussen mij en het slachtoffer		

4 Gepleegd voorval

GEPLEEGD VOORVAL 6

- 6a Kunt u aangeven of u in uw huiselijke kring wel eens **MET OPZET IEMANDS SPULLEN HEEFT KAPOT GEMAAKT OF VERNIELD?**
*Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen.
Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.*

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 7a
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 7a
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 7a
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 7a	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 7a

- 6b Kunt u aangeven bij wie u dit heeft gedaan?
Het gaat om de relatie die u met deze persoon had op het moment van het voorval.

Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

- 6c Kunt u aangeven waarom u tot deze daden kwam?

Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in mijn karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen mij en een ander of anderen	☐ Het slachtoffer verdiende het
☐ Ik vind het normaal	☐ Ik was jaloers	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Ik heb al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van het slachtoffer	☐ Iets anders
☐ Ik heb psychische problemen	☐ Als reactie op mijn eigen zwangerschap/kraamperiode	☐ Geen duidelijke reden
☐ Mijn alcoholgebruik		☐ Weet niet
☐ Mijn drugsgebruik		☐ Wil ik niet zeggen
☐ Een conflict/ruzie tussen mij en het slachtoffer		

GEPLEEGD VOORVAL 7

- 7a Kunt u aangeven of u in uw huiselijke kring wel eens **UW (EX-)PARTNER OF (EX-)ECHTGENO(O)T(E) GEDREIGD HEEFT DE RELATIE TE VERBREKEN?**
*Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te klikken.
Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.*

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 8a, pag 32
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 8a, pag 32
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 8a, pag 32
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 8a, pag 32	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 8a, pag 32

4 Gepleegd voorval

7b Kunt u aangeven bij wie u dit heeft gedaan?

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had **op het moment van het voorval**.

Meerdere antwoorden mogelijk.

- Partner (man) of echtgenoot
- Partner (vrouw) of echtgenote
- Wil ik niet zeggen

7c Kunt u aangeven waarom u tot deze daden kwam?

Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in mijn karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen mij en een ander of anderen	☐ Het slachtoffer verdiende het
☐ Ik vind het normaal	☐ Ik was jaloers	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Ik heb al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van het slachtoffer	☐ Iets anders
☐ Ik heb psychische problemen	☐ Als reactie op mijn eigen zwangerschap/kraamperiode	☐ Geen duidelijke reden
☐ Mijn alcoholgebruik		☐ Weet niet
☐ Mijn drugsgebruik		☐ Wil ik niet zeggen
☐ Een conflict/ruzie tussen mij en het slachtoffer		

GEPLEEGD VOORVAL 8

8a Kunt u aangeven of u in uw huiselijke kring wel eens EEN ANDERE VORM VAN PSYCHISCH GEWELD HEEFT GEPLEEGD?

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen.

Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 9a, pag 33
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 9a, pag 33
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 9a, pag 33
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 9a, pag 33	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 9a, pag 33

8b Kunt u aangeven bij wie u dit heeft gedaan?

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had **op het moment van het voorval**.

Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

4 Gepleegd voorval

8c Kunt u aangeven waarom u tot deze daden kwam?

Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in mijn karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen mij en een ander of anderen	☐ Het slachtoffer verdiende het
☐ Ik vind het normaal	☐ Ik was jaloers	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Ik heb al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van het slachtoffer	☐ Iets anders
☐ Ik heb psychische problemen	☐ Als reactie op mijn eigen zwangerschap/kraamperiode	☐ Geen duidelijke reden
☐ Mijn alcoholgebruik		☐ Weet niet
☐ Mijn drugsgebruik		☐ Wil ik niet zeggen
☐ Een conflict/ruzie tussen mij en het slachtoffer		

GEPLEEGD VOORVAL 9

9a Kunt u aangeven of u in uw huiselijke kring wel eens HEEFT GEDREIGD IEMAND LICHAAMELIJK PIJN TE DOEN?

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 10a, pag 34
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 10a, pag 34
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 10a, pag 34
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 10a, pag 34	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 10a, pag 34

9b Kunt u aangeven bij wie u dit heeft gedaan?

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had op het moment van het voorval.

Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

9c Kunt u aangeven waarom u tot deze daden kwam?

Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in mijn karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen mij en een ander of anderen	☐ Het slachtoffer verdiende het
☐ Ik vind het normaal	☐ Ik was jaloers	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Ik heb al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van het slachtoffer	☐ Iets anders
☐ Ik heb psychische problemen	☐ Als reactie op mijn eigen zwangerschap/kraamperiode	☐ Geen duidelijke reden
☐ Mijn alcoholgebruik		☐ Weet niet
☐ Mijn drugsgebruik		☐ Wil ik niet zeggen
☐ Een conflict/ruzie tussen mij en het slachtoffer		

4 Gepleegd voorval

GEPLEEGD VOORVAL 10

10a Kunt u aangeven of u in uw huiselijke kring wel eens EEN VOORWERP NAAR IEMAND HEEFT GEGOOD?

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 11a
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 11a
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 11a
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 11a	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 11a

10b Kunt u aangeven bij wie u dit heeft gedaan?

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had op het moment van het voorval.

Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

10c Kunt u aangeven waarom u tot deze daden kwam?

Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in mijn karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen mij en een ander of anderen	☐ Het slachtoffer verdiende het
☐ Ik vind het normaal	☐ Ik was jaloers	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Ik heb al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van het slachtoffer	☐ Iets anders
☐ Ik heb psychische problemen	☐ Als reactie op mijn eigen zwangerschap/kraamperiode	☐ Geen duidelijke reden
☐ Mijn alcoholgebruik		☐ Weet niet
☐ Mijn drugsgebruik		☐ Wil ik niet zeggen
☐ Een conflict/ruzie tussen mij en het slachtoffer		

GEPLEEGD VOORVAL 11

11a Kunt u aangeven of u in uw huiselijke kring wel eens iemand MET EEN VOORWERP HEEFT GESLAGEN?

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 12a, pag 35
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 12a, pag 35
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 12a, pag 35
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 12a, pag 35	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 12a, pag 35

4 Gepleegd voorval

11b Kunt u aangeven bij wie u dit heeft gedaan?

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had op het moment van het voorval. Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

11c Kunt u aangeven waarom u tot deze daden kwam? Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in mijn karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen mij en een ander of anderen	☐ Het slachtoffer verdiende het
☐ Ik vind het normaal	☐ Ik was jaloers	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Ik heb al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van het slachtoffer	☐ Iets anders
☐ Ik heb psychische problemen	☐ Als reactie op mijn eigen zwangerschap/kraamperiode	☐ Geen duidelijke reden
☐ Mijn alcoholgebruik		☐ Weet niet
☐ Mijn drugsgebruik		☐ Wil ik niet zeggen
☐ Een conflict/ruzie tussen mij en het slachtoffer		

GEPLEEGD VOORVAL 12

12a Kunt u aangeven of u in uw huiselijke kring wel eens iemand OP PIJNLIJKE OF ANGSTAANJAGENDE WIJZE HEEFT GEDUWD OF GEGREPEN, DE ARM HEEFT OMGEDRAAID OF AAN HET HAAR HEEFT GETROKKEN?

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 13a, pag 36
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 13a, pag 36
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 13a, pag 36
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 13a, pag 36	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 13a, pag 36

12b Kunt u aangeven bij wie u dit heeft gedaan?

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had op het moment van het voorval. Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

4 Gepleegd voorval

12c Kunt u aangeven waarom u tot deze daden kwam?

Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in mijn karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen mij en een ander of anderen	☐ Het slachtoffer verdiende het
☐ Ik vind het normaal	☐ Ik was jaloers	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Ik heb al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van het slachtoffer	☐ Iets anders
☐ Ik heb psychische problemen	☐ Als reactie op mijn eigen zwangerschap/kraamperiode	☐ Geen duidelijke reden
☐ Mijn alcoholgebruik		☐ Weet niet
☐ Mijn drugsgebruik		☐ Wil ik niet zeggen
☐ Een conflict/ruzie tussen mij en het slachtoffer		

GEPLEEGD VOORVAL 13

13a Kunt u aangeven of u in uw huiselijke kring wel eens iemand **HEEFT GESLAGEN, GESCHOPT, GEBETEN OF GESTOMPT?**

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 14a, pag 37
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 14a, pag 37
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 14a, pag 37
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 14a, pag 37	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 14a, pag 37

13b Kunt u aangeven bij wie u dit heeft gedaan?

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had op het moment van het voorval.

Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

13c Kunt u aangeven waarom u tot deze daden kwam?

Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in mijn karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen mij en een ander of anderen	☐ Het slachtoffer verdiende het
☐ Ik vind het normaal	☐ Ik was jaloers	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Ik heb al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van het slachtoffer	☐ Iets anders
☐ Ik heb psychische problemen	☐ Als reactie op mijn eigen zwangerschap/kraamperiode	☐ Geen duidelijke reden
☐ Mijn alcoholgebruik		☐ Weet niet
☐ Mijn drugsgebruik		☐ Wil ik niet zeggen
☐ Een conflict/ruzie tussen mij en het slachtoffer		

4 Gepleegd voorval

GEPLEEGD VOORVAL 14

14a Kunt u aangeven of u in uw huiselijke kring wel eens heeft geprobeerd **IEMAND TE VERSTIKKEN, TE WURGEN OF TE BRANDEN?**

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 15a
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 15a
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 15a
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 15a	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 15a

14b Kunt u aangeven bij wie u dit heeft gedaan?

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had op het moment van het voorval.

Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

14c Kunt u aangeven waarom u tot deze daden kwam?

Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in mijn karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen mij en een ander of anderen	☐ Het slachtoffer verdiende het
☐ Ik vind het normaal	☐ Ik was jaloers	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Ik heb al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van het slachtoffer	☐ Iets anders
☐ Ik heb psychische problemen	☐ Als reactie op mijn eigen zwangerschap/kraamperiode	☐ Geen duidelijke reden
☐ Mijn alcoholgebruik		☐ Weet niet
☐ Mijn drugsgebruik		☐ Wil ik niet zeggen
☐ Een conflict/ruzie tussen mij en het slachtoffer		

GEPLEEGD VOORVAL 15

15a Kunt u aangeven of u in uw huiselijke kring wel eens iemand heeft **GEDREIGD MET EEN MES OF WAPEN?**

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 16a, pag 38
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 16a, pag 38
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 16a pag 38
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 16a, pag 38	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 16a, pag 38

4 Gepleegd voorval

15b Kunt u aangeven bij wie u dit heeft gedaan?

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had op het moment van het voorval. Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

15c Kunt u aangeven waarom u tot deze daden kwam? Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in mijn karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen mij en een ander of anderen	☐ Het slachtoffer verdiende het
☐ Ik vind het normaal	☐ Ik was jaloers	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Ik heb al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van het slachtoffer	☐ Iets anders
☐ Ik heb psychische problemen	☐ Als reactie op mijn eigen zwangerschap/kraamperiode	☐ Geen duidelijke reden
☐ Mijn alcoholgebruik		☐ Weet niet
☐ Mijn drugsgebruik		☐ Wil ik niet zeggen
☐ Een conflict/ruzie tussen mij en het slachtoffer		

GEPLEEGD VOORVAL 16

16a Kunt u aangeven of u in uw huiselijke kring wel eens IEMAND HEEFT VERWOND MET EEN MES OF WAPEN?

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 17a, pag 39
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 17a, pag 39
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 17a, pag 39
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 17a, pag 39	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 17a, pag 39

16b Kunt u aangeven bij wie u dit heeft gedaan?

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had op het moment van het voorval. Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

4 Gepleegd voorval

16c Kunt u aangeven waarom u tot deze daden kwam?

Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in mijn karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen mij en een ander of anderen	☐ Het slachtoffer verdiende het
☐ Ik vind het normaal	☐ Ik was jaloers	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Ik heb al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van het slachtoffer	☐ Iets anders
☐ Ik heb psychische problemen	☐ Als reactie op mijn eigen zwangerschap/kraamperiode	☐ Geen duidelijke reden
☐ Mijn alcoholgebruik		☐ Weet niet
☐ Mijn drugsgebruik		☐ Wil ik niet zeggen
☐ Een conflict/ruzie tussen mij en het slachtoffer		

GEPLEEGD VOORVAL 17

17a Kunt u aangeven of u in uw huiselijke kring wel eens **EEN ANDERE FORM VAN LICHAAMELIJK GEWELD HEEFT GEPLEEGD?**

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 18a, pag 40
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 18a, pag 40
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 18a, pag 40
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 18a, pag 40	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 18a, pag 40

17b Kunt u aangeven bij wie u dit heeft gedaan?

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had op het moment van het voorval.

Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

17c Kunt u aangeven waarom u tot deze daden kwam?

Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in mijn karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen mij en een ander of anderen	☐ Het slachtoffer verdiende het
☐ Ik vind het normaal	☐ Ik was jaloers	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Ik heb al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van het slachtoffer	☐ Iets anders
☐ Ik heb psychische problemen	☐ Als reactie op mijn eigen zwangerschap/kraamperiode	☐ Geen duidelijke reden
☐ Mijn alcoholgebruik		☐ Weet niet
☐ Mijn drugsgebruik		☐ Wil ik niet zeggen
☐ Een conflict/ruzie tussen mij en het slachtoffer		

4 Gepleegd voorval

GEPLEEGD VOORVAL 18

18a Kunt u aangeven of u in uw huiselijke kring wel eens IEMAND HEEFT VERKRACHT?

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 19a
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 19a
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 19a
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 19a	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 19a

18b Kunt u aangeven bij wie u dit heeft gedaan?

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had op het moment van het voorval.

Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

18c Kunt u aangeven waarom u tot deze daden kwam?

Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in mijn karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen mij en een ander of anderen	☐ Het slachtoffer verdiende het
☐ Ik vind het normaal	☐ Ik was jaloers	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Ik heb al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van het slachtoffer	☐ Iets anders
☐ Ik heb psychische problemen	☐ Als reactie op mijn eigen zwangerschap/kraamperiode	☐ Geen duidelijke reden
☐ Mijn alcoholgebruik		☐ Weet niet
☐ Mijn drugsgebruik		☐ Wil ik niet zeggen
☐ Een conflict/ruzie tussen mij en het slachtoffer		

GEPLEEGD VOORVAL 19

19a Kunt u aangeven of u in uw huiselijke kring wel eens IEMAND SEKS HEEFT OPGEDRONGEN?

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 20a, pag 41
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 20a, pag 41
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 20a, pag 41
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 20a, pag 41	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 20a, pag 41

4 Gepleegd voorval

19b Kunt u aangeven bij wie u dit heeft gedaan?

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had **op het moment van het voorval**.

Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

19c Kunt u aangeven waarom u tot deze daden kwam?

Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in mijn karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen mij en een ander of anderen	☐ Het slachtoffer verdiende het
☐ Ik vind het normaal	☐ Ik was jaloers	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Ik heb al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van het slachtoffer	☐ Iets anders
☐ Ik heb psychische problemen	☐ Als reactie op mijn eigen zwangerschap/kraamperiode	☐ Geen duidelijke reden
☐ Mijn alcoholgebruik		☐ Weet niet
☐ Mijn drugsgebruik		☐ Wil ik niet zeggen
☐ Een conflict/ruzie tussen mij en het slachtoffer		

GEPLEEGD VOORVAL 20

20a Kunt u aangeven of u **UW (EX-)PARTNER OF (EX-)ECHTGENO(D)T(E) GEDWONGEN HEEFT SEKSUELE HANDELINGEN TE VERRICHTEN?**

Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen.

Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar vraag 21a, pag 42
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar vraag 21a, pag 42
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar vraag 21a, pag 42
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar vraag 21a, pag 42	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar vraag 21a, pag 42

20b Kunt u aangeven bij wie u dit heeft gedaan?

Het gaat om de relatie die u met deze persoon had **op het moment van het voorval**.

Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Partner (man) of echtgenoot
☐ Partner (vrouw) of echtgenote
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote
☐ Wil ik niet zeggen

4 Gepleegd voorval

20c Kunt u aangeven waarom u tot deze daden kwam?
Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in mijn karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen mij en een ander of anderen	☐ Het slachtoffer verdiende het
☐ Ik vind het normaal	☐ Ik was jaloers	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Ik heb al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van het slachtoffer	☐ Iets anders
☐ Ik heb psychische problemen	☐ Als reactie op mijn eigen zwangerschap/kraamperiode	☐ Geen duidelijke reden
☐ Mijn alcoholgebruik		☐ Weet niet
☐ Mijn drugsgebruik		☐ Wil ik niet zeggen
☐ Een conflict/ruzie tussen mij en het slachtoffer		

GEPLEEGD VOORVAL 21

21a Kunt u aangeven of u in uw huiselijke kring wel eens **EEN ANDERE VORM VAN SEKSUEEL GEWELD GEPLEEGD?**
Als dat het geval is, wilt u dan aangeven in welk jaar/welke jaren dit voorval is gebeurd? U kunt dit aangeven door deze jaren aan te kruisen. Als het over een langere periode is gebeurd, geeft u dat dan aan door meer vakjes aan te kruisen.

☐ Ja, in 2017 en/of 2016	☐ Ja, maar weet niet meer wanneer → Ga naar pag 43 (intro bovenaan)
☐ Ja, in 2015 en/of 2014	☐ Nee, nooit overkomen → Ga naar pag 43 (intro bovenaan)
☐ Ja, in 2013 en/of 2012	☐ Weet niet → Ga naar pag 43 (intro bovenaan)
☐ Ja, eerder dan 2012 → Ga naar pag 43 (intro bovenaan)	☐ Wil ik niet zeggen → Ga naar pag 43 (intro bovenaan)

21b Kunt u aangeven bij wie u dit heeft gedaan?
Het gaat om de relatie die u met deze persoon had op het moment van het voorval.
Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Partner (man) of echtgenoot	☐ Stiefdochter(s)	☐ Mannelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Partner (vrouw) of echtgenote	☐ Stiefvader	☐ Vrouwelijke huisgenoot (geen familie)
☐ Ex-partner (man) of ex-echtgenoot	☐ Stiefmoeder	☐ Huisvriend
☐ Ex-partner (vrouw) of ex-echtgenote	☐ Stiefbroer	☐ Huisvriendin
☐ Vader	☐ Stiefzus	☐ Andere mannelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Moeder	☐ Oom	☐ Andere vrouwelijke persoon in de huiselijke kring
☐ Broer	☐ Tante	☐ Wil ik niet zeggen
☐ Zus	☐ Opa	
☐ Zoon(s)	☐ Oma	
☐ Dochter(s)	☐ Ander mannelijk familielid	
☐ Stiefzoon(s)	☐ Ander vrouwelijk familielid	

21c Kunt u aangeven waarom u tot deze daden kwam?
Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Het zit in mijn karakter	☐ Een conflict/ruzie tussen mij en een ander of anderen	☐ Het slachtoffer verdiende het
☐ Ik vind het normaal	☐ Ik was jaloers	☐ Zo is onze relatie nu eenmaal
☐ Ik heb al eerder dergelijke daden gepleegd	☐ Als reactie op zwangerschap/kraamperiode van het slachtoffer	☐ Iets anders
☐ Ik heb psychische problemen	☐ Als reactie op mijn eigen zwangerschap/kraamperiode	☐ Geen duidelijke reden
☐ Mijn alcoholgebruik		☐ Weet niet
☐ Mijn drugsgebruik		☐ Wil ik niet zeggen
☐ Een conflict/ruzie tussen mij en het slachtoffer		

4 Gepleegd voorval

LET OP: de volgende vragen (22 t/m 24) alleen invullen als u bij de vorige vragen (gepleegde voorvallen 1 t/m 21) 1 keer of vaker heeft aangegeven dat u in de afgelopen 5 jaar wel eens iets heeft gedaan bij iemand in de huiselijke kring.

- 22 Heeft iemand uit uw huiselijke kring de afgelopen vijf jaar wel eens als gevolg van door u gepleegd geweld een behandeling van een huisarts of in een ziekenhuis nodig gehad? Zo ja, in welk jaar/welke jaren was dat?

Meerdere antwoorden mogelijk.

- Nee, niet nodig geweest
- Ja, in 2017 en/of 2016
- Ja, in 2015 en/of 2014
- Ja, in 2013 en/of 2012
- Weet niet meer wanneer
- Niet van toepassing
- Weet niet of behandeling nodig was
- Wil ik niet zeggen

- 23 Heeft de politie wel eens contact met u gehad als verdachte van huiselijk geweld? Zo ja, voor hoeveel verschillende zaken?

- Nee, nooit
- Ja, 1 zaak
- Ja, 2-3 zaken
- Ja, 4-5 zaken
- Ja, meer dan 5 zaken
- Ja, maar weet niet hoeveel zaken
- Weet niet
- Wil ik niet zeggen

- 24 En heeft de politie wel eens contact met u gehad als verdachte van geweld buiten de huiselijke kring? Zo ja, voor hoeveel zaken?

- Nee, nooit
- Ja, 1 zaak
- Ja, 2-3 zaken
- Ja, 4-5 zaken
- Ja, meer dan 5 zaken
- Ja, maar weet niet hoeveel zaken
- Weet niet
- Wil ik niet zeggen

Dit waren alle vragen.

Op de achterkant van deze pagina (pag. 44) kunt u eventuele opmerkingen over de vragenlijst noteren en vindt u meer informatie over het onderwerp.

5 Afsluiting

Dit is het einde van de vragenlijst. Hartelijk dank voor uw medewerking.
Indien u nog opmerkingen heeft over de vragenlijst, kunt u die hier invullen.

Mocht u naar aanleiding van deze vragenlijst willen napraten over dit onderwerp, dan kunt u bij de volgende instanties terecht:

Napraten over het onderwerp:
KORRELATIE (WWW.KORRELATIE.NL/ 0900-1450 (15 CENT P/M))

Hulpverlening voor slachtoffers en daders:
www.vooreenveiligthuis.nl / 0800-2000 (gratis en 24/7 bereikbaar)

Hulpverlening voor slachtoffers:
SLACHTOFFERHULP NEDERLAND (WWW.SLACHTOFFERHULP.NL/ 0900-0101 (LOKAAL TARIEF))

Melding en aangifte:
POLITIE (WWW.POLITIE.NL/ 0900-8844)